

GORICA PRED IZBIRO

Nedeljske balotažne volitve za goriški občinski svet narekujejo spet nekaj misli, ki se nam porajajo ob tem zadnjem poletnem volilnem srečanju. To je nedvomno zelo pomembno tudi za goriške Slovence, saj gre za določitev bodoče usmeritve v Gorici ob koncu stoletja oz. tisočletja.

Za celotno slovensko narodno skupnost v deželi so bile zadnje, posebno deželne volitve, velika preizkušnja. Na žalost ni bil izvoljen v deželni svet predstavnik samostojne in edine slovenske stranke, in to za pečico glasov. Bolje so vsekakor šle za nas občinske volitve v Gorici z izvolitvijo že v prvem krogu kar štirih slovenskih svetovalcev, od teh sta dva od Slovenske skupnosti, in to z absolutnim številom preferenčnih glasov v primerjavi z drugimi listami. Prav zato bo nedeljska volilna preizkušnja z balotažo med dosedanjim desničarskim županom Valentijem in kandidatom Oljke Rupenijem kar se da pomembna za politiko in splošno usmeritev goriške občine letu 2000 naproti.

Kaj pričakuje danes Gorica? Mesto, ki so ga mnogi neustrezno primerjali Berlinu in njegovo mejno ograjo zloglasnemu zidu sramote, danes predvsem upa na nov in ploden vstop v evropske tokove. Meja s Slovenijo bo v kratkem padla, saj bo tudi Ljubljana pristopila v Evropsko unijo. Značilnosti našega danes obmejnega mesta se bodo postopno spremenile in to v političnem, ekonomskem in socialnem smislu. Odnosi z Novo Gorico so itak že desetletja karakteristični za ta obmejni prostor, čeprav niso vedno na isti kvalitetni stopnji pravega političnega sodelovanja. Vse to in še marsikaj drugega torej čaka naše mesto ob prelomu stoletja oz. tisočletja. In prav zato je zelo važno, kakšna bo uprava mesta in kako se bo ta spoprijela s problemi.

Leta 2001 bo Gorica obhajala svojo tisočletnico prve uradne pisane omenbe. Cesar Oton III. Šaški je leta 1001 namreč v znanem dokumentu omenil naselje, ki se v slovanskem jeziku imenuje Gorica. Tudi to ima svoj poseben zgodovinski in simbolični pomen, posebno še za goriške Slovence. Mesto Gorica je skozi vsa dolga stoletja in pod različnimi vladavinami (z izjemo fašističnega režima) pokazala, kako lahko zgledno v njem žive občani slovenskega, italijanskega in furlanskega jezika. Mešanica kultur, oplojena še (zlasti pod Avstrijo) z elementi nemške in židovske kulture, je dala mestu svoj pečat. Še danes se vse to oživlja v smislu srednjeevropskega sodelovanja. To pa bodoči tudi mestni upravi narekuje politiko sodelovanja, dialoga in prijateljske sožitja. Mislim, da prav ta program odprtosti in evropske naravnosti danes lahko nudi kot predlog le lista Oljke s svojim županskim kandidatom Rupenijem. Zato bodo vsi tisti, ki verjamejo v to novo vizijo goriške občine, podprli v nedeljo ta znak in tega kandidata.

"O, kaj bo z vami, vi mejniki štirje, / Celovec, Maribor, Gorica, Trst?" S temi dramatičnimi verzi se Oton Župančič sprašuje o usodi naših obmejnih mest. / **STRAN 2**

- ANDREJ BRATUŽ

COSSIGA REŠIL PRODIJEVO LADJO

"VLADA NE MORE VODITI DOSLEDNE POLITIKE"

DRAGO LEGIŠA

"Kljub sposobnosti in resnosti svojih ministrov Prodijska vlada ne more na daljši rok voditi dosledne politike". Tako je zapisal prejšnji teden v uvodniku za milanski dnevnik *Corriere della sera* bivši veleposlanik in zdaj plodni publicist Sergio Romano.

FOTO BUMBAC

ustanavljanje novih delovnih mest zlasti na jugu.

Svoja izvajanja je takole nadaljeval: "Prodijsva vlada ne more odobriti razširitve Atlantskega zaveznitva, ne da bi se zatekla h glasovom opozicije, ne more prevzeti obveznosti na Kosovu, ne da bi na letela na Bertinottijev srd; se ne more lotiti problemov Jurga, ne da bi bila deležna ostrega nasprotovanja tistih svojih komponent, ki v politiki in zlasti v gospodarstvu zagovarjajo dirigiranost; ne more voditi pogajanj o zasebnem šolstvu, ne da bi jo njena krščansko-demokratska duša in njena jakobinska duša vlekli vsaka v svojo smer; ne more iti v boj zoper brezposelnost in v ta namen uporabljati sredstvo diferenciranih plač in mezd - ki naj bodo višje na Severu in nižje na Jugu - ne da bi naletela na Bertinottijevo in Cosuttovo prepoved; ne more prenoviti trga dela brez dogovora s sindikati; ne more znižati davkov, ne da bi odpravila izdatke, ki so za nekatere politične sile bistveni; ne more privatizirati električne družbe ENEL, če ji ne dovoli Stranka komunistične preno-ve; ne more graditi mostov in podvojiti avtoceste brez dovoljenja Zelenih."

Tako torej bivši italijanski veleposlanik v Moskvi Romano. V naslednjih dneh so se razmere še bolj zaostrele, tako da glavni tajnik najmočnejše politične stranke v okviru vladne večine D'Alema ne izključuje možnosti krize Prodijeve vlade in razpisa predčasnih državnozborskih volitev.

Medtem so sindikati priredili v Rimu protestno manifestacijo, ki se je je udeležilo 150 tisoč ljudi. Sindikalni voditelji so napovedali za jesen val stavk, če Prodijeva vlada ne bo izpolnila danih obljub in prevzelih obvez, kar zadeva boj zoper brezposelnost in

Prav poslanci, ki politično pripadajo Cossigovi sredinski stranki, so v torek, 23. t.m., rešili Prodijevo ladjo pred brodolomom. Njihovi glasovi so bili odločilni za potrditev mednarodnega sporazuma o razširitvi Atlantske zveze na države vzhodne Evrope. Prve bodo priključene tej vojaški obrambni zvezi Poljska, Češka in Madžarska, katerim bodo nato sledile Slovenija in še nekatere druge vzhodnoevropske države.

V rimski poslanski zbornici so za potrditev omenjenega sporazuma glasovali poslanci vladne koalicije in Cossigovi pristaši, proti so bili poslanci Stranke komunistične preno ve in Severne lige, medtem ko se poslanci Berlusconi jeva in Finijevega zavezništva glasovanja vzdržali.

Ponovilo se je torej to, kar se je bilo zgodilo pred italijanskim vojaškim posegom v Al-

baniji, ko so komunistični prenovitelji glasovali proti vojaškemu posegu, tedaj pa je Prodijevo vlado rešila opozicija. Tokrat je ta sicer grobo izsiljevala vlado in obljubljala podporo pri glasovanju, če bi Prodi izjavil, da bo odstopil, kakor hitro bo mednarodni sporazum potrjen. To pa ni bilo potrebno, ker je Prodi priskočil na pomoč Cossiga.

Zanimivo bo videti, kaj bo bivši predsednik republike dobil v zameno za svojo potezo, saj vemo, da v politiki praviloma nihče ničesar nikomur ne daruje.

Koalicija, ki podpira Prodi-jevo vlado, bo morala čimprej spet proučiti svoje razmerje do Stranke komunistične pre-nove, ki vlado podpira od zu-naj. Težko si je namreč pred-stavljati, da bo Prodi svoj mandat ohranil do njegovega rednega izteka, ne da bi lahko računal na podporo večine v parlamentu. Starejši rod se je ob nastopih komunističnih prenoviteljev gotovo spomi-njal na besede, ki jih je bil izus-til v poslanski zbornici vodi-telj KPI Palmiro Togliatti v mar-cu leta 1949, ko je tekla raz-prava o ustanovitvi Atlantske zveze. "Naredili bomo vse, kar nam dovoljuje zakon, da bomo razgalili politiko vlade in ji preprečili, da bi stopila na pot, ki nujno vodi v voj-no." Večina (sicer šibka) teda-njega parlamenta se je odloči-la za zahodno obrambno za-vezništvo in je zgodovina do-kazala, da je bila njena odlo-čitev modra.

Ne glede na zadnje glasovanje v poslanski zbornici ostaja notranjepolitični položaj v Italiji silno zapleten in ohranja analiza, ki jo je naredil bivši veleposlanik, polno veljavo.

02 Janez Povše V DRUGI KROG Z VIŠJO UDELEŽBO

LJUDEM, KI JIH JE PRIZADEL
POTRES, ŽELIMO POMAGATI.
ZATO BOMO TUDI
NA UREDNIŠTVU ZBIRALI
DENAR, KI GA
BOMO POTEM
IZROČILI NAJBOLJ
POTREBNIM DRUŽINAM.

03 Drago Legiša / intervju
KAREL SMOLLE

05 Jurij Paljk
"GOSPOD IE Z NAMI DOBER!"

06 Jurij Paljk
BLIZU TRNOVCE NOVA GALERIJA

07 Milan Gregorič
BEVANŠIZEM ŠE NAPREI STRAŠI PO ISTRI

08 Ivan Žerjal
V DSI RAZPRAVA O IZIDU VOLITEV

11 Danijel Devetak / pogovor
MIHAEL CORSI

12 Erika Jazbar
MEDNARODNO TOPOLOVO

14 OB 90-LETNICI ZADRUŽNIH BANK

14 Damjan Hlede
SPREJETA REFORMA OPOREČNIŠTVA

15 ZAMEISKE ŠPORTNE IGRE '98

SVET OKROG NAS

POVEJMO NAGLAS

JANEZ POVŠE

V DRUGI KROG
VOLITEV SE BOLJ
PRETEHTANO Z
VIŠJO UDELEŽBO

Na noben način ne bi smeli dovoliti, kar se marsikje dogaja, da bi šli v Gorici v drugi krog volitev z manjšo prodornostjo politične misli in manjšo zavzetostjo volivcev, kot se je to zgodilo v prvem krogu. Izogniti bi se torej morali nevarnosti, ko se drugi krog odvija razmeroma blede, poleg tega pa še upade volilna udeležba. Res da smo že v prvem krogu zabeležili več kot razveseljiv uspeh kandidatov SSk in ostalih izvoljenih slovenskih kandidatov, toda ob tem ne smemo pozabiti, da bo v dobesednem pomenu odločilen šele končni volilni rezultat. Kot je znano, bo imel bodoči župan na voljo šest desetih občinskih sedežev in v kolikor ne pride znotraj zmogovite koalicije kdaj kasneje do razhajanj, bo kar trdno vladal. Ni torej razloga, da bi drugi volilni krog podcenjevali, več kot smotno je, da storimo vse za zmogovit končni rezultat.

So še drugi dejavniki, zaradi katerih ne bo imel naš županski kandidat Ario Rupeni lahke naloge niti v drugem krogu. Velja namreč opozoriti, da brez zares strnjene in zavzetega nastopa ni tako preprosto preobrniti znatne razlike rezultatov prvega kroga v svoj prid. Za dodatno težavo, ki jo je potrebno sedaj premagati in je nikakor ne gre prezreti, je poskrbel tudi dosednji župan, ki se je že v samem pričetku odločil za razmeroma miren in zadržan predvolilni nastop. Tukajšnja ugotovitev želi biti opozorilo, da si v drugem krogu žal ne moremo več kot toliko pomagati s predvolilnimi napakami dosedanjega župana, pač pa si lahko pomagamo le z našo zrelo in pretehtano politično mislijo in visoko stopnjo naše volilne udeležbe. Na srečo je Ario Rupeni ves čas izjemno razumno usmerjal svoje nastope, očitno dobro poznavajoč situacijo v mestu kakor tudi v širših razmerah, in mirno lahko rečemo, da je svoje delo opravil brez napake. Z uravnoteženo mislijo in stališči je prav gotovo napravil vse, kar se je napraviti dalo. Zelo občuteno je vzel na znanje rezultat prvega kroga, zato se je obrnil na mesto z nagovorom, da si Gorici pač želijo spremembe. Sprememba pri krmilu mesta bi nam torej omogočila hitrejši in prodornejši vstop v prihodnost. Naš kandidat je na ta način ocenil, da bi bilo demoniziranje nasprotnika z ozirom na že prej zaključene delne upravne volitve po državi zgrešeno in volilno neplodno.

Sedaj je na nas oziroma na volivcih, da uveljavimo svoje prepričanje s kar največjo podporo svojemu kandidatu. Podpora pa bomo izrazili le in prav s svojim prihodom na volišče, s stopnjo naše volilne udeležbe. Zmagal bo namreč tisti županski kandidat, za katerega bo prišlo na volišče več njegovih privrženec.

ZA OBČINSKE VOLITVE V GORICI

SVET SLOVENSkih
ORGANIZACIJ ZA
GORIŠKO POZIVA K
VOLILNI UDELEŽBI

Drugi krog volitev za župana mesta Gorica je enako pomemben, če že ne odločilnejši od prvega kroga. Čeprav so slovenski kandidati že uvodoma dosegli zares prodoren uspeh, bo slednji odvisen od dokončne izbire novega župana. Zato je nujno, da prejme županski kandidat Ario Rupeni v zaključnem volilnem krogu čimveč glasov. Popolnoma jasno je, da je Rupeni s svojim nastopom več kot prepričal. S trezno in pretehtano politično mislijo ter natančnim poznavanjem mesta in njegove vloge v prihodnosti se je zavzel za spremembo mestne uprave. Le sprememba namreč omogoča Gorici prodornejši razvoj in plodnejše vključevanje v novo Evropo.

Rupeni bo imel vsaj enakovredne možnosti za izvolitev le v primeru visoke stopnje volilne udeležbe svojih privrženec in somišljenikov. Zmaga tisti kandidat, za katerega pride na volišče več tistih, ki se v njem prepoznavajo, kar pomeni, da bo še bolj kot v prvem krogu dragocen vsak glas. Prav gotovo je pomembno, da bi s kar najštevilnejšimi glasovi Rupeni doživel podporo, in sicer zaradi svojih pretehtanih stališč, ki zadevajo razvoj Gorice ter ne nazadnje vlogo in pomen slovenske manjšine.

S 1. STRANI

GORICA PRED IZBIRO

Le eno od teh je po prvi svetovni vojni pripadlo novi državi Slovencev, Hrvatov in Srbov, kasnejši Jugoslaviji oz. danes republiki Sloveniji. To je sedanja štajerska prestolnica Maribor. Ostala tri mesta so tako ali drugače še vedno kraj prizadevanj in nenasilnih bojov za priznanje enakopravnosti Slovencev z večinskim prebivalstvom. In kar zadeva Gorico, naj še enkrat poudarimo nenehno evropsko oz. srednjeevropsko vlogo, ki jo mesto ob Soči danes ima. Zato naj bo nedeljska volilna izbira modra in uprta v nova obzorja široke politike prijateljstva, sodelovanja in sožitja med narodi.

FOTO T. LONČAR - DNELO

IMENOVANJE GORIŠKEGA ROJAKA

DR. KAREL BONUTTI
VELEPOS LANIK
PRI SVETEM SEDEŽU

Po odstopu dr. Faleža je bil imenovan za veleposlanika v Vatikanu dr. Karel Bonutti (na sliki v sredi med ameriškim predsednikom Clintonom in podpredsednikom Gorom).

Novi veleposlanik je naš Gorčan. Rodil se je namreč v Bukovici 2. februarja 1928. Njegova družina se je pod staro Avstrijo priselila v Bukovico, kjer so imeli trgovino in gostilno. Karel je študiral tudi v malem semenišču v Gorici in opravil maturo na slovenskem liceju v Gorici leta 1947. Bil je tudi v Alojzijevešču in v tistih letih po vojni aktiven član organizacije katoliških študentov. Po maturi je odšel v Friburg v Švici in se vpisal na univerzo za študij ekonomije in socialnih ved. Poročil se je s Herminko Rijavec in se z njo preselil v ZDA, kjer se je ustavil v Clevelandu. Tam je tudi dosegel doktorat iz ekonomije in političnih ved ter predaval na univerzi.

Vedno je ostal povezan z nami Goričani. Ko smo začeli misliti na graditev Katoliškega doma, smo se obrnili na dobrotnike v ZDA in našli v dr. Bonuttiju največjega podpornika. Za to zamisel je pridobil tudi škofa dr. Gregorija Ro-

žmana, ki je potem poleg Bonuttija postal največji dobrotnik Katoliškega doma. V brošuri Deset let Katoliškega doma (1962-1972) smo zapisali: "Karel Bonutti je dobro poznal naše razmere. Poleg tega je bil agilen in požrtvovalen. Z njim smo navezali stike. Zavzel se je za zadevo KD v Gorici in pridobil zanj lepo število veljavnih slovenskih oseb v Clevelandu. Z njegovo pomočjo se je osnoval poseben odbor za gradnjo Katoliškega doma v Gorici."

Ko smo l. 1979 bili na turneji v ZDA z gledališko skupino iz Štandreža ter ansamblom Lojzeta Hledeta, je bil med glavnimi pobudniki v Clevelandu ravno dr. Bonutti, ki nas je predstavil tudi clevelandskemu županu. Tudi pozneje je bil v stalnem stiku z nami v Gorici ter bil naročen na naše časopise in revije. Večkrat je bil tudi v Ljubljani za predavanja na univerzi. Nazadnje je bil imenovan za častnega konzula republike Slovenije v Clevelandu.

Naše čestitke za imenovanje z željo, da bi uspešno vodil svojo odgovorno službo pri Sv. sedežu. KH

NAŠE SOŽALJE

V starosti 65 let je v Trstu umrl častnik Elio Fornazarič. Že kot študent je bil v uredništvu tednika Gospodarstvo, po diplomi na ekonomski fakulteti v Trstu je nekaj časa poučeval na slovenskih nižjih srednjih šolah in se nato zaposlil pri Primorskem dnevniku. Krajši čas je bil tudi častnik Radia Trst, a se je kmalu spet vrnil v uredništvo Primorskega dnevnika. Po upokojitvi je za slovenski dnevnik pisal članke gospodarske vsebine, zanimalo pa ga je tudi dogajanje med prvo svetovno vojno na kraški fronti. Ženi, gospe Franki, kolegici Evi in ostalim sorodnikom izrekamo globoko občuteno sožalje.

UMRL ODV.
ANTONIO
COMELLI

V ponedeljek je v Vidmu umrl v 78. letu odvetnik Antonio Comelli, bivši dolgoletni predsednik deželne vlade Furlanije-Juljske krajine. Zadnja leta je bil predsednik videmsko-pordenonske hranilnice CRUP. Comelli je svojo politično pot začel kmalu po vojni v vrstah videmske Kršćanske demokracije in je deloval najprej v videmskem pokrajinskem svetu. Od ustanovitve avtonomne dežele dalje pa je bil odv. Comelli član deželnega sveta. Postal je deželni odbornik za kmetijstvo. Nato je bil izvoljen za predsednika deželne vlade, ki jo je zelo uspešno vodil od leta 1973 do 1984. Pomembno je bilo zlasti njegovo delo v dobi hudega potresa, ki je opustošil Furlanijo leta 1976, in pri delu za obnovo potresnega področja. Več o njem bomo pisali v prihodnji številki.

NAŠ KRIŽEV POT

Pri jami pod Krenom v Kočevskem Rogu, kjer so ostanki po vojni pobitih žrtev komunističnega terorja, se je v nedeljo, 21. t.m., pri sveti maši zbralo nad šest tisoč ljudi. Sveto mašo je daroval in v svoji pridigi pozval k spravi med Slovenci beograjski nadškof dr. Franc Perko. Med nedeljskim bogoslužjem so blagoslovili tudi križev pot, ki je postavljen ob poti od Željna do jame pod Krenom in ga je izdelal znani kočevski kipar Stane Jarm.

NAČRT SATELIT-
SKEGA ODDAJANJA
RTV SLOVENIJA

Sredi prejšnjega tedna so predstavili načrt satelitskega oddajanja RTV Slovenija. Od 1. julija bodo zakodirali vse satelitske programe, razen nacionalne proizvodnje na 1. programu. Tako bo od 17. do 20. ure po satelitu viden 1. program z dnevnikom in informativnimi oddajami. Kdor bo hotel gledati zakodirane programe, si bo moral priskrbeti kartico, ki stane 1.500 tolarjev (vsekakor bo še naprej plačeval naročnino na RTV v višini dva tisoč tolarjev). Nič pa se ne spremeni pri oddajanju preko zemeljskih oddajnikov, le da teh postopoma ne bodo več obnavljali.

Načrt so predstavili tudi v Trstu, in sicer v sredo, 17. t.m., na deželnem sedežu RAI. Projekt so orisali generalni direktor RTV Slovenija Janez Čadež, pomočnik Boris Bergant in odgovorna za stike z javnostjo Tatjana Ribič. Povedati je treba, da je novica o nameravanem zakodiranju satelitskih programov povzročila v zamejstvu precejšnjo zaskrbljenost, saj bi tako odločitev utegnila še bolj odrezati zamejske Slovence od matične domovine (že sedaj jih dober del ne more gledati programov TV Slovenija). Zato je treba nujno dobiti način, da se pripadnikom manjšine omogoči gledanje slovenskih televizijskih programov.

ITALIJANSKA USTAVA
V SLOVENŠČINI

V Sloveniji je izšel slovenski prevod knjige o osnovah italijanskega prava in ustave republike Italije, ki so jo izdali Časopisni zavod, Uradni list, urad predsednika vlade in vladna služba za zakonodajo republike Slovenije. Gre za ponatis oz. prevod knjige, ki jo je izdala italijanska založba Esielbre iz Neaplja.

Knjiga obsega 242 strani, na katerih podrobno prikazuje italijanski ustavno-politični sistem. Zato je to koristen in dobrodošel priročnik za vsakogar, ki se ukvarja z ustavnopravnimi ureditvami.

NOVI
GLASUREDNIŠTVO
IN UPRAVA:

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA

IZDAJATELJ: ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA, PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA: ITALIJA IN SLOVENIJA 70.000,

INOZEMSTVO 100.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 130.000 LIR

POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493

CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18

TEL 0481 / 533177

FAX 0481 / 536978

E-MAIL noviglas@tmedia.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3

TEL 040 / 365473

FAX 040 / 775419

E-MAIL nglasts@tin.it

INTERVJU / KAREL SMOLLE

"SLOVENCİ V ITALIJI LAHKO RAČUNAJO NA MOJO POMOČ!"

DRAGO LEGIŠA

Državni poslanec Karel Smolle je prejšnji teden opravil v dunajskem parlamentu zapiske, s čimer se je uradno začel njegov poslanski mandat. V avstrijski zvezni parlament je bil slovenski koroški politični delavec prvič izvoljen leta 1986. Tedaj je kot predstavnik Enotne liste kandidiral za Zelene, na volitvah leta 1996 pa je bil kot predstavnik Enotne liste kandidat Liberalnega foruma, a ni bil izvoljen. Ker je pred kratkim odstopil poslanec Liberalnega foruma Haselsteiner, je njegovo mesto v dunajskem parlamentu prevzel Karel Smolle. Ko mu čestitamo in želimo veliko uspeha pri opravljanju odgovorne naloge, ga hkrati vprašamo za pogovor za Novi glas in se mu že vnaprej zahvaljujemo za sodelovanje.

S kakšnimi občutki se po osmih letih vračate v dunajski parlament?

Predvsem imam občutek, da smo v zelo resnem trenutku. Že nekaj let imamo namreč velik zastoj v reševanju manjšinskih težav, tako na Koroškem kot tudi pri drugih manjšinah. Mislim, da je prav, da v takem trenutku dobimo novo sredstvo v roke, da lahko te manjšinske potrebe oblikujemo in tudi zastopamo v najvišjem zakonodajnem organu.

Kot že leta 1986 je obred zaprisege tudi tokrat potekal dvojezično, torej v slovenščini in nemščini. Glede na ploskanje, ki smo ga slišali in tudi videli na televizijskem posnetku, bi sklepali, da nisi imel pri tem nobenih težav. Je tako?

Ko sem prvič zaprisegel v slovenskem jeziku in tudi spregovoril v slovenskem jeziku, so predsedniki parlamenta še čutili dolžnost, da so opozarjali na poslovnik parlamenta, na zakonsko nemožnost uporabljanja slovenščine. Tokrat pa so to vzeli na znanje kot samo po sebi umevno stvar in zame je to pouk, oziroma prosim, da bi bil to pouk tudi za druge manjšinske politike. Odločen nastop vedno obrodi sad. Morda ne vedno tega, ki si ga želimo, vendar pa vedno dosežemo neki napredek.

Koliko časa bo trajal tvoj poslanski mandat?

Še dobro leto, leto in pol, vendar se bo sodelovanje med Liberalnim forumom in koroško Enotno listo nadaljevalo. Seveda le v primeru, da bomo dobro delali. Podpisali smo pogodbo, ki nam zagotavlja mesto na lestvici kandidatov, in mislim, da

bo potrebno potegniti bilanco o opravljenem delu po enem letu. Če bomo uspešni, bomo po letu dni gotovo podaljšali sodelovanje, ga morda tudi razširili. Rekel bi, da smo razširili delo, saj pri Zelenih gradiščanska Hrvatica nadaljuje delo, tam sem sam oral ledino, po drugi strani pa smo opravili veliko dela tudi sedaj pri Liberalnem forumu. Važno je, da je ta mandat, ki ga sam predstavljam, samostojen, oblikuje ga torej slovenska narodna skupnost v sodelovanju z drugimi narodnimi manjšinami, ki so sprejete v Center avstrijskih narodnih skupnosti na Dunaju. Tako bomo zastopali koordinirano politiko, ki je blizu potrebam manjšin v Avstriji.

Kakšno je trenutno stanje slovenske narodne manjšine na Koroškem? Mislim pri tem predvsem na stopnjo priznavanja in uživanja temeljnih manjšinskih pravic.

Na žalost je treba povedati, da člen št. 7 avstrijske državne pogodbe, ki slejkoprej ni izpolnjen ali pa je samo delno izpolnjen. Imamo pa seveda vrsto problemov, težav, ki jih sedanje vladajoče strukture niso pripravljene reševati. Mislim predvsem na otroške vrtce. Nerazumljivo je, da dežela Koroška skupaj s Furlanijo in Slovenijo organizira neke igre brez meja, obenem pa v deželi sami postavlja neke meje, potiska Slovence iz javnih dvojezičnih vrtcev. To bo potrebno rešiti tako: če javna uprava našim otrokom ne omogoča dvojezične izobrazbe, bomo morali postaviti te vrtce mi sami in to seveda z javnim denarjem.

Sam si že nekaj desetletij ena vodilnih slovenskih osebnosti na Koroškem. V čem vidiš predvsem razliko med stanjem v času, ko si kot absolvent slovenske gimnazije začel delati prve korake v politični areni, in stanjem v sedanjem trenutku?

Predvsem je informiranost o manjšinah, govorim seveda tudi o slovenski manjšini, med večinskim narodom bistveno večja. Danes lahko že govorimo o posameznih potrebah manjšin, o specialnih, posebnih zahtevah manjšin. Včasih pa sem moral razlagati, kaj je manjšina in kdo so ti Slovenci; odstranjevati smo morali dosti predsodkov. Danes pa je tako, da neka tiha večina Avstrijcev že stoji pozitivno na strani manjšin in ne zagovarja več vladne politike. Rekel bi, da predvsem Socialdemokrati in Ljudska stranka, ki sta pri nas v koaliciji, v vladi, tu cincajo, oklevajo pred "štimungo",

če lahko tako rečem, ki je že dana v ljudeh. Seveda ta "štimunga" ni tako artikulirana in tudi manjšinci nismo sami sposobni doseči tega preobrata, vendar je to že bistven napredek. Napredek pa moramo videti tudi v tem, da je danes slovenska narodna skupnost sposobna voditi dialog, ker ima na slovenski strani zelo močne in uspešne osebnosti. S temi besedami ne mislim samega sebe, ampak mislim predvsem, da smo se gospodarsko uveljavili, da smo se uveljavili v raznih poklicih: kot zdravniki, kot odvetniki.... Danes smo dejansko del te dežele in države, a kot narodna skupnost tega napredka še ne čutimo in ga tudi nimamo.

Kot vemo, bo Avstrija v kratkem prevzela začasno predsedstvo Evropske zveze in bo torej imela pomembno besedo v okviru nadaljnjega procesa evropske integracije, pri čemer prihaja v poštev tudi vstop Slovenije v Zvezo. Boš kot državni poslanec lahko od blizu spremljal to dogajanje? V katero smer pojdejo tvoja prizadevanja?

Kar se tiče manjšinskega vprašanja, imam nekako tri težiščne točke. Prva točka je, da imamo pri vseh manjšinah veliko nerešenih vprašanj. Omenil sem že, da imamo koroški Slovenci težave z vrtci, gradiščanski Hrvati imajo težave z lokalnimi dvojezičnimi napisi, Čehi imajo težave s svojo edino in zelo uspešno šolo. Mislim, da bo potrebno najprej rešiti te probleme in to na intervencijski način. Pred vrati imamo zakon kot dopolnilo k avstrijski ustavi, da bi dosegli ustavno določilo, ki je tudi izvršljive narave in ga lahko manjšine po poti sodnih procesov, sodnih pritožb, uporabljajo in z njim dosegajo tudi oblike individualno zaščitnih norm ali pa zaščitnih norm za skupine. Kot tretjo točko bi omenil vprašanje Evropske zveze in v to smer gre tudi moje vprašanje. Avstrija bo prevzela predsedstvo. Skupaj z Južnotirolsko ljudsko stranko je Center avstrijskih narodnosti na Dunaju že izoblikoval tisto formulo neke osnovne norme Evropske zveze za narodne manjšine v Evropi. Na eni strani smo priče nenehnemu tarnanju, da nismo sposobni reševati etničnih konfliktov, glej sedaj Kosovo, kjer težav nismo sposobni rešiti, na drugi strani pa iz tega ne potegnemo ustreznih zaključkov in se končno zavemo, da moramo ustvariti resne pravne in družbene norme, ki so sposobne reševati določene etnične konflikte ali pa jih vsaj ublažiti. Tu gre za osnovno normo, ki je za Evropsko zvezo nujno potrebna.

Kot ti je gotovo znano, si Slovenska skupnost, ki je edina slovenska politična organizacija v Italiji, odločno prizadeva, da bi od italijanske države dosegla z zakonom zajamčeno zastopstvo v obeh pomembnih zakonodajnih telesih, se pravi v rimskem parlamentu in v deželni zboru. Zavzema se torej za priznanje pravice, ki jo za italijansko in madžarsko manjšino v Republiki Sloveniji predvideva slovenska ustava. Kako gledaš kot koroški slovenski politik na ta problem?

Tukaj smo si koroški Slovenci zelo edini s Slovenci v Italiji, s Slovensko skupnostjo. Tudi mi si prizadevamo za resno rešitev, da bi bili koroški Slovenci zastopani v deželni parlamentu in po neki konstrukciji mogoče celo v zveznem parlamentu na osnovi samostojne kandidature. Vendar je tudi tukaj neka ugodnost dana, vsaj z moje strani, da sem v okviru zunanje politične kompetence in v okviru zunanje politične odbora pristojen tudi za sosedsko politiko in prav v tem odboru sta mi bili podeljeni Italija in Slovenija kot državi, za katere moramo posebno skrbeti, imeti do njih posebne obveznosti. Mislim, da bom odločno nastopil, in to v kratkem času! Do italijanske strani, od katere bom zahteval, naj končno reši to vprašanje, ki sem ga jaz, če mi dovolite, sprožil že leta 1987 ob priložnosti svojega obiska v Rimu, ko sem rekel na Kvirinalu, da sem tudi Slovenec in me zato zanimajo tudi težave Slovencev v Italiji. Nerazumljivo je, da je zadeva še po desetih letih tam, kjer je bila tedaj, se pravi: nerešena. Slovenci v Italiji seveda lahko računajo tudi na mojo pomoč.

V italijanski senat je bil pred kratkim izvoljen slovenski primorski častnik Mitja Volčič, ki je postal tudi član senatne komisije za zunanje zadeve. Ali ne misliš, da bi bilo za obe manjšini, našo na Primorskem in vašo na Koroškem, koristno, če bi navezala stike in bi tako prišlo do sodelovanja pri obravnavanju vprašanj, ki so skupna obema manjšinama?

Tukaj bi tvoje vprašanje samo toliko popravil, v kolikor bi rad povedal, da stiki že obstajajo. To so stari stiki, saj segajo že v čase, ko je bil gospod Volčič dopisnik na Dunaju. Vendar pa moram povedati, da sva se pred dnevi slišala, se srečala in se dogovorila za nadaljnje sodelovanje. Dogovorila sva se za prvo daljše delovno srečanje, ko bova oba imela več časa in se bova z vso pozornostjo posvetila skupnim težavam in reševanju le-teh. Gospoda Volčiča bom prosil, naj mi pove, kako naj se zavzemam na pravi način za Slovence v Italiji, dogovorila se bova tudi za skupne pobude.

Kaj bi želel preko našega časnika povedati našim ljudem na Tržaškem, Goriškem, v Benečiji in Kanalski dolini?

Sam sem že v letih, ko lahko pogledam tudi nazaj. Izkušnja mojega življenja je ta: pridnost, doslednost, iznajdljivost, jasnost so temelji političnega dela. Strah je slab svetovalec in je pravzaprav danes manjšinam nepotreben.

Gospod državni poslanec, bvala za pogovor!

ZA SLOVENŠKO PREDSTAVNIŠTVO

Dne 16. t.m. se je v Nabrežini zbralo deželno tajništvo SSK in preučilo izide nedeljskih deželnih in upravnih volitev.

Tajništvo je ugotovilo, da so kandidati SSK na splošno poželi dober odziv pri slovenskih volilcih, konkretni rezultati pa so bili zelo različni. Če so kandidati SSK na občinskih volitvah na Goriškem zabeležili prodoren uspeh in bili izvoljeni med prvimi v absolutnem smislu, pa žal ista volilna podpora ni bila zadostna, da bi obrodila izvolitev samostojnega slovenskega predstavnika v deželni svet. In tako se je zgodilo, da je skoraj 3.800 zavestno oddanih preferenčnih glasov za slovensko zastopstvo v deželni skupščini ostalo brez neposrednega učinka.

To dejstvo po oceni vodstva SSK ponovno opozarja na neustreznost deželne volilne zakonodaje z vidika spoštovanja pravice slovenske manjšine do politične zastopnosti. SSK meni, da bi moral deželni svet v novi zakonodajni dobi popraviti to krivico in prilagoditi svojo volilno zakonodajo sodobnim italijanskim in evropskim standardom manjšinske zaščite. V tem smislu bo SSK obnovila svoja prizadevanja na vseh ravneh, na krajevni, vsedržavni in mednarodni.

Minimalna zajamčena zastopnost slovenske manjšine v deželni svet predstavlja med drugim eno izmed točk, ki jih je sprejela v

svoj program lista Ljudske sredine za reforme (*Centro popolare riformatore*), s katero je SSK nastopala na zadnjih deželnih volitvah. SSK bo zahtevala, da bodo izvoljeni kandidati na tej skupni listi to programsko obvezo dosledno spoštovali, kakor da bodo spoštovali tudi druge dogovorjene programske obveze, zlasti pa tiste, ki zadevajo zaščito slovenske manjšine, okrepitev posebne deželne avtonomije in sodelovanje s Slovenijo v novi Evropi.

Deželno tajništvo SSK je na svoji zadnji seji ugotovilo, da izidi nedeljskih volitev narekujejo potrebo po čimprejšnjem globljem premisleku o nadaljnjem delovanju stranke, o strategiji za uspešnejše uveljavljanje njenih temeljnih programskih ciljev, kakor tudi sploh o položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. V ta namen bodo jeseni sklicani strankini kongresi, od sekcijskih do deželnega, in sicer pred naravnim iztekom mandatne dobe.

Deželno vodstvo SSK se je ob koncu spet zahvalilo vsem volilcem in aktivistom za izkazano podporo v volilni preizkušnji in zagotavlja, da se bo kljub volilnemu neuspehu stranka še naprej borila za pravice in koristi Slovencev v Italiji.

BIBLIČNA RAZMIŠLJANJA
OB NEDELJSKEM EVANGELIJU

IZLUŠČI JEDRO!

ZVONE ŠTRUBELJ

13. NAVADNA NEDELJA

Ko so se dopolnjevali dnevi, da bi bil vzet v nebesa, se je tudi sam trdno odločil iti v Jeruzalem (...)

Ko so potovali, mu je med potjo nekdo rekel: "Za teboj bom hodil, kamor koli pojdeš." Jezus pa mu je dejal: "Lisice imajo brloge in ptice neba gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil." Nekomu drugemu pa je rekel: "Hodi za menoj!" A ta je dejal: "Gospod, dovoli mi, da prej grem in pokopljem svojega očeta." Rekel mu je: "Pusti, naj mrtvi pokopljejo svoje mrtve, ti pa pojdi in oznanjaj Božje kraljestvo!" Špet drug mu je rekel: "Hodil bom za teboj, Gospod, a dovoli mi, da se prej poslovim od svojih domačih." Jezus pa mu je dejal: "Nihče, kdor položi roko na plug in se ozira nazaj, ni primeren za Božje kraljestvo." (Luka 9, 51-62)

KDOR HOČE ZA KRISTUSOM, NAJ
GLEDA V NJEGOVO SMER

Evangelija ne moremo prebirati kot kakšno drugo knjigo. Vsak odlomek vsebuje sporočilo, ki ga moramo odkriti tako, da ga povežemo s celoto in tudi s pisateljevim namenom. Kdo nam govori? Kaj nam je hotel povedati v tem ali drugem odlomku? Kam je usmeril svoj pogled? Kaj je želel poudariti? Na kaj se je navezoval? Ko odgovorjamo na vsa ta vprašanja, hitro odkrijemo, da je vsak stavek na svojem mestu in da sta vsaka povezava in namig pomembna za odkritje sporočilnosti določene pripovedi. Po-

leg tega je koristno, da si odlomek večkrat preberemo, se ob njem zastavimo in prodramo, plast za plastjo, k vsebini povedanega. Evangeljske besede kmalu postanejo kakor od stopinj obdelani kamni romarske poti. Kadar se po kamniti poti približujemo kakemu romarskemu svetišču, ki leži na visokem kraju, opazimo izglajeno pot, ki so jo izdelale človeške stopinje, na stotine in tisočine romarjev, ki so stopali na kamne in jih obdelali v svetleče in zaobljene priče lastne vere. Take so tudi evangeljske besede. Govorijo nam tudi zato, ker so se ob njih oblikovale množice krščanskih osebnosti in svetnikov. Vsaka beseda je na svojem mestu, vsak stavek je kakor kamenček mozaika.

Poglejmo natančneje odlomek Lukovega evangelija, v katerem srečamo Jezusa, ki kliče nove učence. Preseneti nas njegova odrezava radikalnost. "Pusti, naj mrtvi pokopljejo svoje mrtve, ti pa pojdi in oznanjaj Božje kraljestvo." In malo naprej: "Nihče, kdor položi roko na plug in se ozira nazaj, ni primeren za Božje kraljestvo." Kako si lahko razložimo to Jezusovo drzno odločnost pri iskanju novih sodelavcev? Mu je morda manjkalo dober in takten pristop?

Ko se to vprašamo, se moramo vrniti k celotnemu evangeljskemu tekstu in iz celote najti odgovor. Na začetku odlomka najdemo stavek, ki nam nudi ključ za pravilno razumevanje teh Jezusovih radikalnih zahtev. "Ko so se dopolnjevali dnevi, da bi bil vzet v nebesa, se je tudi sam trdno odločil iti v Jeruzalem." S to napovedjo evangelist Luka začne pripoved o Jezusovi poti v Jeruzalem. Celih devet poglavij, približno deset strani svojega evangelija, nameni temu odločilnemu in usodnemu, a obenem tudi zmagovalnemu potovanju v Jeruzalem. V Jezusu je dozorelo spoznanje, da ga ljudje, predvsem tisti, ki so imeli v tedanji družbi škarje in platno, ne bodo prejeli. Malo prej je po Petrovi izpovedi vere napovedal, da mora Sin človekov veliko trpeti, biti zavržen in umorjen, a tretji dan bo vstal. V njem je torej dozorela odločitev, da gre temu usodnemu obdobju naproti. To pa je pomenilo isto kot zavestno sprejeti smrt. Prav zato evangelist Luka poudari Jezusovo odločnost na začetku te poti in zapiše: Jezus se je "trdno odločil iti v Jeruzalem". Na podlagi tega podatka lahko sodimo Jezusove zahteve: pusti, naj mrtvi svoje mrtve pokopljejo; nihče, kdor položi roko na plug in se ozira nazaj, ni primeren za Božje kraljestvo! Z drugo besedo: ni več časa gledati nazaj, preteklost je v tem trenutku le odskočna deska za dosego edinega cilja, ki Jezusa in njegove čaka v Jeruzalemu. Kdor se je odločil, da gre z Učiteljem, naj gleda v njegovo smer!

SVETI OČE NA PASTORALNEM OBISKU V AVSTRIJI

"NE ZANEMARJAJTE DIALOGA!"

"Napolniti roke z materialnimi sredstvi ni dovolj. Človek mora sam ugotoviti, da ne more živeti samo od kruha in zabave!" je dejal sveti oče na Dunaju v nedeljo, 21. t.m., kjer je tudi končal svoj tridnevni pastoralni obisk v Avstriji. Značilnost tega obiska, kateremu so predvsem avstrijski verniki pripisovali velik pomen, je bila v zavzemanju svetega očeta za preprostega človeka in vsakega kristjana posebej ter seveda za pravičnejšo Evropo, v kateri ne bo nikakršnih razlik med narodi in ljudmi.

Opazovalci poudarjajo, da je Janez Pavel II. prišel v Avstrijo v trenutku, ko je avstrijska Cerkva v veliki krizi, malo zaradi nečednega življenja nekdanjega kardinala Groera, največ in predvsem pa zaradi konsumističnega načina mišljenja in življenja vernikov, kar je načelo tudi ugled avstrijske Cerkve. Prav zato lahko boljše razumemo besede svetega očeta, ki je v katedrali v Salzburgu vzkliknil: "Avstrijci, ne zapuščajte svoje Cerkve!" Dogaja se namreč, da veliko avstrijskih vernikov zapušča katoliško Cerkvo tudi zaradi tega, da jim ni potrebno plačevati davka, ki gre Cerkvi po zakonu v tej državi. Opazovalci tudi poudarjajo, da je potrošniška miselnost dodobra načela Avstrijo, ki je

Papež z avstrijskim predsednikom Klestilom (Foto EPA)

vse do danes veljala za katoliško državo. Papeževe besede proti potrošniški miselnosti, v kateri sta na prvem mestu denar in materialno udobje, veljajo tako za avstrijske državljanke kot tudi za nas vse.

Morda so bile najbolj odmevne tiste papeževe besede na Dunaju, ko je govoril o nepravilni Evropi, ki je po padcu berlinskega zidu ostala v bistvu razdeljena na dva dela, saj imamo na eni strani razviti Zahod in Evropsko zvezo, na drugi strani pa Vzhod in nekdanje komunistične države, ki so vse po vrsti

v velikih gospodarskih, socialnih in političnih težavah. Sveti oče se je zavzel za pravičnejšo Evropo, v kateri bo prostor za vse narode, ki jo od vedno sestavljajo. Na Dunaju je sveti oče te besede spregovoril tudi v luči dejstva, da bo v naslednjih dneh postala Avstrija predsednica Evropske zveze za šest mesecev in bo lahko aktivno vplivala na zadržanje Evropske zveze do narodov, ki še niso v njej. "Želim si in upam, da bodo na Dunaju v teh dneh storjeni pomembni koraki na poti k združevanju Zahoda in Vzhoda evropske celine; ta dva dela Evrope sta tudi dve krili pljuč, brez katerih Evropa ne more, če seveda hoče, dihati normalno!" je dejal sveti oče, ki se je tudi obregnil ob izraz "širjenje Evropske zveze na Vzhod". O tem je dejal, da ne gre za nikakršno širjenje, ampak da mora postati Evropa enotna in mora biti eden temeljev te enotnosti gospodarska in socialna pravičnost.

Sveti oče se je med svojim tridnevним obiskom Avstrije tudi ponovno zavzel za brezposelne in mlade, ki po končani šoli ne najdejo dela. Kot vedno je tudi tokrat papež Wojtyła ponovil, da je pravica do dela in dostojnega življenja ena temeljnih pravic in dolžnosti v vsaki človeški družbi, ki sama sebe označuje za demokratično.

Na Trgu herojev-Heldenplatzu je sveti oče v nedeljo daroval sveto mašo na Dunaju pred petdesettisočglavo množico. Številne mlade je pozdravil s besedami: "Veliko vas je prišlo od daleč in to ne samo v zemljepisnem pomenu. Sedaj ste tukaj in to je pomembno!" Sveti oče se je med bogoslužjem zavzel za prisotnost križa na javnih mestih, saj je odločno dejal: "Veliko stvari nam kristjanom lahko vzamejo. Ne bomo pa dovolili, da nam vzamejo križ, znamenje odrešenja. Ne bomo dovolili, da bodo znamenje križa izločili iz javnega življenja!"

S svojo odločnostjo je sveti oče vse prisotne presenetil, saj so se vsi bali za njegovo zdravje. Prvi dan je papež deloval zelo odločno in sveže, ostala dva dneva pa je bil vidno utrujen; nikdar pa ga ni zapustila pronicljiva misel, ki jo je z velikansko voljo posredoval zbranim in celemu svetu.

Seveda se je sveti oče v Avstriji srečal tudi z avstrijskimi škofi, katerim je naročil, naj spravijo med seboj ločene katoliške vernike in razne verske skupnosti. "Priporočam se vam: ne zanemarjajte pogovorov, dialoga!" Sveti oče je tudi naprosil avstrijske škofo, naj "tvegajo in prepustijo Bogu zaključke dialoga". To je tudi pot, po kateri vodi avstrijsko krajevno Cerkvo kardinal Schoenborn, ki je stopil na mesto odstavljenega Groera.

JUP

KONEC IZPOSTAVLJANJA SV. PRTA

IKONA ČLOVEŠKEGA
TRPLJENJA
VSEH ČASOV

Pred nekaj dnevi se je končala največja cerkvena manifestacija pred jubilejem leta 2000. Tisoči in tisoči so se v tišini ustavili v poltemi turinske stolnice pred skrivnostnim obličjem sv. prta. Podobna bičanega, mučenega in križanega, za Cerkvo ikona, za znanost uganka. Obiskovalcev je bilo v 57 dneh izpostavljanja skupno nekaj manj kot pol milijon, med temi je bilo 19 kardinalov, 44 škofov, 5 ministrov. Po sto bližnjih cerkvah na razpolago za romarje je bilo darovanih 2.000 maš. Za red in dober potek romanj je skrbela "voj-ska" 3.800 policistov, prostovoljcev, gasilcev, zdravnikov in bolničarjev. Več kot 10.000-krat so zavrteli dokumentarec o sv. sindonu, okoli 100.000-krat pa je bil kontaktiran na-

slov na Internetu, ki nudi informacije o turinskem izpostavljanju.

To je samo nekaj števil, ki kažejo na velikost tega dogajanja. Prta, ki je nekaj več kot 500 dni pred letom 2000 hotel vzeti nase tožbe človeka na pragu tretjega tisočletja, nemir družbe, ki plove po Internetu, hkrati pa se čuti vedno bolj prazna in osamljena na pogorišču ideologij, mitov in sanj, ki so zaznamovali naš čas. Osem tednov izpostavljanja te edinstvene priče Kristusovega trpljenja je v očeh ljudi z vsega sveta preobrazilo sv. sindon v simbol bolečin in pričakovanih ob koncu tega hrupnega stoletja. Privlačen, ker gre za skrivnost, je sv. prt govoril ljudem o drami človeške hudobije, o v nebo vpajočih krivicah in vojni. Na tistem lanenem prtju so prisotni milijoni afriških, brazilskih, korejskih, kurdskih... zapuščenih in lačnih otrok, begunci vseh narodov, izkoriščene, oskrnjene in prodane ženske... Na tistem prtju lahko vi-

dimo izbrisano človekovo dostojanstvo v stoletju holokavsta, atomske bombe, bratomornih vojn... To je globok pomen sv. prta in njegovega izpostavljanja: biti jase in nedvoumen manifest proti nasilju vsake vrste.

Na vse to je pokazal tudi papež Janez Pavel II., ki je konec maja pokleknil pred sv. prtom. Vsem bodo ostale v spominu tiste tri minute, ko je klečal v zbranosti pred oltarjem. Tam se je ustavil, da bi vsem predložil, kako je tistih 700 znamenj trpljenja, vidnih na dolgem prtju, fotografija številnih dram naše družbe. Papež dialoga in univerzalne odprtosti, papež množic in tišine, papež potovanja in odpuščanja, papež svetovnih veljakov in izrinjenec je še enkrat pozval s svojo pokončno in dosledno držo vse ljudi vseh časov k solidarnosti: zavzemati se moramo - toliko bolj, ko vstopamo v novo tisočletje - za ljudi, ki trpijo.

DD

SPOMINSKA SLOVESNOST NA LAJŠAH

V NEDELJO, 5. JULIJA 1998, bo na Lajšah nad Cerknim slovesnost v spomin na žrtve vojne in revolucije. Ob 15.30 bo molitev rožnega venca. Ob 16. uri bo škof msgr. Metod Pirih z duhovniki maševal. Po maši za rajne bomo ob breznu blagoslovili

njihove posmrtno ostanke. Tako bomo ohranjali spomin na neštete nedolžne žrtve ter zanje molili. Dostop je možen z Mosta na Soči, iz Idrije in Poljanske doline. Avtobusi in vsa ostala vozila imajo parkirni prostor ob kraju slovesnosti.

ODBOR ZA LAJŠE

BLAGOSLOVITEV NOVE ŠKOFIJSKE GIMNAZIJE V VIPAVI

"GOSPOD JE Z NAMI DOBER!"

JURIJ PALJK

**DRAGI SLOVENSKI
VERNIKI,
DRAGI BRALCI
NOVEGA GLASA!**

Slovenski verniki v zamejstvu ste doslej že večkrat s svojimi darovi pomagali Cerkev v Sloveniji, tudi naši škofiji. Za to vašo pristno krščansko solidarnost in velikodušnost se vam najlepše zahvaljujem.

Mnogi se veselijo sprememb v Sloveniji. Med sadove teh sprememb lahko uvrščamo tudi ustanovitev Škofijske gimnazije v Vipavi, ki sloni na bogati tradiciji Malega semenišča in notranje gimnazije. Bogu smo hvaležni, da je iz te šole izšlo veliko duhovnikov pa tudi krščanskih kulturnih in javnih delavcev.

Dosedanji prostori ne zadoščajo več za potrebe Škofijske gimnazije. Zato smo se v naši škofiji odločili za zidavo nove stavbe za gimnazijo in 21. junija sem blagoslovil gradbišče nove šole. Zidava je povezana z velikimi stroški. Ti so za našo škofijo še toliko težji, ker je doberšen del naše škofije na Veliko noč prizadel potres, ki je poškodoval mnogo cerkva in nekaj župnišč.

Stroške nove gradnje bomo zmogli samo z zavzetostjo vseh vernikov naše škofije in s pomočjo dobrih ljudi tudi od drugod. V tem zaupanju se obračam tudi na vas, dragi verniki in Slovenci v zamejstvu.

Že doslej ste v vašem listu večkrat pisali o novogradnji v Vipavi in nekatere osebe so v ta namen dale svoje prispevke. Za oboje se prav iskreno zahvaljujem in se še naprej priporočam vaši darežljivi velikodušnosti.

- METOD PIRIH,
KOPRSKI ŠKOF

V nedeljo, 21. t.m., je bilo v Vipavi slovesno, saj se je na gradbišču (na sliki spodaj) nove stavbe škofijske gimnazije zbralo veliko ljudi, da bi prisostvovali svečanosti in bogoslužju ob blagoslovitvi začrtka gradbenih del.

Na polju pred Vipavo, kjer bo naslednje leto že stala velika in sodobna stavba škofijske gimnazije, katero bo v celoti plačala koprška škofija z darovi svojih vernikov, se je zbrala ob 17. uri zares številna množica vernikov in ljudi, ki dobrohotno gledajo na gradnjo nove stavbe. Organizator je pripravil na skrbno urejenem gradbišču Splošnega gradbenega podjetja Primorje iz Ajdovščine majhen, skromen, a lično okrašen oder, okrog katerega smo se zbrali prijatelji nekdanjega semenišča in sedanje škofijske gimnazije. Pod vodstvom g. An-

Gorenjskega, prisotni so bili tudi profesorji in dijaki sedanje šole s starši, vodstvo gradbenega podjetja Primorje in delavci, ki bodo novo stavbo gradili, predvsem pa verniki in Vipavci, ki so na "svojo" škofijsko gimnazijo zelo navezani in upravičeno ponosni. Med zbranimi so bili tudi vipavski župan Princes, dekani vseh dekanij koprške škofije, Slovenci iz zamejstva in Slovensko skupnost pa je zastopal tajnik stranke Martin Breclj.

Msgr. Pirih je nagovor po pozdravih nadaljeval takole: "Nas kristjane pri vseh ustvarjalnih rečeh vodi vera, utrjuje upanje in nageba ljubezen, zato povsod iščemo priložnost za molitev in za zaupanje v Boga. S čutom vere, s katero dojemamo božjo navzočnost med nami, opravljamo danes blagoslovitev začetnih del pri gradnji nove škofijske gimnazije, ki je tako pomembna za

dreja Vovka, ki je tudi sam profesor na gimnaziji, smo zbrano peli nabožne napeve; odločitev za ljudsko petje je samo še potrdila neverjetno soudeležnost Vipavcev pri pobudi. Prisotne je najprej pozdravil ravnatelj škofijske gimnazije g. Vinko Lapajne, ob katerem je stal tudi duhovni vodja - spiritual vipavske šole g. Stanko Fajdiga. Na škofovi desni strani pa je bil vipavski dekan in dolgoletni profesor naravoslovesnih ved g. Franc Pivk.

Msgr. Metod Pirih (na sliki zgoraj), koprski škof in velik prijatelj vipavskega semenišča, sedanje škofijske gimnazije, ki je toliko dobrih izobraženih ljudi dala koprski škofiji in vsej Sloveniji, je v nagovoru najprej pozdravil prisotne, med katerimi smo videli vrsto duhovnikov; med njimi so bili tudi nekdanji gojenci semenišča, ki so prišli z

življenje naše škofije. Ko prosimo za božji blagoslov pri delu, ki se je začelo, mislimo predvsem na mlade ljudi, ki bodo to stavbo uporabljali, da bi bile vse njihove dejavnosti Bogu v čast ter v srečo in blagoslov ljudi. Apostol Pavel pravi v berilu, da smo okusili, da je Gospod dober. Ustanovi, kot sta Malo semenišče in gimnazija v Vipavi, obstajata že skoraj pol stoletja. Skozi ves ta čas smo izkusili, da je bil Gospod z nami dober. Iz teh ustanov je izšlo toliko duhovnikov in laikov, ki danes opravljajo svojo službo v škofiji ali na Primorskem, kod drugod v Sloveniji ali celo po svetu. Zato trdno verujemo, da bo Gospod z nami dober tudi danes in da bo podpiral naše delo, ko gradimo novo stavbo in potem, ko bo ta na voljo novim rodovom mladih."

V svojem razmišljanju je koprski škof govoril tudi o

novi evangelizaciji: "Nova evangelizacija je namenjena tudi tistim, ki še ne verujejo in iščejo življenjski smisel. Vedno več ljudi potrebuje prve evangelizacije. Tudi precej vernih živi, kot da Boga ne bi bilo. Smisel svojega življenja vidijo le v materialnih dobrinah in v uživanju. Mnogim je vseeno, kaj je resnica in kaj laž, kaj je dobro in kaj je zlo. Razjedajo nas črnogledost, strah pred življenjem in moralna kriza, ki ocenjujejo dejanja le po tem, ali so prijetna ali ne, ne pa, ali so dobra ali so slaba. Med nami je veliko verskega neznanja in moralne brezbriznosti. Prepričan sem, da so katoliške šole vsem iskalcem resnice in smisla življenja v veliko pomoč... Cerkev v naši škofiji in vsa Primorska potrebujejo novih življenjskih moči, novega upanja in smisla življenja, kar je še prav posebej uskladiščeno v mladih ljudeh, katerim bo namenjena nova škofijska gimnazija."

Nato je msgr. Pirih prisotnim povedal, da mu je sveti oče odpisal na poslano pismo in mu naročil, naj pozdravi vse mlade in vse vernike koprške škofije. Sveti oče je poslal koprski škofiji tudi svoj apostolski blagoslov. "Vsi tu zbrani, vsi verni in ljudje dobre volje v naši škofiji naj nam pomagajo zgraditi to stavbo, ki bo mladim omogočala uresničiti zahteve evangelija in tako ustvarjati drugačno prihodnost. To je želja svetega očeta in moja iskrena prošnja. Za vse vaše molitve in darove se vam iskreno zahvalim in se še naprej priporočam vaši velikodušnosti in darežljivosti. Začeto delo izročamo Marijinemu varstvu s prošnjo, naj ga spremlja ves čas gradnje, da bo delo dobro in srečno napredovalo, do dne, ko

bomo novozgrajeno stavbo škofijske gimnazije blagoslovili in jo tako izročili njenemu namenu in poslanstvu," je sklenil svoje razmišljanje koprski škof, ki je nato v slovesni zbranosti blagoslovil gradbišče.

Po slovesnosti se udeleženci blagoslovitve kar nismo mogli raziti, Vipavci pa so svoje gostoljubje zbranim izkazali tako, da so vsem prisotnim ponudili kozarec svojega dobrega vina in osvežilnih pijač, ki so vsem dobro dele, saj je bila nedelja vroča in soparna.

Tudi v uredništvu Novega glasa zbiramo darove za vipavsko semenišče in gradnjo škofijske gimnazije, katere namen je vzgoja mladih Primorcev v poštene in delavne izobražence, katerim bosta vera in krščansko življenje osebna izkaznica.

SVETNIK TEDNA

27. JUNIJA

SILVESTER ČUK

EMA KRŠKA, KNEGINJA

"Poromali ste v Krko, k tej častiljivi Marijini Cerkev in na grob svete Eme. Tudi Slovenci že dolgo častijo sveto Emo: mnogo slovenskih romarjev je že priromalo v Krko. To izročilo vi danes nadaljujete, ko se udeležujete šestega romanja treh dežel." S temi besedami je papež Janez Pavel II. v soboto, 25. junija 1988, pozdravil okoli 70.000 romarjev, med katerimi je bilo vsaj 20.000 Slovencev iz Koroške in iz vseh treh slovenskih škofij, zbranih na prostranem polju ob Marijini cerkvi v Krki. To veličastno svetišče je dala zgraditi koroška kneginja sveta Ema in v samostanu ob njem je umrla.

Leta 1287 so njene posmrtno ostanke slovesno prenesli v grobnico, postavljeno v kripti cerkve. To dejanje je pomenilo potrditev njenega svetniškega češčenja. Takrat so praznovanje njenega godu postavili na 27. junij. Na pobudo avstrijskih in slovenskih škofov je rimska kongregacija svetih obredov pristala na živo prepričanje zlasti vernih Slovencev, da je sveta Ema njihova mogočna priprošnjica pri Bogu, kakor jim je bila v življenju materinska dobrotnica.

Točnih podatkov, kdaj se je Ema rodila in kakšnega rodu je bila - nemškega ali slovenskega - nimamo. V tistih časih namreč v ljudeh še ni bilo kakšne zavesti o narodni pripadnosti. Po starem izročilu naj bi Ema zagledala luč sveta leta 983 na gradu Pilštanj na Kozjanskem. Čeprav je bila plemiškega rodu, se je počutila domačo med preprostimi in revnimi. Na rodbinskih posestih v Posavju in na Koroškem so bili podložniki večinoma Slovenci. Mlado Emo so starši poslali na nemški dvor, da se nauči uglašenega vedenja in da se primerno izobrazí. Ob cesarju Herniku II. in cesarici Kunigundi, ki ju Cerkev časti kot svetnika, je tudi sama rasla v veri in svetosti.

Na dvoru je Ema Pilštanska srečala Viljema, mejnega grofa Savinjske marke, svojega bodočega moža. Viljem in Ema sta bila upravitelja precejšnjega dela sedanjega slovenskega ozemlja. Bila sta blaga in ljudem naklonjena zemljiška gospoda. Živela sta v skladnem zakonu, toda njuna družinska sreča je trajala le malo časa. Imela sta dva sina: Viljema in Hartvika; slednji je umrl že v otroških letih. Potem je Ema izgubila moža - ni trdnih zgodovinskih poročil, kdaj, kje in kako je umrl. Po tedanji navadi je za možovo dušo poskrbel tako, da je dala sezidati več cerkva, kjer so molili za pokojnika (med drugim tudi v Šentrupertu na Dolenjskem in v Vidmu ob Savi). Leta 1035 je med boji za oblast med cesarjem in samopašnim velikašem Adalberonom padel še njen sin Viljem.

Ko je Ema ostala sama, se je odrekla vsemu in je začela velikodušno razdeljevati svoje imetje v korist ljudstva in cerkve. Njeno največje delo je bil samostan benediktin v Krki na Koroškem. Samostanska cerkev Žalostne Matere božje, ki je še danes priljubljena božja pot, je bila posvečena leta 1043. Leta 1072 je samostan v Krki postal sedež novoustanovljene škofije (od leta 1786 ima sedež v Celovcu, še vedno pa se imenuje krška). V tem samostanu je Ema preživela zadnja leta svojega življenja. Redovnica sicer ni postala, pač pa je živela v redovniški skupnosti in se udeleževala molitev. Umrla je najbrž pred letom 1045. Vztrajno, devet stoletij trajajoče češčenje svete Eme med Slovenci je bila podlaga njene uradne razglasitve za svetnico leta 1938. Lahko rečemo, da je sveta Ema na neki način "prva slovenska svetnica".

■ Karavana prijateljstva bo na sporedu v petek, 26. junija, in

od 10. julija ob 20.35. Pokličite in glasujte, nagrade so bogate. Telefon: 00 39 386 66 281 113 ali 00 39 386 66 281 114. Lokalni primorski program iz koprškega studia se začne vsak dan ob 16. uri.

Ob 16.45 so obvestila o kulturnih in cerkvenih dogodkih na Primorskem in v zamejstvu. Ob petkih med 16. in 19. uro pripravljamo program hkrati iz obeh studiov - koprškega in ljubljanskega. Radio Ognjišče lahko poslušate na Ukv frekvencah 107,5 - Sveta gora (Goriška in Furlanija) in 91,2 - Tinjan (Trst).

ODPRTJU NOVE LIKOVNE GALERIJE ZAKONCEV SKERK NA ROB

JURIJ PALJK

Malokrat se zgodi, da smo v Furlaniji-Juljski krajini in nasploh pri nas priče tako pomembnemu kulturnemu dogodku, kakršen je bil pretekli petek, 19. t.m., blizu Trnovce, na domačiji zakoncev Skerk, ki jo poznamo pod imenom Bajta.

Hiša, pravzaprav pravcata obsežna kraška domačija, ki je stara že nad 150 let, je namreč v petek zvečer gostila vrsto uglednih osebnosti in prijateljev likovne umetnosti, saj sta zakonca Skerk, odvetnik dr. Jože Skerk in slikarka Zora Koren Skerk, predala javnosti likovno galerijo, za katero bo stala kulturno-muzejska fundacija, sklad, katerega namen bo predstavljati umetnost naših krajev in seveda tudi vabiti v Bajto mednarodno priznane umetnike.

"Z ženo želiva, da postane galerija, ki jo nocoj svečano odpiramo, kraj srečevanj, kraj, ki naj govori o zgod-

vini naših majhnih krajev, zgodovini, ki je po svoje majhna, a morda prav zato velika, za nas, ki tu živimo, gotovo velika," je dejal ob odprtju razstavnih prostorov odvetnik Jože Skerk, ki je tako najlepše izrazil misel vseh prisotnih. Številni gostje smo bili priče izjemnemu dogodku, saj sta zakonca Skerk prenovila in povečala del kraške domačije in z izrednim smislom za ohranjanje kraških značilnosti v arhitekturi in v duhu napravila likovno galerijo, ki ji pri nas zares ni primere.

Likovna galerija Bajta je čudovita kraška hiša, v kateri je arhitektu uspelo ohraniti spomin na preteklost, a stavbi in prostorom vdihniti sodobno lepoto svetlih prostorov in uporabnost zračnih in odprtih soban, v katerih pride likovna umetnost najlepše do izraza, saj prostor ponuja likovni umetniki svobodo, da sama zaživi v vsej svoji polnosti. Široko stopnišče popelje obiskovalca iz pritličja v prvo

FOTO KROMA

nadstropje, kjer njegov pogled zaobjame čudovit razstveni prostor, tramovi in planete govorijo o Krasu, ki ga obiskovalec občuduje skozi velika steklena okna, lahko pa tudi stopi na terasast balkon-ganj, od koder vidi pod sabo sodobno in domiselno urejen zunanji prostor, ki bo lahko služil tudi kot zunanje razstavišče, lahko pa bo postal tudi prostor prijateljskih srečevanj in izmenjave mnenj. Seveda pa obiskovalca najbolj očarata kraška dolina in zelenje, ki se za Bajto razprostira v nedogled, narava čudovito dopolnjuje človekovo umetniško delo. Razstavnimi prostori so funkcionalni, tega smo se vsi zavedeli že na otvoritvi, ko smo najprej poslušali sijajno slovenščino dr. Zorana Kržišnika in kasneje v Dantejevem jeziku dr. Claudia Martellija, ki sta spregovorila o prvi razstavi v galeriji in najbrž tudi prvi stalni zbirki likovne galerije Bajta - o pregledni razstavi Zore Koren Skerk in njenem likovnem opusu, katerega označujeta naravnost vrhunsko tehnično likovno znanje in kreativnost umirjenega in s svetom spravljenega umetnika, ki nam zna skozi sijoče barve govoriti o tišini in minevanju okrog nas.

Morda bi povedali še to, da je že vhod v galerijo Bajta pravo malo doživetje, saj nas pričaka za kraškim portonom večji kraški borjač, na katerem sta zakonca Skerk okusno razvrstila vrsto predmetov in vaz iz kraškega kamna.

Obiskovalca ves prostor spominja na Kras in na kraškega človeka, na preteklost, v katero je zakonca uspelo dahniti tisto pravo, zmerno me-ro sodobnih in modernih sprememb in obnov, nadgradenj, ki se ne spreminijo značaja in podobe kraškega borjača in kraške stavbe.

Ob veselju, ko smo si po dolgem času tudi pri nas spet lahko ogledali izjemen likovni katalog slovenskega umetnika iz naših krajev, saj so na svečanem odprtju predstavili tudi knjigo slik in grafik Zore Koren Skerk, smo seveda zaželeli novonastali fundaciji veliko uspeha. Poznavajoč slikarko, si upamo zapisati, da bo razstveni prostor na Krasu vedno živ in bo zares postal kraj srečevanj in srečanj, izmenjave mnenj in izkušenj, predvsem pa živa priča prisotnosti slovenskega človeka in slovenske umetnice na Krasu.

Dr. Zoran Kržišnik, ki je strokovno ocenil delo Zore Koren Skerk in je dejal, da gre gotovo za eno najbolj pomembnih in izrazitih umetnic pri nas, si je za razstavne prostore zaželel, da bi postali mesto živega pretakanja umetniških del, mnenj in izkušenj, da bi Bajta postala prostor, kjer bi se zares srečevali slovenski in italijanski umetniki, a bi v svoje vrste vabili tudi mednarodno uveljavljene umetnike.

Ob obveznih in dolžnih čestitkah zakonca Skerk si tudi mi želimo, da bi Bajta postala likovna galerija, v kateri bi svoje mesto našla dela vseh zamejskih slovenskih likovnikov in ne samo to: Da bi ji uspeli velik preskok in bi tako zares postala pomemben umetniški center na Krasu, ki ga vsa naša širša skupnost potrebuje!

JUP

LIKOVNA DELAVNICA NA SINJEM VRHU

NA GORI LIKOVNIKOM PRILJUBLJENA DOMAČIJA

Slovenija odprta za umetnost - Slovenija open to art je naslov mednarodne likovne delavnice na Sinjem vrhu, ki se je pričela v soboto, 20. t.m., opoldan, ko se je v turistični domačiji Hieronima Vidmarja in njegove družine že zbralo precej likovnih umetnikov (na sliki).

Tudi letos je pobudnik in glavna duša likovnega tedna, pravzaprav skoraj desetih dni, goriški slikar in grafik Klavdij Tutta. Podjetnemu in predvsem pa zelo komunikativnemu Klavdiju pomagajo pri organizaciji še Klementina Golija, akademska slikarka iz Kranja, in Etko Tutta, slikar iz Nove Gorice, umetniška kritika Enzo Di Grazia iz Italije in Anamarija Stibilj ter vrsta drugih.

Na likovnem srečanju in delavnici na Sinjem vrhu gre predvsem za izmenjave raznih pogledov na slikarstvo in kiparstvo, grafiko, saj je umetnikom dana možnost, da se med seboj ob delu spoznajo. Vsak udeleženec ima namreč na Sinjem vrhu svoj priložnostni atelje v manjšem obsegu in v njem lahko ustvarja, seveda pa lahko tudi opazuje, kako delajo njegovi kolegi. Letos je na Sinjem vrhu zelo živahno tudi zato, ker so na Goro nad Ajdovščino prišli umetniki iz Avstrije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Češke, Francije, Italije, Japonske, Makedonije, Nemčije, Nizozemske, Španije, Švedske in seveda Slovenije.

Za kroniko povejmo še to, da umetniški likovni teden in delavnico na Sinjem vrhu spremljajo tudi druge kulturne prireditve, med njimi omenimo sedaj že tradicionalni Dan odprtih vrat, kot poimenujejo dan, ko se umetniki srečajo s časnikarji in ljubitelji lepe umetnosti. Letos bo ta dan v soboto, 27. t.m., ko bo na Sinjem vrhu zelo pestro, saj bodo v večernih urah nastopili tudi fantje iz Gorice, ki bodo poskrbeli za glasbeno popoldne, svojemu ansamblu so nadeli ime *Floating points*. Srečanje z umetniki trinajstih držav in ogled njihovih del bo pozdravil župan občine Ajdovščina Kazimir Bavec, prisotna pa bosta tudi slovenski minister za obrambo Alojz Krapež, ki je po rodu Gorjan, in predsednik Državnega zbora republike Slovenije Janez Podobnik.

Morda je največja vrednota te likovne pobude v tem, da omogoča likovnikom iz več držav, da se spoznajo, si izmenjajo izkušnje in se tudi sprijateljujejo ter eden drugemu omogočajo razstave v različnih deželah. Kot drugo pomembno stvar pa seveda omenimo dejstvo, da je domačija, ki stoji na zelo lepem kraju na Gori - Sinjem vrhu in jo vodi Vidmarjeva družina, iz leta v leto bogatejša za nekaj dobrih likovnih del in postaja galerija moderne, sodobne umetnosti. Čez leta bo gotovo imela še večjo vrednost, kot jo že ima danes.

LETOS V OSPREDJU ISTRSKA KNJIŽEVNOST

DUČAT SREČANJ NA PREMU

Rojstni kraj pesnika Dragotina Ketteja, vasica Prem, je vsako leto gostitelj letnega srečanja primorskih književnikov.

Tamkajšnji grad, ki se kot očiak dviguje nad dolinico v bližini Ilirske Bistrice, ponuja znotraj obzidja skorajda poetično okolje za besedo - pisano in govorjeno. Zato niti niso tako presenetljive izjave nekaterih članov Združenja primorskih književnikov, da se na Premu vedno dobro počutijo, da se na tem kraju vedno ustvarja pozitivna misel. Tudi letos je bilo tako in dučat srečanj na Premu takšno trditev še potrjuje.

Primorski književniki so tokratno srečanje posvetili literaturi Istre, morda najpomembnejše pa je bilo oblikovanje statuta za registracijo društva. Kljub desetletnemu delovanju združenje še vedno ni uradno registrirano, prav to pa bo tudi ena prednostnih nalog novega vodstva, ki je bilo izvoljeno v nedeljo, 21. junija. Dosedanjšega predsednika Edelmana Jurinčiča je na tem mestu zamenjal Marjan Tomšič, v izvršni odbor združenja pa so bili imenovani Zora Tavčar, Jolka Milič, Ines Cergol Bavčar, Marjana Remiaš, Ivko Spetič, Marko Sosič, Vlado Šav in Edelman Jurinčič, v nadzornem odboru pa bodo Fraňe Tomšič, Stojan Ržek in Magdalena Svetina. Udeleženci premskega srečanja so ob razpravi, ki je potekala pri oblikovanju statuta, opozorili predvsem na dejstvo, da Društvo slovenskih pisateljev do njih, kot pokrajinskega združenja, ni pokazalo velikega zanimanja, boleče pa je tudi to, da se v desetih letih njihovega vsakoletnega srečanja praktično nihče ni udeležil. Sicer je bilo delovanje Združenja književnikov Primorske v zadnjih treh letih uspešno zaključeno in posamezne občine za tovrstno dejavnost namenijo tudi nekaj denarnih sredstev. Med njimi so v lanskem letu najbolj izstopale občine Koper, Nova Gorica, Izola, Piran, Komen in Sežana ter Ilirska Bistrica, ki vsako leto gosti srečanje, nekaj pa je tudi takih, ki za literate nimajo čisto nobenega posluha. Morda bo v prihodnje vseeno boljše.

Po zaključenem dopoldanskem delu premskega srečanja je popoldne minilo nekoliko bolj sproščeno. Zora Tavčar je predstavila nekaj zadnjih knjižnih izdaj, katerih avtorji so člani Združenja književnikov Primorske, pesnica Ines Cergol Bavčar je predstavila istrsko literaturo in enega njenih prvih snovalcev - Alojza Kocjančiča, v recitalu pa smo poleg njegovih pesmi med drugim slišali še književnost Alferije Bržan, Vlada Šava, Marjana Tomšiča. Premsko srečanje se je zaključilo z večerom besede, petja in plesa.

- KLARA KRAPEŽ

Jakec - Ti, že dolgo me matra, da bi te vprašal, kaj zastopeš ti, kaj je tu "multikulturalnost"?

Mihec - Kej? Neč! Tu je t'ku, ku reč, da je lepu, če poznaš in obvladaš več kultur. Če govoriš več jezikov in poznaš literaturo in umetnost, ki so jo ustvarili ljudje druge kulture.

Jakec - Dobro, tu ni neč nouga, sej je že moj nono zmerej pravu, da več jezikov znaš, več veljaš. In mueren reč, da je bil moj nono fin človek, z'tu ki je govoru slovensko, laško, nemško in u k. und k. vojski se je navadu t'di kšnu besedu po madžarsko, tolko da ga ne bi prodali. Ma je bil in je ostu samo kmet, še zmerjali so ga zatu.

Mihec - Jasno, sej sem ga poznau, ta star'ga Jakopovega. Nej bo po slovensko, laško al pej nemško, zmerej je mislu s svojo glavo in tu, se ve, kšne strašno moti.

Jakec - Ben, ma kej jih bo motlo, kej niso zmerej pravli, da je treba vse spoštavat in upoštevati, ma ljubiti in gojiti svoje, da kdor zaničuje se sam, podlaga je tučevi peti.

Mihec - Taku so pravli, ja, ma so b'li drugi cajti. Sej veš, da se človek brani, če ga tolčejo po glavi. In v tistih cajtih so b'le stvari zelo jasne. Če si govoru po slovensko, so te pretepli in če si še pel po slovensko, so te poslali u Gornars al pej na otoke, da ne bi škodu napredovanju dvatisočletne kulture.

Jakec - Ja, sej pravem, u tistih cajtih res ni b'lo lahko. Ma d'ndns ni take sile, se mi zdi. Živimo u demokraciji in svobodi. Zakaj smo se pej borili?!

Mihec - Ben, ni treba, da si patetičen in naiven. Takrat, u dobri veri, smo se borili, da nas ne bi Taljani pokončali, da bomo mi in naši otroci lahko ostali in b'li Slovenci, da bomo lahko govorili in pisali po slovensko in peli naše slovenske pesmi. Kej je b'lo polej, sam dobro veš. Borili smo se za pravično razmejitev in po marsikateri stari hiši še piše, HOČEMO JUGOSLAVIJO, MI SMO SLOVENC! itd. Ma kšnin ni stalo prou in smo imeli tudi cejt t.i. "fratelance", u znamenji proletarske enakosti in tudi cejt kominforma, k'dr so kšni naši ledje na enkrat ratali bolj Stalinovi, ku Stalin sam. Taki cajti so b'li in danes so drugi, dragi moj. Je treba živet s cajten, drugače ostaneš nazaj, nisi več napreden!

Jakec - Ma razlož mi enu reč. Zakej poleg zdej, ki n's ne zapiraju in preganjaju, ne bi poskusili lepu razvijati svoje kulture, z's vsem kr je zraven? Zakej muramo u spomin na naše padle borce poslušat dvojezične spomin-ske proslave in petje, če so padli zatu, da bi, kej vem, Gropada, Padriče al Dolina b'li slovenski in da bi pripadale Jugoslaviji?

Mihec - Iz istega razloga, ker je treba ob odprtju Grudnove rojstne hiše odpret tudi razstavo posvečeno Felliniju. Zatu, ker zdej je moderna "multikulturalnost".

Jakec - Ma, čaki en moment. Po mojem so ti ledje malo skregani s pametjo. Mi ne boš rekel, da je vse tu normalno, da je normalno, kar se dogaja po naših proslavah, da človeka prav pogreje, ker ne ve, ali je prireditelj misljena resno ali pa gre za nesramno zafrkacjo. Kaj nismo zmeraj pravli: "Tujega nočemo, svojega ne damo!"

Mihec - A, čaki malo. Ne začet z jurskimi zadevami, zatu ki poleg ni ne konca ne kraja. In je vse zastoj. Ti ne zastopeš, kaj je prav za današnji čas. Ti si reakcija!

Jakec - O, ti mene ne boš žalu. Veš kej, še deset minut in bova morala odbit pudan. Hitro pejva na kozarec za žejo in zdravje ter da se spomneva na najna rajnega prijat'la Vrabca.

Mihec - Prov poveš in še eno si lahko zapojemo, tisto *Samo milijon*...

Jakec - Bravo, tako se dela spomin-ske svečanosti. Pejva!

50 LET GLASBENE ŠOLE V AJDOVŠČINI

REVANŠIZEM SE NAPREJ STRAŠI PO ISTRI

KRATKE

"GLASBA, ŽIVLJENJE CELO"

IGOR DEVETAK

Na Primorskem se rado sliši, kar je nekoč povedal slovenski glasbenik France Marolt: "Da veš, dekle, vsa Kranjska nima toliko muzike v svojih dušah, kot jo ima primorska mladina."

V dvorcu Zemono pri Vipavi je bilo 31. maja slovesno in praznično: slavnostni koncert in hkrati zaključek prireditve ob zlateg jubileju ajdovske glasbene šole, poimenovane po primorskem glasbeniku Vinku Vodopivcu, sta privabila gojence, učitelje in uslužbenke šole ter starše in ljubitelje lepe glasbe. Od februarja se je zvrstilo skupno šest prireditev, s katerimi so želeli prikazati čim širšemu krogu ljudi petdesetletno delovanje šole in današnje, obetavne dosežke stoletnega pevskega izročila Zgornje Vipavske. S tem namenom so predstavili priložnostni zbornik, v katerem so našli mesto učenci, učitelji, ravnatelj, učni predmeti, prostori, instrumenti, organizacija in financiranje, od delki v Vipavi, Podnanosu, Colu, Vrtovinu in drugje od začetka do danes. "Glasba je pol življenja. Ni samo umetnost, je moč, je tolažba in upanje. Je več kot pol življenja, tudi življenje celo," beremo na prvi strani knjižice. Besede je praznovalec jubileja poklonila Lida Kalin, prva ravnateljica šole.

Na koncertih je sodelovalo več kot tristo nastopajočih: učencev solistov instrumentalistov in pevcev, gojencev baletnega oddelka, najmlajših iz oddelkov pouka o glasbi, komor-

V prostore Šaplovega hotela sredi Ajdovščine oz. v Šturjah se je glasbena šola preselila leta 1949. Tam deluje še danes.

nih skupin ter pihalnega, harmonikarskega in godalnega orkestra. Predstavili so se tudi učitelji in nekdanji učenci šole, med njimi uveljavljeni glasbeniki. Teh, ki so izšli iz glasbene šole in se izkazali, je zares veliko. Prav tako so številni tisti mladi gojenci šole, ki dosegajo zavidljive uspehe na pomembnih glasbenih tekmovanjih.

V ajdovski Lavričevi knjižnici so februarja postavili tudi razstavo 180 dokumentov petdesetletnega razvoja šole. Pogled v preteklost, k izviru, je ob jubilejih naraven in obvezen: ozreti se nazaj pomeni razumeti današnje stanje in prepoznati smisel prizadevanj za naprej. O tem je za nas spregovorila sedanja ravnateljica glasbene šole Martina Černe Vodopivec, nekoč tudi sama kot mnogi drugi učitelji gojenka šole, danes izredno delavna učiteljica in organizatorka, dovezetna za pobude, ki prinašajo šoli dvig kakovostne ravni in uveljavitev v čim širšem okolju.

"Glasbeno življenje v Zgornji Vipavski dolini je bilo v drugi polovici prejšnjega stoletja živahno: delovali so pevski zbori in godbene skupine. Do fašistične prepovedi slovenskega društvenega življenja leta 1927 je bilo registriranih kar nekaj pevske in instrumentalnih zborov, učitelji in duhovniki, ki so glasbeno izobrazbo pridobili v Gorici in Trstu, pa so skrbeli, da je kvaliteta teh rastla. Po drugi svetovni vojni je do tedaj prepovedana slovenska beseda prihajala na dan v poplavi prireditev in srečanj. Takoj po vojni je bilo v Ajdovščini ustanovljeno Prosvetno društvo, ki je poleg dramskega in pevskega odseka pod svoje okrilje pritegnilo še šahovski klub in telovadno društvo ter skrbelo za javno knjižnico. Delovala sta mešani, otroški pevski zbor in moški sindikalni zbor Lesne industrije žage Ricatto. V Ajdovščini so tudi organizirali celodnevne tečaje za pevovodje in pevce.

Nova državna meja je leta 1945, dokončno pa leta 1947 razdelila do tedaj enotna narodna tla in posegla tudi na področje glasbe, predvsem pa na področje glasbenega šolanja. V Ajdovščini so bila prizadevanja za ustanovitev glasbene šole že takrat živa. Kot mestna glasbena šola je začela delovati februarja naslednjega leta. Ustanavljanje šole na tem ozemlju je bilo prav gotovo tudi nadomestilo za izgubljeni glasbeni središčni Trst in Gorico."

Nedvomno ima petdesetletna tradicija šole kot posledico tudi ukoreninjenost v kraj.

Naša šola je živ organizem: odvisna in povezana je z zgodovinskim razvojem, z gospodarskimi in družbenimi razmerami v tem delu Slovenije. Šola bogati življenje ljudi v celi Vipavski dolini in daje delovna mesta glasbenim pedagogom in drugim. Naj povem še, da je bilo prvih vpisanih gojencev 91, trenutno pa jih je pri individualnem in skupinskem pouku približno 300.

Kot ravnateljica imate skrb, da usmerjate šolo v prihodnost. Kako gledate nanjo?

Ko se oziram nazaj, na začetek delovanja šole, ugotavljam, da niso problemi šole kaj dosti drugačni kot takrat. Toda z gospodarskim razvojem Zgornje Vipavske doline, z boljšim gmošnim stanjem ljudi, z zakonskimi spremembami v korist glasbenih šol in ureditvijo povezav je kadrovskim, prostorskim in materialnim zahtevam lažje zadostiti.

Vas je ravnateljstvo odvzelo igranju instrumenta in poučevanju?

Vsak ravnatelj v Sloveniji obvezno poučuje. Sama učim kitaro, kar mi omogoča, da ostajam v živem stiku z učenci in s pedagoško prakso. To je moj osnovni poklic, ki ga z velikim veseljem opravljam. Zavedam se tega, da je ravnateljstvo odgovorna naloga, toda sama se najprej počutim učiteljico.

Česa si najbolj želite od poučevanja?

Da bi na naši šoli na temeljih glasbene zgodovine izobraževali dobre, ustvarjalne, poštene, vedre glasbenike, in hkrati želimo, da bi kot ravnateljica skupaj z učitelji in sodelavci znala spodbuditi v vsakem učencu veselje do glasbe in življenja, željo po spoznavanju lepega.

Za izbrane pianiste pripravljate v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij v Ajdovščini peto mednarodno letno klavirsko šolo. Pedagog in pianist iz St. Petersburga Igor Lazko bo 29. t.m. prevzel, letos drugič, njeno vodstvo. Kateri je njen osrednji namen?

Namen je ponuditi sredi čudovite zgornjevipavske pokrajine visoko strokovno izobraževanje nadarjenim pianistom iz Ajdovščine, Slovenije in drugih držav. Organizatorji poletne šole si prizadevamo, da bi ta postala kot oblika stalnega izpopolnjevanja in srečevanja ter skupnega dela mladih iz različnih dežel tradicionalna.

S KNJIGO PROTI DOSTOJANSTVU SKUPNEGA ŽIVLJENJA

MILAN GREGORIČ

V preteklem letu so v Centru za zgodovinske raziskave v Rovinju predstavili knjigo *Rovigno d'Istria v sozaložbi Centra in zadruge Famia Ruvinense, na katero se je v rovinjski reviji Obzori št. 5/1997 odzval z daljšim stavkom Šime Hrvatina. Zaradi aktualnosti njegovega kritičnega teksta povzemamo v strnjeni obliki njegove pomembnejše ugotovitve in misli.*

Knjiga sestoji iz dveh zvezkov, od katerih prvi predstavlja zgodovino mesta od prvih zgodovinskih zapisov do po vojne eksodusa, druga pa prinaša številne strokovne zapise s področja kartografije, krajevnih imen, grboslovja, uravnavno-statutarnih vprašanj, demografije, gospodarstva, šolstva, kulture, pomorstva, zdravstva, cerkvenega življenja, znanstvenih ustanov idr. Drugi del knjige vsebuje tudi seznam zaslužnih in razseljenih meščanov, kot tudi tistih, ki so padli v različnih vojnah. Hrvatini meni, da osvetljuje knjiga na zanimiv način številne pojave iz zgodovine mesta in njegovih ljudi, opozarja pa hkrati na nevaren duh revanšizma, ki preveva posamezne sestavke.

Avtor recenzije se je v svojem zapisu osredotočil predvsem na tiste dele teksta, ki skrajno negativno odmevajo na pragu tretjega tisočletja, ko se postavljajo temelji skupne evropske domovine in imamo vsi, očitno ne ravno iskreno, polna usta strpnosti in sožitja. V prilogi XIX.-XX. Stoletje piše Antonio Semma, med ostalim, tudi "o slovanski povojni okupaciji Istre"; Hrvatini ga opozarja, prvič, da Hrvati (in Slovenci) niso prišli v Istro 1945. leta, ampak mnogo, mnogo prej, in drugič, da niso prišli kot okupatorji, ampak kot mirni pastirji, kmetje in najemni delavci. "Osvajalci" Istre so vedno prihajali od drugod, kar gospodu Semmi gotovo ne bi smelo biti tuje. Spričo dejstva, da je Semma zaključil svoj prispevek z ugotovitvijo, "da zgodovina Istre še ni končana" in s stavkom "domani vedremo (jutri bomo videli)" ter da je bil Semmov sestavek napisan 1994. leta, ko je Hrvaška najbolj krvavela, se Hrvatini zgrožen sprašuje, ali je res mogoče, da je Semma tako očitno špekuliral z možnostjo premikanja meja.

Tako tudi Lodovico Tommaso v sestavku *Framasoni v Rovinju* na str. 325 pravi, "da po tolikih dramah nihče ni danes v stanju napovedati, kakšna bo bodočnost Istre". Hrvatini priznava, da moramo kot kristjani in kot civilizirani ljudje prisluhniti tragediji brezdomcev (razseljenih Istranov), vendar se moramo tudi zavedati, da bi sleherni poskus spreminjanja meja končal še v večjem gorju.

Vittoria Godeno, ki na 541. strani svojega prispevka *Rovinji se je z ljubeznijo predajal Italiji* ugotavlja, da je s prihodom "Titovih band" zadela mesto prava "kataklizma", sprašuje Hrvatini, mar res ničesar ne ve o anti-

hitlerjevi koaliciji, o njenem stavu in o častnem mestu, ki so ga v njej imele "Titove bande".

Hrvatini spodbija tudi tezo Garibaldina Fabretta, ki v prispevku *Poslednji Rovinji* na strani 556 ugotavlja, kako je bilo mesto s prihodom "Balkancev" "barbarsko uničeno" in "za vedno izgubljeno". Spomni ga namreč, da je bil Rovinj še v šestdesetih letih mesto brez vode, kanalizacije, elektrike, telefona, brez modernih stavb, infrastrukture itn. Mesto, v katerem so žene vsak večer množično zlivale vsakršne odpadke v morje... In da je, nasprotno, danes Rovinj vse to nadoknadil ter da ga obdaja venec družinskih vil, hotelov, turističnih naselij ipd. "Samo slepota, porojena iz sovraštva, lahko trdi, da je bilo mesto izgubljeno za zmeraj", ugotavlja Hrvatini. "Nekaj pa je morda res bilo izgubljeno za zmeraj", še dodaja "in to predvsem prevlada manjšinskega naroda nad večinskim".

Giuseppe Basilica prinaša v članku *Tri generacije skozi dve vojni* na strani 626 program delovanja istrske diaspole, ki bi najspet privedel Istro v okrilje Italije in omogočil razseljenim Istranom vrnitev, pri čemer jemlje za zgled Žide in njihovo vrnitev v Palestino. Pri tem se pisec obrača na organizacije istrske diaspole kot tudi na Istrski demokratski zbor (!), pozivajoč jih na usklajevanje stališč in podvzemanje skupnih akcij z namenom, da bi dosegli navedene cilje.

Nekdanji tržaški podžupan Gianni Giuricin govori v svojem sestavku *Eksodus in razpršitev* o vzrokih razselitve Istranov ter se umestno sprašuje, ali so se Istrani med seboj sploh poznali in spoštovali. Ne zna si pa najti pravega odgovora na vprašanje, zakaj so po kapitulaciji Italije 1943. leta udarile na dan tako hude strasti in obliki medsebojnega obračunavanja. In kako naj bi našel ta odgovor, pravi Hrvatini, ko pa tudi on noče videti in priznati italijanskih pritiskov, zapostavljanja in represije do Hrvatov in Slovencev, o čemer je že sredi šestdesetih let prejšnjega stoletja škof Juraj Dobrila preroško nakazal, "da bi se utegnili Hrvati v Istri, spričo teh neprestanih italijanskih udarcev, nekega dne prebuditi na način, ki ne bo dober za Italijane". Sprejema pa Hrvatini Giuricinovo misel, da je namreč prišel čas, "da se preneha z medsebojnimi obtožbami, da se na preteklost postavi velik kamen ter da se usmeri pogled v prihodnost, v mirno življenje, ob spoštovanju pravic vseh ljudi". Vendar še dodaja, da je treba "na prav tako odločen način reči tudi ne revanšizem", tudi tem, ki so se nam predstavili v knjigi.

Glede na to, da naj bi zbornik izšel v sozaložbi Centra za zgodovinske raziskave v Rovinju, bi Hrvatini dopolnil samo še z opozorilom, da ima tudi italijanska manjšina zelo natančne dolžnosti pri preprečevanju duha revanšizma in da bi ji pri taki porabi sredstev nekega dne utegnili hrvaški in slovenski davkoplačevalci, ki sofinancirajo Center, postaviti zelo neprijetna vprašanja.

USTANOVILI LITERARNI KLUB GLASOVI

Založba CZD Kmečki glas iz Ljubljane je pred desetimi leti začela izdajati zbirko *Glasovi*, ki prinaša zgodbe posameznih slovenskih pokrajin. Urednica dr. Marija Stanovnik tako s posameznimi avtorji skuša ohraniti ljudsko blago pred pozabo, velikokrat pa se zgodi, da pripovedovalci odkrijejo kakšno že pozabljeno zgodbo. In ker je založba želela zgodbe še bolj približati bralcem, se je odločila, da ustanovi literarni klub *Glasovi*. V njem naj bi se združevali bralci, ki radi prebirajo ljudske zgodbe, edina obveza za članstvo pa je v koledarskem letu kupiti vsaj eno knjigo iz zbirke. Med doslej izdanimi 17 knjižnimi deli je bila prva v zbirki *Javorov hudič* avtorja Franca Černigoja. Bralcem je predstavila zgodbe s Trnovske planote – od Predmeje, Otlice, Kovka in Cola, zato ni bilo ključje, da se literarni klub zbirke *Glasovi* ustanavlja prav v teh krajih. Delovanje društva naj bi bilo usmerjeno tudi v spoznavanje slovenskih krajev in pokrajin. V soboto, 20. junija, sta tako založba in društvo Gora pripravila celodnevno srečanje ljubiteljev knjig. Domačini društva, ki želijo kraje nad Ajdovščino predstaviti širši javnosti, so med srečanjem pripravili ogled nekaterih znamenitosti – otliško okno, cerkev angelov varuhov, svetilni steber, ledeniško jamo – obenem pa opozorili še na posebnosti narave in domačinov. (KK)

KRESNIKOVA NAGRADA ZORANU HOCEVARJU

Letošnjo slovensko literarno nagrado Kresnik v vrednosti desetih milijonov lir, ki jo na kresno noč vsako leto podeljuje založniška hiša Delo iz Ljubljane, je komisija pod vodstvom Vena Tauferja v torek, 23. t.m., podelila pisatelju Zoranu Hočvarju za roman *Šolen z brega*. Za najbolj prestižno slovensko literarno nagrado so tekmovali še Milan Dekleva, Dušan Merc in tržaška pisateljica Marko Sosič ter Igor Škamperle.

SLOVESNOST OB 10-LETNICI SPACALOVE GALERIJE

V petek, 19. t.m., je bila na grajskem dvorišču v Štanjelu lepa slovesnost ob 10-letnici nastanka stalne galerije tržaškega umetnika Lojzeta Spacala. Kulturni večer, ki se ga je udeležilo veliko število ljudi in več uglednih gostov, v prvi vrsti sam mojster Spacal, ki je pred kratkim praznoval svoj 91. rojstni dan, so priredili občina Komen, Goriški muzej in Turistično društvo Štanjel s podporo Leka d.d. iz Ljubljane. Prisotnim so spregovorili najprej komenski župan Jožef Adamič, nato veleposlanik republike Slovenije v BiH Drago Mirošič, ki je bil pred desetimi leti predsednik pripravljene odbora Spacalove galerije, in pesnik Ciril Zlobec, ki je orisal potek in pomen Spacalovega ustvarjanja. Poleg govornikov so spored kakovostno oblikovali še igralci Bogdana Bratuž, Minu Kjuder in Anton Petje, oddelek Glasbene šole Komen in zbor Jacobus Gallus iz Trsta, ki je pod vodstvom Janke Bana zapel vrsto skladb tržaških avtorjev, najpogostejše na besedilo Srečka Kosovele, na temo naroda, ljubezni in Krasa.

slori

Obvestilo za natečaj

Slovenski raziskovalni inštitut je ustanovil sklad za nagajevanje diplomskih nalog iz družboslovja, gospodarskih, pravnih in prostorskih ved, geografije in urejanja prostora, ki posredno ali neposredno zadevajo prisotnost Slovencev v Italiji.

Prednost bodo imeli kandidati pravnih in zgodovinskih ved, ki namenjajo osvetliti zapletene pravne vidike vaških srenj oziroma vaške skupne lastnine ter njihov nastanek in razvoj do današnjih dni. Prednostno bodo obravnavane tudi diplomske naloge, ki bodo imele za predmet gospodarske razvojne možnosti obmejnega prostora v luči vključevanja Slovenije in še preostalega zaledja v Evropsko unijo.

Višina nagrad je od 1.000.000 do največ 2.000.000 Lit.

Razpisna določila so na voljo na sedežu Slorija v Gorici, ul. Croce 3 (tel. 0481/81827), in v Trstu, ul. Carducci 8 (tel. 040/636663). Rok za predložitev prošnje bo potekel 15. julija 1998.

22. JUNIJA TUDI "DAN SLOVENIJE"

JUBILEJNI PETDESETI VZORČNI VELESEJEM

Na tržaškem sejmišču poteka jubilejni 50. tržaški mednarodni vzorčni velesejem. Slovesno odprtje je bilo v petek, 19. t.m., velesejem pa se bo končal v nedeljo, 28. t.m.

Letošnjega 50. mednarodnega vzorčnega velesejma se udeležuje nad 250 razstavljalcev in štiriinideset predstavništev raznih držav. Od vsega začetka sodelujejo na velesejmu Avstrija, Slovenija, Hrvaška in Zvezna republika Jugoslavija, ki so zato tudi prejele priznanja. Na prostoru tržaškega sejmišča poteka v teh dneh vrsta tradicionalnih, a tudi novih pobud. Med prve spadajo vse, kakor dnevi, posvečeni posameznim državam (med temi tudi Sloveniji) oz. blagovnim področjem (les in kava). Med nove pobude pa gre uvrstiti drugo izvedbo specializirane turistične razstave T4.

Dan Slovenije je bil v ponedeljek, 22. t.m. V paviljonu A je potekalo slovesno odprtje ob prisotnosti številnih uglednih gostov, od predsednika Gospodarske zbornice Slovenije Jožka Čuka, direktorja GZS iz Kopra Tomaža Možeta, predsednika tržaške trgovske zbornice Adalberta Donaggia in glavnega tajnika tržaškega velesejma Giorgia Dordonija pa do poslancev Davorina Terčona in Aurelia Jurija, slovenskega konzula Zorka Pelikana, predsednika SDGZ Marina Pečenika, predsednika SSO Sergija Pahorja, županov občin Komen, Sežana, Divača, Hrpelje, Zgonik in Doberdob ter številnih drugih predstavnikov gospodarskega in političnega življenja z obeh strani meje.

Slovenija se na letošnjem tržaškem velesejmu predstavlja s skupno turistično ponudbo Krasa in Brkinov. Kot je povedal predsednik GZS Jožko Čuk, se želita s to pobudo spodbuditi nova miselnost in nov pristop. Doslej so Kras, Brkini, pa tudi kraji s te strani meje nastopali ločeno. Skupen nastop Krasa in Brkinov pa bi lahko pomenil precedens, iz katerega bi nastal skupen turistični produkt celotnega območja. Čuk je izrazil upanje v tak razplet, do katerega bi lahko prišlo z vsotopom Slovenije v Evropsko zvezo.

Omeniti je treba, da se je v ponedeljek cel dan mudilo v Trstu pomembno predstavništvo GZS s predsednikom Jožkom Čukom na čelu, ki se je pred odprtjem Dneva Slovenije mudilo na sestankih s tržaško trgovsko zbornico, krajevnimi upravitelji in Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem. Na srečanju s SDGZ je bil govor o boljšem sodelovanju z obmejnimi zbornicami GZS, o vključitvi v institucionalno povezovanje slovenske gospodarske zbornice z drugimi zbornicami in o evropskih programih za obmejno sodelovanje. Dogovorjeno je bilo, da se bodo zamejski operaterji seznanili z obstoječimi obmejnimi promocijskimi in turističnimi pobudami ter analizirali možne skupne interese in oblike skupnega delovanja. Na obmejni ravni naj bi prišlo do imenovanja kontaktnih oseb za stalne stike in medsebojno obveščanje.

Omeniti je še treba, da ravno danes, 25. junija, poteka v okviru tržaškega velesejma t.i. Dan obrtništva. S tem v zvezi prirejata občina Dolina in tamkajšnja obrtna cona posvet na temo *Podjetništvo in obrtništvo v občini Dolina in tržaški pokrajini*. Posvet bo potekal v Kulturnem centru France Prešeren v Boljuncu z začetkom ob 9.30. Po pozdravu domačega župana Borisa Pangerca bosta glavna referata podala Dušan Pangerc, ustanovni član in prvi predsednik Obrtne cone Dolina, ter nekdanji župan Edvin Švab, ki je bil tudi pobudnik v času nastajanja obrtne cone. Poleg njiju bodo spregovorili še predsednik ustanove EZIT Roberto Cosolini, upravitelj družbe SIOT Mauro Azzarita, predsednik SDGZ Marino Pečenik, predsednik vsedržavne obrtne zbornice Gianfranco Granara in predsednik Združenja tržaških obrtnikov Fulvio Bronzi. Posvetu, na katerega so vabljeni vsi zainteresirani obrtniki v okviru SDGZ, bo sledil obisk Obrtne cone Dolina.

VEČER V DRUŠTVU SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV

POGLOBLJENA RAZPRAVA O IZIDU NEDAVNIH VOLITEV

IVAN ŽERJAL

V ponedeljek, 22. t.m., je bil predzadnji večer Društva slovenskih izobražencev posvečen izidu nedavnih deželnih in goriških občinskih volitev.

Na srečanju je bila podana analiza volitev predvsem z zornega kota stranke Slovenske skupnosti, ki je sicer žela velik uspeh v Gorici in Krmini, ni ji pa uspelo izvoliti svojega kandidata Iva Jevnikarja v deželni svet Furlanije-Juljske krajine, in to le za nekaj deset glasov. Tako uvodni posegi kot razprava so se osredotočili ravno na neuspeh na deželnih volitvah, na razmišljanja, kako naprej, pa tudi na analizo splošnega stanja slovenske manjšine v Italiji.

Po pozdravu predsednika DSI Sergija Pahorja sta uvodoma spregovorila deželni tajnik SSK Martin Breclj in novoizvoljena občinska svetovalka iste stranke v Gorici Erika Jazbar. Breclj je govoril o izidu deželnih volitev in orisal nekaj vzrokov za neuspeh SSK: le-tega gre iskati po njegovem mnenju najprej v deželnem volilnem zakonu, ki onemogoča majhnim strankam in strankam narodnih manjšin prisotnost v deželnem svetu, nato v propadlih pogajanjih za sestavo koalicijske Orlje, neuspehu ljudske sredine za reforme, na kateri je bila prisotna tudi SSK, pa tudi določeni meri smole. Pri tem je Martin Breclj ugotovil tudi, da se manjšina kot celota pogreza v asimilacijo, saj je prišlo do prevlade nekega površnega pojmovanja večkulturnosti.

Erika Jazbar je orisala potek volilne kampanje in volitev v Gorici, kjer so se, je dejala, slovenski volivci naučili gla-

sovat s preferencami. Zato je SSK žela tudi uspeh, poleg njenih predstavnikov pa je bilo v goriški občinski svet in v rajonske svete izvoljenih tudi več slovenskih kandidatov drugih strank. Vsekakor bo v drugem krogu naloga županskega kandidata Orlje Aria Rupenija zelo težka, saj je v prvem krogu zbral 32% glasov, medtem ko je njegov tekmeec, dosednji župan in predstavnik desne sredine Gaetano Valenti, zbral 48% glasov.

Najzanimivejša pa je bila razprava, ki je sledila tem uvodnim posegom. Razpravljalci, v veliki večini somišljeniki in pripadniki SSK, so se dotaknili različnih "bolečih točk". Tako je z več strani prišel npr. očitek, da stranka nima učinkovitega aparata: kljub temu je Ivo Jevnikar zbral skoraj 3.800 preferenčnih glasov (le 10% manj od Miloša Budina), kar je po mnenju nekdanjega vidnega predstavnika slovenske stranke dr. Rafka Dolharja pravi čudež. Nadja Maganja je dejala, da SSK ni več v stiku z ljudmi, z bazo. Navezava stikov z ljudmi mora postati po njenem mnenju prvenstvena naloga stranke. Nadja Maganja je še dodala nekaj razlogov za neuspeh na deželnih volitvah: SSK je prepozno določila svojega kandidata, strukturno je stranka odlovedala, ni bila prisotna na terenu, njen kandidat Ivo Jevnikar pa ni bil deležen tolikšne pozornosti kot kak drugi levičarski kandidati (prišlo je celo do podtalne kampanje pro-

ti Jevnikarju). Pripadnik mlajše generacije Štefan Pahor je očital stranki, da ne vodi dolgoročne politike in da ni nastopila z jasnim znakom in jasno zunanjo podobo. Problem premajhne "vidljivosti" SSK je omenil tudi dr. Rafko Dolhar, ki je dodal, da se volilna kampanja dela vsak dan, ne samo mesec dni pred volitvami. Investirati je treba v ljudi, finance in aparat. Po mnenju Bernardke Radetič vloga SSK ni samo politična, ampak sestoji tudi v tem, da se vzgaja k narodni zavesti, in to ne samo v času volitev. Te ugotovitve so potrdili tudi drugi razpravljalci. Prišlo je tudi do razmišljanja o odnosu med matično domovino in manjšino. Pri tem je treba omeniti, da se je večera v DSI udeležil tudi Matjaž Puc, sicer predstavnik slovenskega zunanjega ministrstva, ki pa je bil na dopustu in je torej govoril v osebnem imenu. Puc je dejal, da prihaja do vse večjega prepada med matico in manjšino. V Sloveniji se pozablja na obrobje, na zavedne Slovence, ki živijo v zamejstvu. To je napaka, ki se bo maščevala oz. se že sedaj mašuje. V razpravo je posegel tudi Sergij Lipovec, sicer vidni slovenski pripadnik Stranke komunistične preno-ve, ki je med drugim ponovno poudaril pozitivnost predloga volilnega mehanizma, ki ga je SKP svojčas predstavila za olajšanje izvolitve slovenskih kandidatov, a ni prodr. Beležiti gre tudi poseg predstavnika društva Edinost Pri-

moža Sancina, ki je dejal, da bi morali volitve razveljaviti, saj ljudje niso prejeli dvojezičnih volilnih potrdil. Če hoče SSK biti etnična stranka, je še dejal Sancin, pa mora iti svojo pot, ne oziraje se na to, kar rečejo drugi.

Še marsikaj drugega je bilo povedano med razpravo, ki je trajala do poznih večernih ur. Kljub temu da jo je predsednik DSI Sergij Pahor prekinil ravno zaradi pozne ure, pa se bo gotovo nadaljevala v prihodnjih tednih in mesecih, ne nazadnje pa na predčasnih kongresih SSK, ki bodo jeseni.

SPREJEM OB DNEVU DRŽAVNOSTI

V torek, 23. t.m., je bil na tržaški Pomorski postaji v Trstu sprejem ob Dnevu državnosti republike Slovenije, le-ta se v matični domovini obhaja 25. junija. Priredila ga je generalni konzul republike Slovenije v Trstu ga. Vlasta Valenčič Pelikan, ki je z osebjem tržaškega konzulata pozdravila prisotne; teh se je na vsakoletnem srečanju in družabnosti zbralo res veliko. Republiko Slovenijo je predstavljala tudi državna sekretarka za Slovence po svetu ga. Mihaela Logar. Na srečanje je prišlo veliko predstavnikov javnega, političnega, gospodarskega in kulturnega življenja iz zamejstva in tudi vrsta prijateljev Slovencev v Italiji, iz Slovenije ter sosednjih držav. Sprejema so se udeležili tudi predstavniki krajevnih oblasti in župani, predstavniki političnih strank in drugih ustanov. Srečanje je potekalo v prijateljskem vzdušju in je bilo tudi priložnost za izmenjavo mnenj med ljudmi, ki se sicer med letom malokrat vidijo.

DOŽIVET ZAČETEK KRIŠKEGA TEDNA

V soboto, 20., in v ponedeljek, 22. t.m., sta bila na dvorišču pred domom Albert Sirk v Križu doživeta in lepo obiskana koncerta, s katerima se je pričel ponovno oživljeni Kriški teden. Sobotni koncert sta oblikovala domači dekleški zbor Vesna in mešani zbor Francišek Borgija Sedej iz Števerjana. Oba zbora vodi Bogdan Kralj, pred kratkim pa sta dosegla zelo lep uspeh na tekmovanju v Vittoriju Venetu. Zbora

sta s svojim nastopom navdušila domače občinstvo, ki je nastopajoče in pevovodjo Bogdana Kralja nagradila s toplim ploskanjem.

V ponedeljek, 22. t.m., pa je nastopila glasbeno-instrumentalna skupina Evasion, ki jo sestavljajo mladi in uveljavljeni tržaški slovenski glasbeniki. Skupina se je že večkrat uspešno predstavila domači publiki in tudi tokrat je žela uspeh in odobravanje.

PRAZNIK FARNIH ZAVETNIKOV

KRIŽANI SE PRIPRAVLJAJO NA POČASTITEV SVETIH PETRA IN PAVLA

V nedeljo, 28. t.m., bodo Križani počastili farna zavetnika sv. Petra in Pavla. Ta dva zavetnika so si izbrali njihovi predniki, ki so bili tudi ribiči. Oltar s sliko zavetnikov je dal postaviti v cerkev že domači duhovnik Kristjan Sirk, ko vas še ni bila samostojna župnija, ampak openska kaplanija. Slika neznanega slikarja je zgorela med požarom leta 1975. Novo, sedanjo, je naredila notredamska sestra Adelgundis Černic.

Ob 10. uri bo slovesna sv. maša, ki jo bo daroval domači župnik. Po sv. maši pa bo običajna procesija s sv. Rešnjim telesom po vasi, ki jo bo vodil domačin, letošnji zlatomašnik g. Rudi Bogatec. Poleg domačega cerkvenega pevskega zbora, ki poje vsako nedeljo pri sv. maši, bodo

sodelovali tudi nabrežinska godba, domačinke v narodnih nošah, skavti in skavtinje.

Posebnost letošnjega praznovanja je v tem, da bo vodil procesijo domačin, zlatomašnik. Že nad glavnim vdom v cerkev ga bo pozdravil napis: "Zlatomašnik, bodi pozdravljen!", delo gospe Silve Bogatec.

G. Rudi Bogatec, sedanji župnik na Proseku, je pel prvo, novo mašo v naši župnijski cerkvi leta 1948, ko je bil župnik lazarist dr. Jožef Gracar. Zlato mašo bo imel najprej na Proseku v nedeljo, 5. julija, ob 10. uri. Popoldne istega dne ob 17. uri pa jo bo ponovil pri nas. Domačini se tega izrednega dogodka zelo veselijo in se pripravljajo nanj z veliko vnamo.

ODPRTJE GALERIJE V BAJTI PRI TRNOVCU

KRAŠKA DOMAČIJA JE POSTALA NOVA LIKOVNA IN KULTURNA POSTOJANKA

MATJAŽ RUSTJA

FOTO KRONA

V petek, 19. t.m., so v Bajti pri Trnovci odprli novo umetnostno galerijo v nekdanjih gospodarskih prostorih domačije zakoncev Zore Koren in Jožeta Skerka.

Zamejstvo je skrinja lepote, ki jim večkrat zaradi vsakdanjosti ne pripisujemo enkratnosti. V skrinji hranimo kamen, trto in morje, bogastvo zgodovine in bitje našega srca; iz skrinje prevevata moč in ponos medčloveških odnosov na stičišču različnih narodov in kultur.

V petek, 19. junija, je bilo v Bajti pri Trnovci, na domačiji

zakoncev odv. Jožeta Skerka in njegove žene, umetnice Zore Koren, slavnostno odprtje nove galerije. Prenovljeni prostori gospodarskih objektov domačije bodo odsej vabili umetnost, jo posredovali obiskovalcem v enkratnem kraškem okolju. Ob tej priložnosti je bogatila novonastalo galerijo retrospektivna razstava slik umetnice Zore Koren-Skerk, ki praznuje letos 40-letnico ustvarjanja.

Domačija, ki je bila v svetovnih vojnah središče pomembnih dogodkov, ki je bila gostilna in torej center povezovanja, nudi danes kraj srečanja, vabi k dialogu v areni stoletnega kamnitega zidovja. Kremenito vrednoti našo zgodovino, kraškega človeka in podeželje. Misli in želje odv. Skerka so v uvodnih besedah izpostavile še likovno in človeško medkulturno oplajanje.

Marino Vocci, župan devinsko-nabrežinske občine, je čestital zakoncu Skerk za izvirni podvig, za udeležanje sanj sožitja in za valorizacijo

teritorija. Umetnostni kritik dr. Zoran Kržišnik iz Ljubljane je izčrpno predstavil pot umetnosti ge. Zore Koren-Skerk, ki nam podaja v izredni tehnični dovršenosti čas in svet, katerega živimo. Enotnost navdih iz notranjosti ali njena umetnost rasteta iz molka predmetov, s katerimi je posejana naša vsakdanjost (morje, cvetje, fosili...). Dr. Claudio H. Martelli iz Trsta je likovni umetnosti pripisal še nesporno vrednoto medsebojnega razumevanja, saj umetnost krči medčloveške nestrpnosti in sporoča univerzalnost nesmrtnih doživljanj. Vsak govornik je izrekel seveda še prisrčno priznanje gospe Zori Koren-Skerk za večdesetletno ustvarjanje.

Šempoljski župnik g. Švara je nato blagoslovil prostore nove galerije, uradni del večera pa je sklenil pevski recital priznane mezzosopranistke Nore Jankovič ob spremljavi prof. Aleksandra Rojca. Z res navdušujočo interpretacijo sta podala dve španski ljudski De Fallovi pesmi, arijo iz Bizetove Carmen in dve črnski duhovni pesmi.

Res veliko število gostov se je nato podalo na dvorišče in tako v družabnosti preživelo prijeten konec večera ob zvokih harmonike.

Likovna in kulturna postojanka kraške domačije se zazira s prelepega Krasa v svet, išče primerne odmeve in priznanja, živi v svesti enkratnega sporočila umetnosti in sožitja.

NAŠI ŠOLNIKI-ŠTIPENDISTI BODO SPET PREJEMALI PLAČO

Italijansko ministrstvo za šolstvo je na podlagi mnenja Državnega sveta odredilo, da bo s šolskim letom 1998/99 slovenskim šolnikom, študentom za izpopolnjevanje v slovenskem jeziku in stroki na ljubljanski univerzi, ponovno zagotovljena plača.

Tržaško tajništvo Sindikata slovenske šole je, kot piše v tiskovnem poročilu, z velikim zadovoljstvom sprejelo to novico. SSS v poročilu omenja tudi trud, ki ga je vložil v prizadevanja za rešitev tega vprašanja, tudi s sestanki z ministrstvi za šolstvo in zunanje zadeve Italije in Slovenije. Državni svet je na koncu izoblikoval razsodbo v prid slovenskim šolnikom. Ta razsodba temelji na mednarodni obvezi o ohranitvi zaščitnih standardov slovenske manjšine na osnovi 8. člena Osimskega sporazuma. Ker mednarodni sporazum obvezuje italijansko državo, da ohrani že ustaljene standarde tudi na področju izobraževanja slovenskih šolnikov, notranja zakonodaja ne sme spremenjati mednarodnih obvez. Slovenski šolniki imajo pravico, da prejmejo plačo v času koriščenja štipendije v matični domovini, kot se je dogajalo v preteklosti kot posledica kulturnega sporazuma iz leta 1964.

OBVESTILA

POTOVANJE V BENELUX. Prijavitelje na potovanje prosimo, da čimprej poravnajo stroške potovanja. Obenem obveščamo, da od petka, 26. t.m., lahko dvignejo na našem uradništvu, v ul. Donizzetti 3, potovalke.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA IZOBRAŽENJA: ponedeljek, 29. t.m., ob 20.30 bo zadnji večer v okviru letošnje sezone. Posvečen bo nedavnemu romanu kipa fatimske Marije po tržaških slovenskih župnijah. Gost srečanja v Peterlinovi dvorani bo g. Dušan Jakomin.

PRIDITE K uri molitve z mašo za duhovne poklice, mladino in družine v Barkovlje v četrtek, 2. julija, ob 18.30. Vabita Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljstva.

IŠČEM V najem stanovanje. Telefonirajte na upravo Novega glasa (Trst) ali v večernih urah na tel. št. 040-942808.

DAROV

ZA POTRESENE v Posočju: Milena Andree 100.000; Miranda in Marjan Bajc 100.000.

ZA KARITAS v Ajdovščini: Tatjana Panjek 50.000; Vilma Sancin 50.000; Marta Godina 50.000.

ZA CERKEV v Ricmanjih: sinova Robert in Franko v spomin na pok. mamo Ljudmilo Petaros 50.000; Zdenka in Boris Kuret, Ricmanje, v spomin na pok. moža in očeta Oskarja 100.000; Milka in Fulvia Luis, Ricmanje, v spomin na dragega strica Oskarja Kureta 100.000; M.B., Trst, 100.000.

V LUTERANSKO-EVANGELIČANSKI CERKVI V TRSTU

KAKOVOSTEN KONCERT ŽENSKEGA ZBORA GLASBENE MATICE

FOTO KRONA

Po koncertu zbora Gallus, ki je bil v luteransko-evangeliki cerkvi v Trstu v soboto, 13. t.m., smo vedno tam v torek, 16. t.m., prisluhnili Ženskem zboru Glasbene matice, ki je nastopil na celovečernem koncertu.

Zbor je nastal pred slabima dvema letoma, a je pod vodstvom Tamare Stanese takoj pokazal ubranost in zlitost, saj ga sestavljajo številne izkušene pevke. Rezultatov ni bilo treba dolgo čakati, saj je zboru za las ušla zlata plaketa na lanskem tekmovanju Naša pesem v Mariboru, na tekmovanju radijskih posnetkov Primorska poje 1997 pa so tržaške pevke z devetdesetimi točkami zmagale v kategoriji ženskih zborov.

Torkov koncert je spadal v okvir priprav na udeležbo na mednarodnem zborovskem tekmovanju, ki bo od 26. do 28. junija v Mariboru. Zahteven spored je 19-članski zbor izvedel nadvse kakovostno, tako glasbeno in glasovno kot tudi inter-

pretativno prepričljivo. Prvi del sporeda je obsegal skladbe z nabožno vsebino od Palestrine (*Sub tuum praesidium*), Gallusa (*Pueri concinite in Dicunt infantes Domino laudes*), Mendelssohna (*Hebe deine Auge auf zu dem Bergen*) in Mokranjca (*Tebe pojem*) do Badingsa (*Kyrie eleison*), Ebna (*De angelis*) in Močnika (*Acclamatio*). V drugem delu je zbor zapel *Die Capelle* Roberta Schumanna (tu je zbor spremljal harmonikar Mirko Ferlan), *Kjer ti je dol* Vilka Ukmarja, *Tre canzoncine trisine* Pavleta Merkuja, *Veneček* Zdeneka Lukaša, *Vuprem oči in Da hora ta Čani-nawa* Ambroža Čopija ter *Cui mi dis in Lipa ma Marica* Orlanda Dipiazze.

Kot že rečeno, je Ženski zbor GM izpeljal svoj program zvočno, glasbeno in interpretativno povsem prepričljivo, kar je tudi potrdil dolgotrajni aplavz občinstva, ki si je na ta način izposlovalo še tri dodatke. Sedaj čaka zbor in pevovodkinjo Tamaro Stanese (ki si je na koncu prislužila najtoplejši aplavz) še udeležbo na mednarodnem tekmovanju v Mariboru. Sodeč po torkovem koncertu, bi si upali trditi, da rezultat gotovo ne bo skromen.

IŽ

SVEČANOST V RIŽARNI

Vsakoletna spominska svečanost v Rižarni je ena izmed številnih pobud Slovenskega pastoralnega središča v Trstu. Tu se vsako leto z molitvijo in pesmijo spominjamo na številne rojake in druge žrtve vojne, ki so tu preminili.

Letošnjemu evharističnemu slavu je predsedoval dolinski župnik p. Rafael Slejko, ki je v homiliji razčlenil simbolnost in pomen Rižarne, kraja, kjer se srečujeta Kajin in Abel. Od njunih časov pa vse do danes se ljudje kar naprej bojujejo za oltarje, malike, ideologije, gospodarske in politične sisteme, programe in manifeste. Kako razlagati in razumeti nakopičeno trpljenje v naši zgodovini?

Z mogočnim petjem je slovesnost oplemenitil združen zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov Trst, ki ga je vodil Edi Race, pri orglah pa ga je spremljala prof. Dina Slama.

Priznanje velja g. Mariju Gerdolu, voditelju Slovenskega pastoralnega središča v Trstu, za vzorno organizacijo slovesnosti, kakor pevcem ZCPZ za odgovoren in nesebičen odziv pri sodelovanju na raznih slovesnostih domače Cerkve.

DVE USPELI PRIREDITVI V ŽUPNIJSKI DVORANI V NABREŽINI

Zadnja mesečna konferenca v tej sezoni je bila 27. maja, ko je bil na sporedu dokumentarni film o Turinskem prtu - sindonu. Prikazal je presenetljive dokaze bičanja, kronanja in križanja, kakor nam posredujejo evangeliji. Važni so tudi znanstveni dokazi z analizami. G. Rudi Bogatec je v predavanju še bolj obeležil "potovanje", korektnost in pomen za današnjega kristjana. Mešani zbor Igo Gruden je na začetku in koncu zapel vrsto narodnih in umetnih pesmi. Udeležba je bila lepa in se je končala z običajno družabnostjo.

V soboto, 13. junija, pa je bila sklepna prireditev srednje šole Igo Gruden. V polni dvorani smo prisostvovali pestremu sporedu, na katerem so izstopali šolski kvintet, pevski zbor s spletom narodnih pesmi in Veseli godci. Zanimiva je bila predstava Titanic z Jano in Alice. Seveda ni manjkala podelitev Vegovih priznanj in neobhodna "predaja ključev". Izrekamo zahvalo in priznanje profesorskemu zboru, zlasti ravnatelju in profesorici glasbe.

PRAZNOVANJE PRI SV. IVANU

V torek, 23. t.m., je bilo pri Sv. Ivanu v Trstu lepo praznovanje vigilije goda župnijskega zavetnika.

Kot običajno so se slovenski verniki zbrali pri tradicionalni večerni maši v stari cerkvi. Pred mašo pa je bilo slovesno odkritje dvojezične plošče o tem starem srednjeveškem svetišču. Po končani sveti maši je bil krajši koncert Tržaškega okteta, nastopil pa je tudi domači otroški

zbor Kresnice. Svetoivančani so se potem skupno zbrali na Stadionu 1. maj, kjer je bilo kresovanje, ki ga je priredilo Kulturno društvo Slavko Škamperle.

V nedeljo, 28. t.m., pa bo slovesno praznovanje sv. Ivana s procesijo in slovesno mašo v slovensščini, ki jo bo daroval tržaški škof Evgen Ravignani. Več o tem v prihodnji številki.

VSI NA VOLIŠČA ZA ARIA RUPENIJA!

Pred nami je drugi in odločilni krog goriških občinskih volitev, saj se bosta v nedeljo, 28. junija, pomerila na balotazi dosedanj župan Gaetano Valenti, ki je vodil desnosrednjo občinsko upravo, in županski kandidat levsrednjske koalicije Ario Rupenija.

Da obstajajo velike razlike med njima, smo lahko na poseben način spoznali na množično obisknem javnem sočudenju med kandidatom, ki ga je organiziral dnevnik *Il Piccolo* in vodil časnikar na goriškem uredništvu Antonio Barba 22. t.m. v dvorani pokrajinskega sveta. Že po prvih besedah je bilo jasno, da je bila v dvorani prisotna velika večina opredeljenih občanov, ki so bučno ploskali za vsako Valentijevo besedo, z druge strani pa so bili pripravljeni tudi neolikano upadati v besede Rupenija, ki je moral zaradi hrupa nemalokrat prekiniti svoje posege. Valenti je v odgovorih na najrazličnejša vprašanja občinstva zagovarjal začeto delo, ki ni vedno obrodilo sadov; za neuspehe pa je iskal krivdo v zunanjih dejavnikih in opoziciji. Rupenija se je zavzel za spremembe, družbeno-politično skladnost meščanov, ki morajo v dialogu s sosedi oživeti vlogo glavnega mesta pokrajine. Jasno se je zavzel za zaščito slovenske manjšine, z osebnim pričevanjem dokazal, da sta mu resnično pri srcu sožitje in preseganje bremen iz preteklosti.

Omenimo še, da pokrajinska uprava in 15 županov z Goriškega podpirajo Rupenijevo kandidaturo. Za lepo prihodnost Slovencev na Goriškem podprimo v kar največjem številu Aria Rupenija!

SLOVENSKI SVE-TOVALCI OLJKE V RAJONSKIH SVETIH

Podgora: Milan Jarc, Walter Bandelli, Vili Prinčič.

Pevma-Oslavje-Štma-ver: Silvan Primosig, Aleš Feri, Lovrenc Persoglia, Dario Prinčič, Silvan Bensa, David Sossou, Damjan Klanjšček, Mirjam Radinja, Matjaž Pinter.

Štandrež: Mario Breščak, Ivan Plesničar, Dimitri Brajnik, Alessandro Corva, Miroslava Brajnik Saksida, Marko Zavadlav, Andrej Brisco, Daniele Braini.

Podturn-Sv. Ana: Igor Devetak.

Center: Bernard Špaccan.

Stražice: Andrej Vogrič.

Svetogorska-Placuta: Marko Bukovec, Mara Černic, Igor Pahor.

UMRL JE BARON LEVETZOW LANTIERI

Pred dnevi je v Gorici v visoki starosti umrl baron Carlo Levetzow Lantieri iz znane rodbine, ki ima še danes svojo palačo na trgu sv. Antona za stolnico. Pokojni baron je bil vidna in tipična goriška osebnost. Med drugim je bil tudi član Malteškega viteškega reda. Baron Carlo Levetzow je - kot mnogi goriški plemiči - tudi lepo obvladal slovenski jezik. Naj še pripomnimo, da je njegova rodbina pred vojno imela posesti in gradove v Vipavski dolini.

KONCERT SAKRALNE GLASBE / APZ TONE TOMŠIČ BOGAT ZBOROVSKI IZSEK

Izvrsten zborovski dogodek na Goriškem. Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica je v nedeljo, 21. junija, priredilo pod oboki goriške stolne cerkve koncert sakralne glasbe. Nastopil je odlični Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane pod vodstvom zamejskega rojaka, dirigenta Stojana Kureta. Mogočni sestav je še enkrat dokazal, da deluje na visoki strokovni ravni, saj predstavlja sam vrh slovenskega zborovskega petja; glasovi mladih članov zbora so dobri in zreli, spojeni sestavljajo res popolno glasbeno telo. Naj spomnimo, da segajo korenine zbora v daljno leto 1926, ko je slovenski glasbenik France Marolt ustanovil moški zbor univerze v Ljubljani; leta 1946 je bil isti zbor poimenovan po Tonetu Tomšiču. Odtlej je prejel na domačih tleh in v tujini (v Italiji, Avstriji, Španiji, Belgiji, Češki) vrsto pomembnih odličij in priznanj; omenimo samo najvišje državno odlikovanje - Zlati znak Republike Slovenije leta 1996.

Samozavestna roka spretne dirigenta, ki ga je števil-

FOTO BUMBACA

no goriško občinstvo vsakokrat nagradilo s posebno toplim aplavzom, je zanesljivo vodila APZ Tone Tomšič skozi 15 skladb s pretežno sakralnim značajem. Za uvod smo slišali čudovito skladbo Jacobusa Gallusa *Locundare filia Syon*. S polno in prešerno zvočnostjo ji je sledila veličastna *Richte mich, Gott* Felix Mendelssohna. Ko smo poslušali dva bisera iz liturgične glasbene zakladnice Sergeja Rachmaninova, in sicer *Otče naš* op. 37 in *Bogorodice djevo* op. 31 iz slavnih *Večernic*, se nam je zdelo, da nam pojejo dragocene melo-

dije same trume nebeških angelov in kerubov. V prvem delu koncerta smo slišali tudi lepo Brahmsovo *Ich aber bin elend*, v kateri se romantične melodije rojevajo iz pestrih besedil psalmov in Mojzovega *Exodusa*. Že smo se približali sodobnejšim sakralnim glasbenim izrazom. Sledila je namreč Debussyjeva skladba *Dieu! Qu'il fait bon regarder!* na besedilo d'Orleana; poetična meditacija v tipičnem slogu francoskega avtorja je zarisala kromatične impresije notranjih občutkov, ki mu jih je vzbudila poezija starega francoskega pesnika.

Nato je APZ Tone Tomšič zapel tehnično in interpretativno zahtevno skladbo Uroša Kreka z jasnimi sodobnimi prijemi in ostrimi disonanami. Prvi del koncerta je zbor sklenil v krepki moški zasedbi z zvočno Marijino pesmijo Ambroža Čopija *Totus tuus*.

Drugi del je uvedla skladba *Requiem aeternam* Franca Dominuttija; z dolgimi notami in učinkovitim prepletanjem je skladba s posebnimi zvočnimi učinki presenetila občinstvo in samega avtorja, ki je po skladbi stopil do dirigenta in mu čestital. Nato smo slišali *Richopinov motiv* Marjana Lipovška na Kosovelovo besedilo, ki vsakokrat znova presune. Svečano sta izzvenili tudi dve skladbi Roka Goloba. Zadnje štiri skladbe pa so bile lepe in umirjene priredbe slovenskih ljudskih, in to od Rezije do Prekmurja. Prva je bila *Pa se sliš* Karola Pahorja, druga *Nana ščeričica* v priredbi Sandra Filipiija, tretja čista narodna *Rastimar* v priredbi Emila Adamiča in zadnja *San se šetao* Ambroža Čopija.

APZ Tone Tomšič se je poslovil od polne goriške stolne cerkve z vrhunsko in rahločutno izvedbo "vedno zelene" in vsem priljubljene pesmi *Lipa zelenela* je.

DD

GLASBENI IN PEVSKI POKLON NA VRHU SV. MIHAELA

V ponedeljek, 15. junija, se je veliko otrok, staršev, sorodnikov in prijateljev zbralo v dvorani KSC Danica na zaključnem nastopu Otroškega pevskega zbora in Mladinskega pevskega zbora Vrh sv. Mihaela ter gojencev glasbene šole E. Komel - podružnica Vrh. Poletje namreč že trka na vrata, pevce in gojence čakajo zaslužene počitnice. Spored večera, ki ga je povezovala Sara Devetak, je bil zelo pester. Uvodoma so člani na svojevrsten in originalen način v režiji gospe Nevine Devetak Ulijan prikazali številnemu občinstvu zelo bogato delovanje v minuli sezoni. Sledil je nastop OPZ in MIPZ Vrh sv. Mihaela. Pod vodstvom Marje Feinig in Damjane Čevdek so mladi pevci ubrano zapeli in zaigrali nekaj pesmi na Orff instrumente.

Pri klavirju jih je spremljala Sara Devetak, s kitarami pa

Manuel in Tatjana Devetak. Daljši nastop so imeli gojenci glasbene šole Emil Komel, ki so jih pripravili profesor Fabio Devetak, Mitja Pernarčič, Damjana Čevdek in Marja Feinig. Občinstvu se je najprej predstavila flavtska družina v sestavi Jan Černic, Tjaša Devetak in Matija Cotič, s pozavno se je izkazal Damjan Fantin, na kitaro sta brenkala Tatjana in Manuel Devetak, pri klavirju je sedela Karen Ulijan. Spored so zaključili harmonikaši Morena, Alex in Manuel Vižintin ter Kristjan Lavrenčič. Ob koncu je svoj doprinos k veselemu vzdušju prispevala dramska skupina Prosvetnega društva Štandrež z veselo igro *Čudna bolezen*, ki je prisotne spravljala v smeh do solz.

Sledila je bogata zakuska, ki so jo pripravile vrhovske mamice.

MAC

POLETNA SREČANJA V ZAVODU SV. DRUŽINE

V VESELI DRUŽBI SO POČITNIŠKE URICE SLAJŠE

IVA KORŠIČ

Že skoro deset dni se po prostranem igrišču in vrtu Zavoda sv. Družine podi živahna družina majhnih in večjih neutrudnih navihancev. V ponedeljek, 15. junija, so se namreč začela v posloju šolskih sester tradicionalna Poletna srečanja, ki potekajo že tretje leto pod pokroviteljstvom Sveta slovenskih organizacij - predstavnik združenja Andrej Fajt in Mauro Leban si zelo prizadevata, da bi bilo vse v najlepšem redu. Poleg Zavoda sv. Družine je prvič soprireditelj Sklad Mitja Čuk. Naši otroci, osnovnošolci in srednješolci, bodo preživeli do 10. julija, ko se bodo Srečanja končala, lepo število brezskrbnih dopoldnevov.

Prvi teden se je med gugalicami, vrtiljaki, klopami, košatimi drevesi in cvetočimi rastlinami sukal približno petindvajset otrok, sedaj pa jih je čez štirideset. Pridružili so se jim nekateri srednješolci in petošolčki, ki so se oddahnili, ker so končali izpite.

V prvem tednu so se otroci predvsem spoznavali in spletili ali utrjevali prijateljske vezi. Pri tem niso "stali križem rok". Priljubljeni, učencem dobro znani ilustrator Walter Grudina jim je rade volje posvetil nekaj svojega časa in jim pokazal, kako naj čim bolj originalno okrasijo bele majice, ki so jih prejeli v središču. Vsak otrok jo je izdelal po svojem domišljijem vzgibu, toda na vseh je lepo viden fantiček ali deklica. Otroci, ki se prijateljsko držijo za ročice - simbolična ponazoritev Srečanja -, pa so tudi na zastavi,

ki vihra na visokem jamboru ob igrišču. Poleg majic so prejeli še čepice v živih barvah: rumene najmlajši, rdeče srednji in temno modre večji. Tako mladi animatorji - trenutno so to visokošolci Sandra, Kristina, Irena, Bogdan, Matija, Marko, Neva, Roby, Katja, Marija - lažje in hitreje razdelijo otroke po skupinah pa tudi nadzorstvo na sprehodih je bolj učinkovito. Obiskovalci centra so se namreč že podali do Pevskega parka. Njihovo pozornost so najbolj pritegnili konji. Z veliko vne- mo pa so - sicer zaman - iskali žabje paglavce v potočku.

Zabave ne manjka niti v samem središču. Poleg nogometa, ki je sedaj še posebno aktualen, so najbolj priljubljene igre: košarka, odbojka, sproščeno tekanje po pokošeni travi, skrivanje za grmički in debelimi debli; fantke zanima "calcetto", deklice pa punčke, vozički, lutke in izdelovanje papirnatih rožic. Celo kopali so se že. Sklad Mitja Čuk je namreč dal na razpolago majhen bazen, v katerem so že čofotali mali plavalci.

Otroke čaka še veliko drugih dejavnosti in presenečenj; med temi je tudi izlet v Beneško Slovenijo, ki se ga lahko s skromnim prispevkom udeležijo tudi starši, mlajši bratci in sestre.

Udeležencem prijetnih trenutkov v cvetočem vrtu "pri sestrah" želimo zvrhano mero dobre volje in dobrega počutja, pa tudi pozorna, poslušna ušesa, da bodo animatorji mirno in dobro opravili poverjeno nalogo.

PREJELI SMO

POBRATENJE DOBERDOB-BLED

Pobratenja poznamo z družinami, župnijami, mesti in seveda tudi z občinami. Pri vsakem pobratenju veljajo določene zakonitosti, kot tudi kultura. Če se pobratita družini, je gotovo drugače, kot če se pobratita ulici. Prav tako je drugače, če se pobratita tovarni, kot če bi se pobratili župniji ali pa občini.

V Doberdobo smo bili priče pobratenju med občinama Doberdob in Bled. Res je, da so naše slovenske zamejske občine že bile pobratene z najrazličnejšimi slovenskimi kraji, vendar se je to dogajalo v času Jugoslavije in njenega

režima. Danes, ko so se tam čez mejo vremena zjasnila, če rabim Prešerna, in tudi sosednja država Slovenija stopica v Evropo, so pobratenja s slovenskimi kraji še toliko bolj želena kot tudi koristna. Koliko izmenjav in obogatitev bi bili deležni eni in drugi! Slovenci v Sloveniji bi končno spoznali, da so Slovenci še naprej od Fernetičev in Vrtojbe. Mi pa bi ob pobratenju z njimi lahko odkrili našo narodno posebnost, ki je pri nas že davno opuščena in spada k naši identiteti.

Doberdobsko pobratenje je bilo svojstveno. Najprej so

ob Prežihovih dnevih, ki so potekali v šoli in pod šotorom, povabili v goste poleg šol, ki nosijo ime po Vorancu, tudi šolarje z Bleda, čeprav je bilo pobratenje dva tedna pozneje. Tako so Blejčanom izkazali čast, kar je tudi prav. Kljub vsemu pri tem pobratenju moti, zakaj sta bili ob tem dogodku izvezeti župniji. Mogoče je krivda tudi na duhovnikih? Za pojasnilo smo vprašali g. A.K. Povedal je: "Za pobratenje med našo občino in občino Bled sem izvedel iz Primorskega dnevnika, ko je ta o tem prvič pisal. Takoj sem navezal stik z župnikom na Bledu dr. Janezom Ambrožičem. Ker tudi on ni dobil nobenega povabila, sva se odločila, da bova počakala, kaj bo sledilo. Nisva se

hotela nikamor in nikomur vsiljevati! Organizator in pobudnik sta občini. Bilo pa bi prav, če bi k temu dogodku povabili tudi župniji, saj občino tvorijo tudi verni."

V vsakem občinskem svetu, tako je menda tudi v Doberdobo, sedijo najrazličnejši svetovalci. Kot izgleda, na doberdobski občini eni odločajo, drugi kimajo, tretjih pa nič ne briga! Tako je to naše doberdobsko pobratenje med Doberdobo in Bledom izpadlo enostransko ali zapisano "po naše": "Močno pofarbeno seskelurjen, ke je bou u nevadi suj cejt, ten čeris kunfin..."

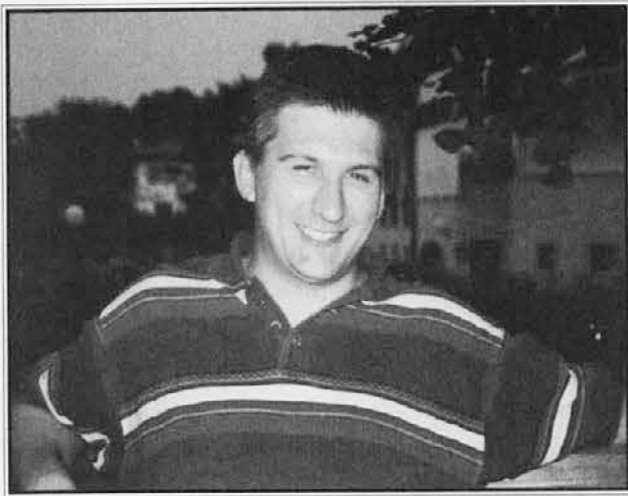
- DOBERDOBSKI OBČAN IN ŽUPLJAN

ŠTEVERJANSKI FESTIVAL JE MLAD!

DANIJE DEVETAK

Leto je naokrog in že je pred nami 28. festival narodno-zabavne glasbe Števerjan '98, ki bo potekal od 3. do 5. julija. O tej osrednji števerjanski prireditvi, ki privablja vsako leto v vinorodno briško vas veliko ljudi od vsepovsod, smo se pogovorili z Mihaelom Corsijem, ki je pred nekaj meseci sprejel vlogo predsednika krajevnega društva F.B. Sedej. Ni ga bilo lahko najti, saj je resno zaposlen pri očetovem podjetju, ki prodaja kmetijske stroje in težko mehanizacijo; poleg tega ima kot očča lepe družinice pol drugo leto starega sinčka. Mihaela smo "ulovili" med Borovci v Števerjanu, kjer je z mladimi prijatelji že pripravljali prostore za festival.

Najprej smo ga vprašali, kako se je znašel v vlogi predsednika društva Sedej. "Na to mesto sem pristal kot mlad človek, ki ima voljo kaj narediti tako v vaški kot v slovenski narodnostni skupnosti v zamejstvu. Svoje kulturno udejstvovanje sem začel v mladinskem zboru v Števerjanu, nato sem stopil v mešani zbor F.B. Sedej. Tam se je začela veriga, ki se nikdar ne

sklene, dokler ostaneš v neki organizaciji. Pomagal sem pri društvu, opravljal razne vloge, postal podpredsednik in zgodilo se je, da sem sedaj predsednik. Ta funkcija ne daje kakšne posebne oblasti ali česa podobnega; obratno: kvečjemu imam več skrbi. Kakorkoli že, pomembno je delati." V vrstah števerjanskega društva Sedej je veliko mladih obrazov... "Res, za društvo je pomembno, da delovanje sloni na mladih, tako po letih kot po duhu. Mlade sile namreč tripijo in ne vidijo svoje prihodnosti, če niso aktivno sodelovane in zavzete pri od-

ločanju v društvu. Tudi zato mladi pogosto zapuščajo druga društva. Moj predhodnik Marko Terčič je bil predsednik celih deset let; začel je že zelo mlad." Verjetno je prav to skrivnost vitalnosti in velike mere "duše", ki jo člani društva vlagajo v svoje dejavnosti. Pomislimo na gonilno silo društva, in sicer mešani zbor, ki je v zadnjih časih pod vodstvom Bogdana Kralja dosegel zavidljiv uspeh. Poleg tega delujejo v sklopu društva še mladinski zbor, dramska skupina in mladinski krožek.

Pa preidimo k festivalu, ki zahteva od članov društva veliko energij. "Obdržati skušamo čim boljše kakovost," je rekel Mihael. "Pri nas ima odprta vrata vsak ansambel, od priznanih do komaj ustanovljenih. Naš festival želi biti odskočna deska." Letos bo na dveh tekmovalnih večerih nastopilo 23 ansamblov, prvi večer (v petek, 3. julija, ob 20.30) enajst, drugi večer (v soboto, 4. julija, ob 20.30) dvanajst. Najboljši bodo nastopili na nedeljskem finalnem večeru ob 17.30, ko bo prisotne pred napovedjo zmagovalcev razveseljeval ansambel Lojzeta Slaka.

Ste zadovoljni s prijavljenimi ansambli? "Število prijavljenih nam ustreza, ker za tolikšno število ansamblov utegnemo dobro poskrbeti prenočišče in obede," je povedal Mihael. "To terja veliko finančno breme. Zato so pomembni pokrovitelji, ki smo jih dolžni vsaj omeniti: to so Briška gorska skupnost, Zveza slovenske katoliške prosvete, slovenska postaja RAI Radio Trst A, ki bo tudi letos snemala festival, in ne nazadnje TV Primorke, ki z nami vedno rada sodeluje. Lepa zahvala gre tudi domačim pokroviteljem, ki vsako leto pomagajo pri pripravi festivala s konkretno in tudi finančno pomočjo."

V nasprotju z zadnjimi nekaj leti na seznamu nastopajočih letos žal ni zamejskih ansamblov. "Koga verjetno pogotuje strah pred tekmovanjem, kdo drug lahko ima druge razloge. Naš mladi števerjanski ansambel ne bo nastopil zaradi »lepih« tehničnih težav: basist Matej je postal drugič oče, Gregor je diplomiral iz inženirstva, Saša je služil vojaški rok, Silvana študira v Trstu..."

Začetek prireditve se naglo bliža in želje prirediteljev so vedno bolj jasne. Česa si najbolj želite? "Predvsem le-

po vreme in veliko ljudi." Slednji niso nikdar manjkali, res? "Drži, toda ugotavljamo, da v zadnjih letih prihajajo na festival predvsem obiskovalci iz Slovenije. Sprašujemo se, zakaj upada prisotnost zamejcev. Mislim namreč, da so vse prireditve naših zamejskih društev hvalevredne, ker kažejo na to, da naši ljudje z vnemo in požrtvovalnostjo še delajo - zase in za prihodnje rodove." In vendar prihaja na festival vedno več ljudi, kar daje misliti, da se kakovostna raven prireditve viša. "Da. Naš festival je pač tekmovalen; če nisi brezhiben, si odrezan. Marsikateri ansambel se boji tekmovalnega značaja. Kdor se prijavi, mora zato biti s športnim duhom pripravljen sprejeti tako zmago kot poraz."

Tudi letos bosta ansamble ocenjevali dve strokovni komisiji. Komisijo za glasbo, ki jo vodi predsednik društva Sedej, sestavljajo predsednik ptujskega festivala Franc Lachen, Vladimir Čadež, Janez Per, Tullio Možina in dva člana društva - Valentina Humar in Lojze Hlede. Komisijo za besedilo pa sestavljajo Milan Jež, Irma Rauh in predstavnica društva Franka Padovan. Napovedovala bosta dva prijatelja števerjanskega festivala, Betka Šuhel in Janez Dolinar, ki sta skupaj na odru za dobro voljo učinkovit par.

Vsak festival skuša tudi ovrednotiti to, kar rojeva najboljše gričevnata briška zemlja... "Tako je," je veselo pristavil Mihael. "Tudi letos sta predvideni poleg dobro založenega buffeta razstava in pokušnja briških vin števerjanskih pridelovalcev, ki podarijo nekaj svojih najboljših steklenic. Poleg pokušnje vin pa bomo imeli tudi likovno razstavo: lani smo imeli v gosteh gospo Vilmo Zotti, letos pa bo svoja dela razstavjal domačin Hijacint Jussa, ki nam je dolga leta pripravljval sceno, tako da ga obiskovalci festivala že poznajo. Sceno bo letos oblikoval domačin Jelko Komjanc."

Ljudje daleč naokoli, predvsem po Sloveniji, poznajo Števerjan in njegov festival, ker spretni organizatorji znajo najti prijatelje in primerne poti do sredstev javnega obveščanja. "Najprej naj gre zahvala Mariji Breclj z Radia Trst A in njeni ekipi, ki vsako leto snema vse nastope ansamblov in nedeljski popoldan oddaja v živo. Glas festivala pa je letos že našel pot med ljudi prek TV Primorke, ki nam tudi pomaga, da se festival vrti po slovenskih privatnih televizijah, prek Radia in TV Slovenije, Radia Ognjišče, TV Kopra, Pop TV, Radia Celje, Radia Ptuj, Radia Nova iz Ajdovščine, Primorskega dnevnika in ne nazadnje prek Novega glasa."

In še zadnje Mihaelovo vabilo na festival: "Toplo vabim vse bralke in bralce Novega glasa, da se udeležijo števerjanskega festivala. Med nami se bodo gotovo dobro počutili. Čakamo vas!"

ZVON SE PREDSTAVLJA

FOTO BUMBACA

V torek, 16. junija, so v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici predstavili revijo Zvon, ki se je prenovila in ima sedaj uredništvo v Ljubljani, izdaja jo pa jo sestrskje Mohorjeve družbe ter verski list Družina. O reviji in o tem, kaj naj bi v njej našlo svoje mesto, je na dobro obiskanem goriškem srečanju spregovoril urednik Jože Horvat, pred njim pa tudi predstavnik Mohorjeve družbe iz Celja dr. Janez Dular, ki je zaželel reviji vetra v jadra in

srečno plovbo. V imenu Goriške Mohorjeve družbe pa tudi v imenu ljubiteljev dobrega branja v zamejstvu je kot gostitelj pozdravil navzoče msgr. Oskar Simčič. Marko Tavčar je lepo povezoval večer, na katerem je sodeloval tudi član uredniškega odbora revije Jurij Paljk. Morda je bilo na goriški predstavitvi zares najlepše to, da se je med predstavniki revije in občinstvom razvil ploden in živahen pogovor.

OBVESTILA

POTOVANJE V BENELUX. Prijavljence na potovanje prosimo, da čimprej poravnajo stroške potovanja, obenem obveščamo, da od petka, 26. t.m., lahko dvignejo na goriškem in tržaškem uredništvu potovalke.

ŽUPNIJSKO OBČESTVO v Števerjanu in še posebej soseska na Bukovju v ljudno vabita sosedo in prijatelje, sorodnike in znanke, Marijine častilce v bližnji okolici in v deželi v soboto, 27. junija 1998, na Bukovje k blagoslovitvi obnovljenega kipa in znamenja Matere Božje. Najprej bo ob 20. uri v cerkvi v Števerjanu sobotna večerna maša. Po maši ob 21. uri pa bo na Bukovju blagoslovitev kipa in kapele. Sledil bo kratek kulturni program. Na koncu ste vsi vabljeni, da se ustavite na družabnosti ob kozarcu pristne briške kapljice.

26. JULIJA letos bo ob 17. uri v Gabrijah ob Vipavi ponovitev nove maše fr. Petra Vrabca OFM. Vabljeni!

DAROV

ZA POTRESENCE V POSOČJU: župnije Rupa-Peč in Gabrije. Vrh 2.070.000 lir.

ZA CERKEV v Gabrijah: druž. Cattarini Prinčič v spomin na Pavlo 150.000; otroci v spo-

min na starše Pavlo in Stanka 300.000; Stanka Sosič 35.000 lir.

ZA CERKEV na Vrhu: Alma Visintin Devetak v spomin na sina Bruna 100.000 lir.

ZA CERKEV v Rupi: skupina žen z Dolnjega konca 67.000 lir.

ZA MePZ Rupa-Peč; Nela in Branko v spomin na mamo Gabrijelo 100.000 lir.

ČESTITKE

Malemu Janezu se je pridružila sestra Mojca. Mami Ireni in očetu Rudiju prisrčno čestitamo sorodniki iz Prečnika.

ZAHVALA

Ravnateljica srednje šole Ivan Trinko se zahvaljuje vsemu osebju, učnemu in neučnemu, dijakom in njihovim staršem, ki so pripomogli, da je lepo uspela zaključna šolska prireditve v petek, 12. junija, v večernih urah. Posebno se zahvaljuje profesorici Kralj in Budal, profesorjema Tullu in Jussi ter gospodični Viljeni Devetak za vloženi trud pri pripravi dijakov, vsem, ki so denarno prispevali za nabirko v korist potresencem Gornjega Posočja, in upravi KC Lojze Bratuž, ki je brezplačno dala na razpolago dvorano, in to kot prispevek za potresence.

MEPZ SEDEJ IN DEKLIŠKI ZBOR VESNA

SLAVNOSTNA KONCERTA V ŠTEVERJANU IN KRIŽU

SILVANA VOGRIČ

V petek, 19. junija, v Števerjanu in v soboto, 20. junija, v Križu sta bila slavnostna koncerta mešanega pevskega zbora F.B. Sedej in združenega dekliškega zbora Sedej - Vesna pod vodstvom Bogdana Kralja. Nastopa sta bila organizirana z namenom, da zbora prikažeta domači publiki program, s katerim sta se izkazala na 33. vsedržavnem tekmovanju v Vittoriju Venetu.

Ob tej priložnosti se je društvo Sedej ob koncertu v Števerjanu hotelo spomniti tudi na prizadete ob potresu v Gornjem Posočju, tem je bil namreč namenjen izkupiček. Koncert se je začel z dekliškim zborom Vesna; kmalu so se mu pridružila dekleta mešanega pevskega zbora Sedej. Združeni dekliški zbor Sedej - Vesna je zapel štiri pesmi iz polifonske kategorije, s katerimi se je v tekmovanju uvrstil na četrto mesto. Sledile so pesmi iz ljudske kategorije, s katerimi se je uvrstil na tretje mesto. Nato je nastopil mešani zbor F.B. Sedej, ki je začel z Vrabčevno pesmijo *Samo mi*

lijon. Naslednje tri pesmi so bile iz programa, ki ga je zbor podal na tekmovanju v Vittoriju Venetu v ljudski kategoriji, s katerimi si je zaslužil prvo mesto. Sledile so še druge izvenprogramske pesmi. Zbor je sklenil koncert z *Injen čuea jti gna P. Merkuja*, ki jo je tudi predstavil v Vittoriju Venetu.

Oba zbora sta imela v repertoarju tudi pesmi z zahtevnimi solističnimi vlogami, s katerimi so se solisti Nadja, Silvana, Marko, Nikolaj in Saša zelo dobro odrezali.

Društvo F.B. Sedej in KD Vesna sta podelili dirigentu Bogdanu Kralju simbolična šopka rož, s katerima sta se mu hotela zahvaliti za trud, ki ga je posvečal celo leto zboroma, še posebej pa za uspešno tekmovalno. Bogdan Kralj je nato še sam nekaj spregovoril. Zahvalil se je publiki, ki se je tako številno udeležila obeh koncertov, Barbari in Martini iz Števerjana ter Jani, Klavdiji in Tamari iz Križa, ki so mu pomagale pri korepetitiji.

OD 4. DO 19. JULIJA

MEDNARODNO TOPOLOVO

ERIKA JAZBAR

V prejšnjih številkah smo spregovorili o kulturnih pobudah, ki bodo bogatile poletje v videmski pokrajini. Tokrat bomo omenili spored drugega pomembnega poletnega srečanja v Benečiji. Gre za Postajo Topolo-Topolovo, ki jo letos prirejajo že petič.

Od 4. do 19. julija bo postala omenjena beneška vasica v grmiški občini s svojimi 50 prebivalci umetniško razstavišče, zbirališče in raziskovalni laboratorij Benečije in bo za marsikoga predstavljala priložnost za srečanje z različnimi izkušnjami, jeziki oz. svetovi; za vse sodelujoče torej iskanje in poglabljanje v etnični, družbeni, kulturni in zgodovinski svet te male in oddaljene, pa vendar zanimive beneške vasi.

Bogati program julijskih srečanj sicer ne bo oživil vasi, ki so jo mnogi zapustili, Topolovo pa lahko postane zgovoren in nadaleč prepoznaven dokaz politične nevolje in načrtovanega oz. uresničene načrta tistih institucij, ki so si prizadevale za demografsko in posledično kulturno obubožanje te zemlje.

Postajo prireja Društvo beneških umetnikov v sodelovanju s KD Rečan, "koreo-

graf" initiative pa bo tudi letos Moreno Miorelli.

Tudi letos se bodo torej v tem kraju, simbolu demografskega obubožanja goratih predelov, srečala prvovrstna imena poznavalcev raznih umetniških govoric in izzivov, protagonistov v svetu iskanja in poskusov novih umetniških doživetij. Njih dela pa se bodo nanašala na kulturno, družbeno in duhovno stvarnost beneške vasi.

Zasluga za uspeh in organizacijo gre predvsem umetniškemu vodji, glavnemu pobudniku in neomajnemu vztrajnežu Miorelliju. Kljub nenaklonjenim okoliščinam in finančni stiski je tako tudi letos program manifestacije pripravljen. V razmeroma kratkem petletju je pobuda doživela močno podporo umetniških ustvarjalcev in o Topolovem, mali in včasih neprijazni beneški vasi, neslučajno ob meji, se danes govori po svetu. Pobudi je namenjena tudi stran na Internetu.

Ob umetnostni koloniji in instalacijah, ki bodo na ogled od 4. do 19. julija, prinaša tudi letošnja izvedba večerno srečanje s poezijo pod geslom *Glasovi iz čakalnice* (10. julija), ne bo pa manjkala glasbe, gledališča in filma.

Na predstavitev letošnjega festivala nas je v ponedeljek, 22. t.m., povabil krajevni mecen Gerhard Satran - lastnik gradu in arene, ki ju je začel obnavljati in graditi pred osemnajstimi leti. Kompleks *Burgarene* nad Finkensteonom stoji sredi prelepega naravnega okolja z razgledom na 2.000 metrov visoko goro Kepo v karavanški verigi na južni strani, s "koroškim Nanosom" - Dobračem na zahodni in Baškim jezerom na severni strani. Kraj je le za lučaj oddaljen od tromeje z Italijo in Slovenijo pred Beljakom (avtocestni izhod Villach Warmbad). Sku-

pino časnikiarjev in izvedencev na kulturno-glasbenem področju, s kolegom Paolom Molinarjem in tržaškim *maestrom* Gerbitzem na čelu, je Satran ves dan vodil najprej po gradu in areni, nato pa na izletu s čolnom do svoje poletne rezidence na polotoku Baškega jezera, kjer so bili v gosteh znani mednarodni protagonisti poletnih festivalov prejšnjih let, od tenoristov Joseja Carrerasa in Placida Dominga do Albana in Romine Power.

Tudi za letošnji *Festspiele* je Satran pripravil nadvse privlačen in kvaliteten spored, ki

ZAČETEK KULTURNE SEZONE SREDI KRASNEGA OKOLJA

ERIK DOLHAR

V areni Bekštajn na razvalinah srednjeveškega gradu nad Finkensteonom ob Baškem jezeru (*Faaker see*) se bo 2. julija začel 13. poletni festival *Festspiele*, ki želi biti nekoliko manj ekskluziven, a zato nič manj kvaliteten, od klasične prireditve Koroško kulturno poletje.

se bo začel 2. julija z nastopom priznanega avstrijskega kabaretista Alfreda Dorferja. Vse predstave se bodo začele ob 20. uri (na sliki pri-
zorišče festivala), v primeru slabega vremena pa je poleg arene, ki zmore kar 1.600 gledalcev, pripravljen šotor, ki jih zmore prav toliko.

Festspiele je najbolj obiskan poletni festival na Koroškem, ki vsako leto privablja kakih 40.000 obiskovalcev (!) iz celega alpsko-jadranskega prostora. Med njimi je seveda več turistov, ki na Koroškem uživajo svoj dopust, zlasti v enem najlepših evrop-

skih kampingov ob Baškem jezeru. Obiskovalci imajo tudi letos na voljo kar 33 koncertov oz. predstav za vse okuse, od opere in operete do muzikalov, pop-glasbe, pevskih večerov ter kabareta in ljudske glasbe. Izpostavili bi nekaj nastopov: 6. julij in zaključni koncert 3. septembra sta namenjena irski folk glasbi s prizanimi skupinama *Flying Pickets* oz. *The Dubliners*, 23. julija: *Golden Gospel Quartett*, 27. 7. *Vienna Rocky Symphony Orchestra*, 31. 7. zbor *Montanara* iz Cortine. Avgustovski spored se začne 2. z gala predstavo, posvečeno Straussu, 11. bo Verdijeva opera *Nabucco*, 14. bo nastopil orkester *Glenn Miller*.

Poleg bogatega kulturnega sporeda je na gradu Bekštajn na razpolago tudi prijetna restavracija, tako v lesenih sobah kot na razglednih terasah, kjer bodo gostom postregli z odličnimi avstrijskimi jedmi in napitki. Za morebitne informacije in rezervacije lahko pokličete na telefonsko številko arene: 0043 - 676 - 401 17 93.

EVROPA NARODOV (24)

VIDA VALENCIČ

FRIZIJA, DEŽELA SAMOSTOJNIH LJUDI

S Frizijo imam čisto poseben odnos. Ko pomislim na Nizozemsko, me misel najprej zavede v ta vetrovni skrajno-severni predel. Nanj me vežejo osebe, točneje draga prijateljica Adalgard, za katero sem vedno mislila, da je prototip frizijske ženske samozvesti in konkretnosti. Prav gotovo bo izvenelo nekoliko pretirano, vendar Frizijo v določenih meri enočim predvsem s temi severnimi ženskami, ki se neutrudno in brez slehernega obotavljanja spopadajo čisto z vsem, s čimer se srečujejo dan za dnem na poti življenja. Prav zaradi tega so Frizijke pogosto na vodilnih položajih tako v kulturnem kot gospodarskem in političnem življenju. Plavalaske na kratko postriženih las, ki na mah prekosarjajo na desetine kilometrov vsak dan, drsajo po ledenih kanalih ob priložnosti vsefrizijskega zimskega ljudskega tekmovanja v drsanju na ledu... po kanalih, tekoče govorijo vsaj tri jezike in seveda s pomočjo računalnika uče svoje malčke angleščino.

Slika življenja v tej deželi kaže predvsem na veliko mero značilne nizozemske strpnosti. Frizija nedvomno predstavlja posebnost med enajstimi nizozemskimi provincami, saj je edina,

ki se razlikuje že v samem jeziku, ki je tu v rabi. Jezik, ki ga tukajšnji prebivalci govorijo - frizijsčina - je germanskega izvora, tako kot holandsčina, pa je v mnogočem podoben predvsem angleščini. Resda pozorni Holandci lahko razume vsaj smisel povedi, izrečene v frizijsčini. Vendar razlog za tako pozitivno stanje ni samo ta podobnost obeh jezikov. Holandci (kot jih napačno imenujemo, saj je Holandska samo predel Nizozemske) so v stoletjih prišli v stik s številnimi kulturami in kljub svojim kolonialističnim težnjam so vzpostavili določeno mero tolerance in spoštovanja do drugih jezikov in kultur.

S Frizijo je bilo seveda nekoliko drugače. Prebivalci te pokrajine so znani kot pravice ljubni ljudje, ki mrzijo vsakršno obliko spopada, predvsem pa so izredno samostojni. Sama Frizija je znana kot 'trdnjava svobode'; ta vzdevek pa izvira iz življenja, ki so ga Frizijci imeli v stoletjih. Zahodna Frizija, kot imenujemo ta predel, ki pripada Nizozemski (z razliko od Severne Frizije, ki pripada Nemčiji), je dežela nekdanjih pomorščakov in kmetovalcev. Veliko jih je odjadrlo po morju, zasledujoč sanje o boljšem življenju, predvsem pa so se le-ti čutili popolnoma tuje vsakršnemu tipu podrejenosti. Izbrali so morje, z razliko od svo-

jih južnih sodržavljanov, ki so se krčevito oprijemali svoje zemlje in prav zaradi tega na lastni koži dramatično občutili ekonomsko krizo ali vojne spopade. Ljubezen do samostojnosti v vseh različicah je tista narodna značilnost, katere se Nizozemci najpogosteje poslužujejo, ko definirajo svoje severne sodržavljane. Frizijsko samostojnost pa je prav gotovo krojila tudi vse prej kot raznata ekonomska situacija, v kateri se je Frizija znašla v prejšnjih desetletjih. Najprimernejši izraz, ki bi ponazoril sliko tega nizozemskega predela, je stagnacija. Frizija je dežela, ki je vedno živela skoraj izključno od poljedelstva in živinoreje, že samo število glav živine je presseglo število prebivalcev (v Ljouwertu - Leeuwardnu po holandsko - stoji sredi mesta tudi znani kip *Us Mem* - naša mati - ki ponazarja... kravo in katerega imajo še danes za enega od državnih simbolov). V zadnjih desetletjih tega stoletja, ki se vrtoglavo vije h koncu, pa Frizija nikakor ni mogla dokazati zadostne moči, da bi se ekonomsko spet okrepila. Poljedelstvo ne zagotavlja več zadovoljivega dobička, predvsem pa se nasadi in njive ne morejo dodatno širiti, razen na omejenih področjih, kjer lahko človek dobesedno iztrga morju nekaj površine. Prav tako ne more poljedelstvo več predstavljati zagotovljene službene niše, saj so moderne tehnične naprave in metode zlahka nadomestile lepo število oseb.

Frizija je, tako kot večina predelov, v katerih žive etnične manjšine, oddaljena od središč gospodarskega odločanja v državi; prav zaradi tega se je v prejšnjih desetletjih in v določeni meri še danes morala sprijazniti z odhodom mladane vseh svojih najboljših sil drugam, po vojni v Združene države Amerike, danes pa v skoraj vse druge nizozemske province. Večina ljudi, ki se izselijo v druge province, pripada najbolj aktivni in obetavni starostni skupini: med 20. in 40. letom, prav zaradi tega pa ima njihova izselitev hude ekonomske in psihološke posledice na prebivalstvo, ki ostane. Frizijci se šolajo na vseučiliščih v drugih pokrajinah (npr. v Groningenu, Enschedeju ali Amsterdamu), po diplomah pa jih čaka dilema: izbrati kariero v kaki drugi nizozemski pokrajini ali pa se zadovoljiti z manj privlačno službo v rodni Friziji. V resnici se zadnja leta stanje nekoliko spreminja predvsem po zaslugi novih industrijskih obratov; stavi se na karseda kvalitetno šolsko in poklicno izobrazbo ter izboljšavo vsakovrstnih povezav z drugimi provincami.

V današnji združeni Evropi številni manjšinski narodi poudarjajo potrebo, da bi se evropski organi ozrl tudi na periferna področja v državah. Tako tudi Frizija, ki je večkrat izrazila željo po večji decentralizaciji in po posredovanju določenih, predvsem ekonomskih kompetenc iz The Hague-a na posamezne province. O tem in še o marsičem drugem pa v prihodnji številki.

DALJE

ZDOMSTVO

MED SLOVENCIM NA FLAMSKEM

POLDE CVERLE

PRI BARONICI JELENI DE BELDER

V nedeljo, 24. maja, so se učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture vseh oddelkov v Maasmechelnu udeležili letnega izleta.

Šestindvajset udeležencev se je v popoldanskih urah po dolgi poti najprej ustavilo v Essnu (severno nad Antverpnom pri nizozemski meji), kjer živi baronica Jelena de Belder-Kovačič. Sprejela je učence v svojem zasebnem vrtu Hemelrijk in jim med dveurnim sprehodom razkazala vso svojo znanost na področju hortikulture in dendrologije. V čast nam je bilo, da smo spoznali slovensko rojakinjo, ki je od prihoda v Belgijo posvetila svoje življenje drevesom in grmom. Iz razgovora med sprehodom po arboretumu smo začutili njeno globoko ljubezen do narave in izredno znanje na tem področju. Bilo nam je nekoliko nerodno, ker smo pomembno Slovenko spoznali šele danes, čeprav živimo od druge svetovne vojne med nami. Pred slovesom nam je postregla z osvežujočo pijačo, ki jo je pripravila iz pristnih slovenskih starih vrtnic.

Nadaljevali smo pot v smer Merksem pri Antverpnu do restavracije Slovenija grill, kjer sta nas pričakala trboveljski rojak Toni in flamska soproga Marija, ki odlično govorita slovensko.

Do poznega smo v prijetni družbi uživali slovenske dobrote in načrtovali izlet za naslednje šolsko leto. Najraje bi šli v Slovenijo; toda, dokler nam to ne bo mogoče, bomo veseli, da lahko obiščemo točke po Belgiji, ki imajo kakšno vez s Slovenijo.

BOŽJA POT SLOVENCEV IZ GENKA IN MAASMECHELNA

Vsako leto poteka tradicionalna vseslovenska božja pot na binkoštni ponedeljek. Letos sta društvi Naš dom in Slomšek v sodelovanju s Slovensko katoliško misijo organizirali romanje v ponedeljek, 1. t.m., v mestce Beauraing v Belgiji pri francoski meji. To je manj znana božja pot, Slovincem priljubljena, ker leži v lepi ardenski naravi in obuja lepe spomine na slovensko pokrajino. Za službo božjo se je pripeljal slovenski izseljenški duhovnik Kazimir Gaberc iz Charleroija. Po maši so bile pete litanije in potem še križev pot po gozdu okoli cerkve.

KRŠENJE PRAVIC ZARADI ŠIBKOSTI PRAVNE DRŽAVE

Letno Poročilo mednarodne organizacije Amnesty International o delovanju v letu 1997, ki je bilo nedavno objavljeno, Slovenije ne omenja med državami, kjer bi sistematično in grobo kršili človekove pravice. Po merilih omenjene organizacije so za take hujše kršitve, ki so jih v letu 1997 ugotovili v 141 državah, odgovorne predvsem vlade ali pa oborožene skupine opozicijskih strank oz. gibanj.

Toda, kot je v svojem poročilu ugotovil Varuh človekovih pravic v Sloveniji Ivan Bizjak, se v Sloveniji dogajajo mnoge krivice, ki ogrožajo pravice in žaliyo dostojanstvo ljudi, čeprav bi njihovo varovanje in uveljavljanje po določilih t.i. Dunajske deklaracije, sprejete leta 1993, morali biti prva naloga vlade. Glavna vzroka za takšno stanje sta dva. Država še ni utrdila svojega pravnega sistema, kar ustvarja pogoje za kršenje človekovih pravic. Poleg teh sistemskih razlogov pa človekove pravice v Sloveniji pogosto kršijo posamezni državni organi, službe in ustanove, ki svojih obveznosti glede odnosa do ljudi ne izvajajo.

Varuh človekovih pravic je v svojem poročilu, ki ga je predložil v obravnavo državnemu zboru ter presojo predsedniku države Milanu Kučanu in predsedniku vlade Janezu Drnovšku, zelo podrobno razčlenil vsa področja, kjer prihaja do kršenja človekovih pravic. Marsikje se za njegova posredovanja in opozorila ne zmenijo, na številnih področjih pa imajo učinek. Ivan Bizjak je na primer dosegel, da sta notranje in obrambno ministrstvo zelo skrbno spisek

oseb, ki zaradi domnevne nevarnosti za varnost ali obrambo države ne smejo prihajati v Slovenijo. Tudi postopki za pridobitev državljanstva, statusa tujcev in pridobitev dovoljenj za stalno naselitev in zaposlitev tujih državljanov, so se predvsem zaradi posegov Varuha človekovih pravic skrajšali in poenostavili.

Varuh človekovih pravic in njegovi sodelavci, ki se usposablja tudi v tujini, zlasti v državah EZ, imajo redne stike s tistimi, ki menijo, da so bile v raznih postopkih kršene njihove pravice. Vloge oz. pobude sprejemajo osebno v novih prostorih v Ljubljani in med rednimi obiski v vseh slovenskih središčih, pa tudi po pošti. V utemeljenih primerih služba Varuha človekovih pravic takoj posreduje pri domnevnih kršilcih pravic.

ZASKRBLJUJOČE STANJE ROMSKE SKUPNOSTI V SLOVENIJI

Varuh človekovih pravic je ugotovil, da sodniki nekaterih sodišč odpirajo pošto in tako nadzorujejo pisma, ki jih priporniki posameznih zaporov pošiljajo Ivanu Bizjaku. Upravnik Zavoda za prestopanje kazni zapora v Ljubljani je na posredovanje Varuha človekovih pravic odgovoril, "da

je za odpiranje pisma zapornikov dobil ustno soglasje ministrstva za pravosodje". Ob tem je bilo opozorjeno tudi, "da (...) obravnavanje zaprtih oseb mora namreč po merilih sodobne demokratične družbe poudarjati njihovo nadaljnje življenje v skupnosti, ne pa izključitve iz nje."

Iz poročila Varuha človekovih pravic, ki obsega vsa področja delovanja države in njenih ustanov, navajamo nadalje ugotovitev, "da je največ pritožb pri sodnih in policijskih postopkih. Rdeča nit pritožb s področja sodstva so seveda veliki zaostanki in počasnost sodnega odločanja." V postopkih mnogi, ki so socialno ogroženi, svojih pravic ne morejo uveljaviti, ker nimajo sredstev za plačilo stroškov odvetnikov. Varuh človekovih pravic opozarja, da bi morali zagotoviti znižanje odvetniških in notarskih stroškov ter predvsem v civilnih postopkih na sodiščih vzpostaviti sistem brezplačne pravne pomoči. Na pobudo Varuha so v Sloveniji odpravili samoplačniške ambulante v zdravstvu, ker so bile v njih privilegirane osebe, ki so pregled lahko plačale.

V poročilu Varuha človekovih pravic je zapisana tudi nujnost, da v Sloveniji sprejmejo zakon o pravicah romske skupnosti. Pripadniki te skupnosti zdaj ne morejo uživati nekaterih temeljnih pravic, ki jih zagotavlja ustava.

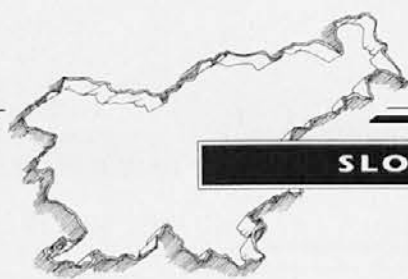
nekaj deklet in sklenile smo, da bomo za jetnike skuhalo kosi-
lo. Takoj smo se lotile dela, med tem pa nas je Amalija navduševala za mučeništvo... Tedaj so nad nami zabobneli avioni in v neposredni bližini je padla bomba ter eksplodirala. Bežale smo iz hiše, kjer smo bile zbrane. Nismo bile daleč, ko je počilo drugič. Mene je vrglo na tla, ostale pa so tekle dalje. Ko sem se zavedela, sem bila sama, vse okrog pa je gorelo. Vstala sem in tekla naprej ter se stisnila pod grm ob reki Cerknici. V bližnjem grmu sem zagledala urarja in njegovo sosedo.

Po napadu so se moje prijateljice vrnile in me iskale. Bile so prepričane, da sem mrtva. Ker sem jih tudi sama iskala, smo se kar kmalu našle, se veselo pozdravile, nato pa odšle vsaka na svoj dom.

Ko sva s sestro Marico prišli v domačo vas, sva zagledali oba gospoda kaplana. Nisva si upali se približati. Pozneje sva zvedeli, da so se med bombardiranjem vrata vojašnice sama odprla, pri nekdanjih orožnikih pa je k temu pripomogel eden od zapornikov, da so lahko vsi pobegnili. Razbežali so se na vse strani, a partizani so jih kmalu polovili in odpeljali na samotno kmetijo na Melinah, kjer so jih zaprli in skrbno zastražili. Tam je g. Lado zagledal tudi očeta in sestro Marto, ker so bili prej ločeno zaprti in niso vedeli drug za drugega. V tem zaporu so jih mučili mraz in lakota, še bolj pa mučna zaslisevanja, poniževanja in negotovost.

Na Melinah niso ostali dolgo. Na večer Vernih duš so jih odgnali v Jagarše. Zvezali so jih po dva in dva in vse skupaj na vrh ter gnali skozi Cerkno do Želina, potem pa po ozki stezi v strmino. Ko so prišli do samotne hiše, se je trpeča kolona ustavila in vse jetnike so stlačili v sobo osnovne šole. Zjutraj so prišli mednje partizanski oficirji in pred vsemi izrekli smrtno obsodbo za inž. Ratzigerja iz Ljubljane. Ta je ostal miren, zahteval pa je dokaze za dejanja, ki so mu jih očitali. Ker tega ni dosegel, se je želel spovedati pri g. Ladotu. Tudi to so mu odbili, dovolili pa so, da ga je spovedal g. Sluga. Ko je obsojenec odhajal v smrt, je s pogledom objel g. Ladota in prosil, naj o njegovi smrti obvesti ženo in ji pove, da umira nedolžen... Takoj po njegovem odhodu je v bližini počil strel in žrtev je padla v božje naročje.

DALJE

SLOVENIJA

ZA NEKATERE RAZSODBA SPORNA

NEKDANJI KOMANDIR VOSA OPROŠČEN

73-letni Vinko Kosovel iz Sela na Vipavskem, ki živi v Šempetru pri Gorici, nekdanji komandir čete in nato bataljona Varnostno obveščevalne službe na idrijskem območju, je bil oproščen obtožbe vojne-
nega hudodelstva zoper civilno prebivalstvo. Med sodno obravnavo, ki je trajala pol-
drugi mesec, je sodišče zaslišalo okoli 30 prič in preverilo veliko število dokumentov, predvsem o delovanju Vosa na Goriškem, ki jih je nekaj desetletij zbiral oškodovanec Anton Kosovel, nečak ubitega Stanislava Cigoja in drugi bratranec obtoženega. Toda senat je ugotovil, da ni dokazov, na podlagi katerih bi bilo mogoče z gotovostjo potrditi, da je Vinko Kosovel storil kaznivo dejanje. Tudi če bi bil spoznan za krivega, ga ne bi mogli obsoditi zaradi vojne-
nega hudodelstva, ker zakon tako hudodelstvo opredeljuje v množini. Sodnica Darinka Kogoj je opozorila, da bi v primeru, če bi senat ugotovil krivdo, Vinka Kosovela lahko obsodili zaradi umora dveh oseb, vendar ne sedaj, po 55 letih, ker so taka kazniva dejanja že zdavnaj zastarala. V ob-

razložitvi oprostilne sodbe je tudi opozorila, da je bil Vinko Kosovel v postopku pred Pokrajinsko komisijo Vosa za Primorsko v začetku leta 1944 obsojen na smrt, toda ne zaradi dejanj, ki mu jih je očitala sedanja obtožnica. Dodala je, "da je ta proces v Novi Gorici poglobil še nezacepljene rane, ki jih je v ljudeh pustila druga svetovna vojna". Ogorčen nad razpletom je bil Anton Kosovel, ki zatrjuje, "da sodišče ni upoštevalo prič, dokumentov in drugih dokazov o tem, da je Vinko Kosovel kriv". V dokazano krivdo je bil prepričan tudi Dušan Žorž, odvetnik oškodovancev ubitih Stanislava Cigoja in Ivana Novaka.

Okrožna državna tožilka v Novi Gorici Malči Gabrijelčič se še ni odločila, ali bo zoper oprostilno sodbo vložila pritožbo na Višje sodišče v Kopru. Pravica se seveda dokazuje samo na sodišču, na podlagi dokazov, kar pa ne izključuje možnosti drugačnih mnenj, ki pa nimajo pravne veljave. Z ubojem treh civilnih oseb se Anton Kosovel ukvarja v svoji knjigi *Zemlja, rod, kri*, ki bo v kratkem izšla. M.

NASTOP GOSTOV IZ GORICE

MLADI PEVCI NAVDUŠILI TOLMINSKO OBČINSTVO

ADA KLINKON

Cerkveni mladinski pevski zbor Tolmin, združen z mladinskim zborom, in otroški pevski zbor osnovne šole Tolmin sta pod vodstvom Barbare Kovačič pripravila zaključni koncert dne 9. junija v šolskem centru v Tolminu. Ob tem so nastopili tudi kot gostje gojenci Glasbene šole Emil Komel iz Gorice.

V prvem delu koncerta so zapeli najmlajši pevci, ki so občinstvo razveselili s prikupnim nastopom. Program, ki so ga izvedli, je odgovarjal otroški čustvenosti in spontanosti doživljanja. Pevci mladinskega zbora pa so s svojimi lepimi glasovi predstavili raznolik glasbeni program.

Soloprevci iz glasbene šole Gorica so se lepo predstavili z Mozartom, barvno in tonsko so prišli njihovi glasovi do izraza v Mozartovi ariji iz opere *Così fan tutte*. Peli so Alessandra Schettino, sopran, nadalje s prodornim sopra-

nom Julija Kramar ter basist Bogdan Breclj (na sliki). Pri petju jih je na klavirju spremljala Ingrid Silič, vmes pa se je izkazal tudi mladi pianist Alen Kramar.

OBVESTILO

KULTURNO DRUŠTVO Brce in vaška skupnost iz Gabrovice na Krasu vabita na premiero komedije tržaškega avtorja Sergeja Verča z naslovom *Štmčki v mineštri*, ki bo v sklopu prireditve ob tradicionalnem prazniku sv. Petra in Pavla v soboto, 27. junija, ob 21. uri v Gabrovi na Krasu pri Komnu. Komedijo bodo ponovili v nedeljo prav tako ob 21. uri. Komedijo je režiral tržaški avtor sam, pomagala mu je Minu Kjuder, pripravili pa so jo domačini iz Gabrovice, kjer si je Sergej Verč ustvaril dom in se aktivno vključil v vaško življenje.

OB 50-LETNICI CERKLJANSKE TRAGEDIJE (1)

ERZILIJA PIRIH

V podlistku objavljamo zanimivo in dramatično pričevanje, ki ga je napisala s. Erzilija Pirih o cerkljanski tragediji, ko so komunisti likvidirali vrsto nedolžnih žrtev, med njimi duhovnika Ladota Piščanca in Ludvika Sluga. Zapis ima preprosto pripovedno obliko, a je dovolj zgovorna priča o težkih časih med vojno in revolucijo na Slovenskem. Naj bo to obenem primerna počastitev žrtev totalitarne ideologije, prav tako pa tudi potreben zgodovinski opomin kasnejšim rodovom. (Ured.)

Med drugo svetovno vojno so bili v Cerknem trije dobri duhovniki: dekan Kunšič, ki je bil že bolan in onemogel, in dva kaplana, Lado Piščanec in Ludvik Sluga. Oba sta bila zelo priljubljena in sta uspešno delovala zlasti med mladino. To pa ni bilo vseč komunistom in njihovim simpatizerjem. Ko sem šla neko nedeljo v oktobru 1943 k maši, sem slišala, ko je neki moški rekel drugemu: "Tale dva 'tiča' bo treba pospraviti!" in pokazal na oba kaplana, ki sta šla pred nami v cerkev. Vedela sem, da bodo iskali priložnost, da ju očrnijo pred ljudmi. Kakšen "zločin" so jima kmalu nato naprtili, ne vem. Vem pa, da so ju v noči pred nedeljo Kristusa Kralja

1943 aretirali in odpeljali. Obenem z njima so zaprli tudi več civilistov. Ko sem na poti v cerkev to zvedela, sem odšla k Piščančevim, pa ni bilo nikogar doma. Prijateljica Marija, t.j. sestra drugega kaplana, mi je potem povedala, da so ponoči odpeljali Piščančevega očeta in hčerko Marto.

Z Amalijo Purgar sva potem začeli iskati sledi za jetniki. Zvedeli sva, da so zaprti v nekdanji vojašnici in orožniški postaji, ki sta po kapitulaciji Italije ostali prazni. Pridružilo se nama je še

19. JUNIJA V SOVODNJAH, 21. JUNIJA PA NA OPČINAH

VELIKA PRAZNIKA V SOVODNJAH IN NA OPČINAH OB DEVETDESETI OBLETNICI ZADRUŽNIH BANK

FOTO BUMBACA

Letos poteka 90 let, odkar so v dobi avstro-ogrškega cesarstva naši značajni in zelo delavni ljudje ustanovili v Sovodnjah ob Soči svojo Kmečko-delavsko hranilnico in posojilnico. Ta visoki jubilej je bilo treba primerno proslaviti, saj je ta ustanova odigrala zelo pomembno vlogo na gospodarskem in socialnem področju.

Poleg sovođenjske posojilnice, danes imenovane Zadruga kreditna banka, sta letos praznovali 90-letnico obstoja še Doberdobska zadruga banka in Zadruga kraška banka na Opčinah, katerih glavni cilj je bil pomagati ljudem v gospodarskih težavah. Vsi trije bančni zavodi so omogočili izdajo dragocene publikacije Slovenske zadružne banke, ki jo je sestavil in uredil novinar Marko Waltritsch. Iz pisnih in ustnih virov vemo, da so se spomladanskega dne, v nedeljo, 2. aprila 1908, zbrali domači možje po maši v Sovodnjah ob veliki kamniti mizi pod murvo na dvorišču gostilne pri Vuku, nasproti županstva, da so podpisali listino, potrebne za ustanovitev zadruge. V začetku 20. stoletja je namreč gospodarska kriza zajela tudi Goriško, t.j. Goriško-Gradiščansko. Po zaslugi zavednih in podjetnih Slovencev je bilo za potrebe vaščanov ustanovljenih v Sovodnjah poleg posojilnice še nekaj drugih društev in gospodarskih zadrug. Posojilnica je od tedaj neprekinjeno delovala kljub mnogim težavam. Hud udarec ji je zadala 1. svetovna vojna. Ljudje, ki so se vrnili iz begunstva, so začeli obnavljati svoje razdejane, porušene domove. Nekateri vaščani so bili zato močno zadolženi. Sledila so leta hude gospodarske krize. To je občutila tudi domača posojilnica. Tudi v dobi fašizma so bile razmere zelo težke, ko je diktatorski režim hotel uničiti slovensko organizirano gospodarstvo.

Proslava 90-letnice ustanovitve sovođenjske banke je bila v petek, 19. junija, ob 20. uri v občinski telovadnici. Udeležilo se je veliko število članov in gostov. Po uvodnem nastopu zbora Skala iz Gabrij pod vodstvom dirigenta Mirana Rustja je imel daljši govor predsednik upravnega odbora Mirko Hmeljak. Orisal je dolgo pot denarnega zavoda od začetkov do danes. Pojasnil je potrebe krajevnega prebivalstva, tako v preteklosti kot pozneje, podčrtal odločnost in vztrajnost prednikov, ki so zavzeto upravljali posojilnico skozi hude čase, v dobi svetovne vojne, fašizma itd. Banka je zlasti v zadnjih desetletjih stalno skrbela za gospodarski, socialni in kulturni razvoj, po svojih močeh prispevala k splošnemu napredku v občini, pomagala kulturnim in športnim društvom. To nalogo bo opravljal tudi v prihodnje. Hmeljak se je tudi spomnil na nekatere osebe, ki so dolga leta skrbno vodile posojilnico. Danes smo lahko ponosni nanje kot tudi na vse opravljeno delo. Poudaril je, da je naša glavna naloga "gledati v prihodnost." Za gospodarsko rast naših krajev je treba iskati novih poti v povezovanju bančnih ustanov. V tem smislu potekajo stiki za združitev z doberdobsko banko.

Sledil je pozdrav sovođenjskega župana Igorja Petejana. Čestital je upraviteljem banke za dosežene uspehe, podčrtal njeno vlogo in izročil predsedniku Hmeljaku spominsko plaketo. Nato je spregovoril podpredsednik Deželne zveze zadružnih kreditnih bank Renzo Medeossi. Dejal je, da so zadružne banke postale sestavni del gospodarskega življenja v deželi in zveza ima v tem pogledu vlogo povezovalca med njimi. V imenu pokrajinske uprave je Vincenzo Sfiligoj govoril o pomenu zadružnih bančnih zavodov, ki so nastali po zaslugi podjetnih prednikov. S tem da se širi povezovanje bank, se postavljajo novi temelji za gospodarsko rast naših krajev.

Večerni kulturni program se je nadaljeval z nastopom gojenk Glasbene matice iz Sovodenj Erike Pelicon in Magde Tomsčič, ki sta na harmoniko zaigrali dve lepi skladbi. Nato je nastopil zbor Oton Župančič iz Štandreža pod taktirko Mirana Rustja. Sledil je govor novinarja Marka Waltritscha, ki je obrazložil nastanek in razvoj zadružništva, ki sega v dobo dveh zadnjih desetletij 19. stoletja. Orisal je tudi začetke bančništva v Evropi, nato v naših krajih. Na Primorskem je bilo ustanovljenih pred 1. svetovno vojno 150 bank, večina od teh so bile posojilnice. Med temi je bila tudi sovođenjska, ki se upravičeno lahko ponaša s svojim 90-letnim neprekinjenim uspešnim poslovanjem. Waltritsch je poudaril, da se je posojilnica trdno ohranila tudi v najhujših časih le po zaslugi zelo dejavnih, vztrajnih in narodno osveščenih upraviteljev ter članov. Nato je tudi predstavil publikacijo Slovenske zadružne banke, ki jo bogatijo daljši zgodovinski opisi slovenskih bank, zanimivosti, posnetki dokumentov, fotografije oseb, zgodovinski opisi bank v italijanski, viri, literatura itd.

Slovesno proslavo je sklenil zbor Rupa-Peč s tremi pesmimi pod vodstvom dirigenta Zdravka Klanjščka.

Sledila je družabnost ob glasbi Zamejskega kvinteta na odprtem blizu Kulturnega doma.

EPD

Zadruga kraška banka na Opčinah je slovesno proslavila 90. obletnico svojega obstoja in delovanja v nedeljo, 21. t.m. Na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah se je zbralo res veliko število ljudi, članov ZKB, ki so se udeležili tradicionalnega Članskega praznika. Ta pa je bil, kot že rečeno, letos nadvse slovesen zaradi počastitve 90-letnice banke.

Prireditelji so pripravili zelo pester spored prireditve z nastopom Godbenega društva Prosek in okteta Odmevi (slika desno), s predstavitvijo knjige Marka Waltritscha Slovenske zadružne banke, podelitvijo priznanj članom, slavnostnim govorom in pozdravi.

Bil je to velik praznik, ki se ga je udeležilo veliko število ljudi, tako Opencev kot tudi članov iz drugih krajev tržaške pokrajine in več uglednih gostov. To dejstvo potrjuje zakoreninjenost tega bančnega zavoda med krajevnim prebivalstvom, kar je ena bistvenih značilnosti zadružne banke, ki je krajevnega značaja.

O pomenu in poslanstvu Zadruga kraške banke je spregovoril slavnostni govornik, predsednik upravnega odbora Pavel Milič. Glavno

vodilo banke, ki vsekakor velja še danes, je to, da denarni zavod pospešuje razvoj krajevnega gospodarstva z nudenjem kreditov na podlagi načela vzajemnosti, solidarnosti in medsebojne pomoči. To načelo, zaradi katerega so ljudje, ki so pred 90 leti ustanovili banko, tvegali svoje premoženje za druge ter za dobro svojih družin in potomcev, je gonilna sila, ki je privedla do uspešnega razvoja denarnega zavoda, ki danes lahko nudi vse bančne storitve. Poslovanje pa ima še večji smisel, če pri tem obstaja tudi skrb za splošen razvoj celotne tukajšnje skupnosti na socialnem, športnem, kulturnem in drugih področjih.

Predsednik Milič je v svojem govoru poudaril tudi pomen človeškega odnosa. Član oz. stranka, ki vstopi v zadružno banko, je najprej prijatelj, človek, oseba in kot takega je treba tudi upoštevati. Samo s človeškim odnosom se lahko ohranja tisto medsebojno zaupanje, ki je glavno vodilo delovanja take vrste bančnega zavoda.

Milič je nadalje dejal, da današnja stvarnost potrjuje pravilnost izbire o združitvi med hranilnicami z Opčin in iz Naborčine v Zadrugu kraško banko, do katere je prišlo pred nekaj leti. To je privedlo do večjega razvoja banke in do tesnejše povezave s teritorijem. Zadruga banka pa bodo po govornikovih besedah pomembne tudi v novi stvarnosti, ki jo prinaša nastop nove enotne evropske valute evra. Zadruga banka se namreč krepijo tako na krajevni kot tudi na vsedržavni in evropski ravni, tako da je njihova povezava največja bančna stvarnost v Evropi.

Poslovanja zadružnih bank pa ne vodi načelo zaslužka, ampak načelo pomoči malemu človeku, ki je vreden zaupanja. Mala podjetja in zasebniki dobijo podporo in pomoč le pri zadružnih bankah, kjer člani morajo biti pripravljeni se odpovedati lastnim koristim v korist skupnosti.

Načelo medsebojnega povezovanja je v svojem pozdravu podčrtal tudi podpredsednik deželne zveze zadružnih bank v Furlaniji-Juljski krajini dr. Medeossi, medtem ko je Zadruga kraška banka ob njeni 90-letnici v svojem pozdravu čestital predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Marino Pečenik. Na proslavi so, kot že rečeno, tudi predstavili knjigo Marka Waltritscha Slovenske zadružne banke, ki je bila tudi na razpolago članom. Avtor je na kratko orisal zgodovino ZKB. V okviru sporeda, ki ga je povezovala Manuela Bratos, pa je spadala tudi podelitev priznanj tistim članom, ki so banki zvesti nad 45 let. Med številnimi, ki so prejeli priznanje, je

FOTO KROMA

treba vsekakor omeniti najstarejšega člana in sploh najstarejšega Openca Maria Daneva-Kogljivega. Za glasbeno točko sta poskrbela Godbeno društvo Prosek pod vodstvom kapelnika Aljoše Star-

ca in okteta Odmevi pod umetniškim vodstvom Rada Miliča. Po končanem uradnem delu proslave je bila na vrsti še družabnost ob zvokih ansambla Kraški kvintet.

IŽ

ITALIJANSKO PRAVO

DOKONČNO SPREJETA REFORMA OPOREČNIŠTVA

DAMJAN HLEDE

Kot napovedano v članku 23. aprila, ko je zakon sprejela poslanska zbornica, je končno prišlo - sedaj ko je s sprejetjem v senatu bil zakon dokončno sprejet - do zelo pričakovane reforme civilnega služenja kot alternative vojskemu roku. S tem zakonom se civilno služenje osvobodi "kontrole" in odvisnosti od vojaškega ministrstva, katerega pristojnosti v zvezi z oporečništvom preidejo na urad za družbena vprašanja, ki deluje v okviru predsedstva ministrskega sveta. Od "koncesijskega" režima, v katerem sta bila sprejem oz. zavrnitev prošnje za civilno služenje odvisna od prostega vrednotenja upravne avtoritete, stopi sedaj oporečništvo na raven subjektivne pravice, ki se uvršča med individualne svoboščine. Prvi člen zakona o reformi parificira civilno služenje vojaščini kot njej enakovredno obliko obrambe domovine, ki jo 52. člen ustave nalaga slehernemu državljanu kot dolžnost. Odslej bodo prošnje

lahko zavrnjene le, če je prošilec lastnik dovoljenja za uporabo orožja ali je bil obsojen za nasilna kazniva dejanja ali pa za tista, ki so povezana z uporabo orožja.

Zakon o reformi, ki bo po vsej verjetnosti stopil v veljavo petnajst dni po objavi v italijanskem uradnem listu, bo v celoti nadomestil doslej veljavni zakon št. 772 z dne 15. decembra 1972 in njegove nadaljnje spremembe in dodatke, ki jih izrečno preklicuje. Rok civilnega služenja bo trajal enako dolgo kot vojaški rok, prvi del bo formativnega značaja, drugi pa operativnega. Opoječniki bodo imeli pravico služenja v deželi, v okviru katere je njihovo bivališče ali pa kje drugje, na podlagi njihove izbire, ki bo lahko vsebovala tudi konkretno ustanovo, kamor želijo biti nameščeni. Lahko bodo prosili tudi za vključitev v humanitarne akcije, pri katerih je Italija soudeležena.

V šestih mesecih po vstopu v veljavo zakona o reformi bo moral biti znotraj predsedstva ministrskega sveta ustanovljen Državni urad za civilno službo. Prošnje pa bodo za sedaj morale biti še vedno naslovljene obrambnemu ministrstvu. Do 31. decembra 1999 bo treba prošnje predstaviti v roku šestdesetih dni od vstopa v vojaško službo ali, v primeru odloga, do 31. decembra pred letom vpoklica v vojaško službo (tako kot doslej). Ministrstvo bo moralo odgovoriti v šestih mesecih, v drugačnem primeru bo veljalo pravilo tihe privolitve (*silenzio-assenso*). Od 1. januarja leta 1999 dalje pa bo treba prošnje predstaviti v roku petnajstih dni po naboru, ki bo za vse potekal v trenutku, ko se konča obdobje odlogov in zakasnitev. Omenjeni državni urad, ki bo imel v vsaki deželi krajevno predstavništvo, bo vsekakor postal vsestransko pristojen za vpoklic in upravljanje opoječnikov, za sklenitev konvencij s posameznimi ustanovami, ki se bodo opoječnikov posluževale, za formacijo opoječnikov in za nadzor nad njihovim delom.

PROBLEMI REFORME MEDNARODNIH POSVOJITEV

Mednarodne posvojitve urejuje sedaj v Italiji zakon št. 184/83. Že več časa pa je v teku zakonodajni postopek, ki naj bi zakon prilagodil Haaški konvenciji o mednarodnih posvojitvah iz leta 1993, ki jo je podpisala tudi Italija. Gre namreč za njeno ratifikacijo (od 33 držav podpisnic je konvencijo doslej ratificiralo le 17), to je za prelitje njenih načel v notranje obvezujoči državni zakon. Kočljivo vprašanje predstavlja s konvencijo uvedena pravica mladoletnega do informacij o svojem stanju posvojenca in izvoru.

DH / STR. 16

MANJ PRESENEČENJ, VEČ IZGREDOV

Zanje so po pijanih angleških prenapetih poskrbeli še trezni nemški obratoglavci (naziskini).

V zadnjem tednu so se na nešteti nogometnih tekmah svetovnega prvenstva v Franciji izkazali tudi sodniki, ki so enkrat premalo, drugič preveč posegali po rdečih in rumenih kartonih. Na izključitev za dve koli je bil zaradi povračilnega prekrška obsojen tudi eden izmed protagonistov, domači as Zinedine Zidane.

Srečanja osmine finala, ki se bodo začela v soboto, 27. t.m.: ob 16.30 v Marseju ITALIJA (na sliki) Juventusov napadalec Del Piero, ki je zamenjal doseda-

njega režiserja Roberta Baggia) proti Norveški; ob 21. uri v Parizu glavni favorit Brazilija - Čile; nedelja, 28. t.m.: ob 16.30 v Lensu domača Francija ali Danska proti Paragvaju, Španiji ali Bolgariji; ob 21. bo presenetljiva Milutinovičeva Nigerija igrala v Tulu ali proti domači Franciji, Danski ali Južni Afriki. Ponedeljek, 29. t.m.: ob 16.30 v Montpellieru oz. ob 21. uri v Tulu trikratni svetovni prvaki stare Nemčije, talentirana (kar z učinkovitostjo sicer še ni dokazala) Jugoslavija ali celo pravoverni Iran proti Holandski, Belgiji ali Mehiki. Nazadnje v torek, 30. t.m., bo ob 16.30 v Bordeauxu najverjetneje močna Hrvaška igrala proti Romuniji, Angliji ali Kolumbiji, ob 21. pa bo najverjetneje učinkovita Argentina igrala proti Romuniji, Angliji ali Kolumbiji.

ED

JADRANJE

ARIANNA S TEŽAVO SEDMIČ DRŽAVNA PRVAKINJA

29-letni tržaški profesorici telesne vzgoje Arianni Bogatec (na sliki) je še sedmič uspelo osvojiti italijanski naslov v olimpijskem razredu Evropa. Podvig v Neaplju ji je v soboto, 20. t.m., uspel kljub nešportnemu obnašanju sotekmovalk. Glede na dobre uvrstitve na državnem prvenstvu se bo poleg jadralk Sirene udeležil svetovnega prvenstva še njen klubski kolega Miran Guštin, medtem ko bo članica Čupe Johana Križnic tekmo-

vala na mladinskem evropskem prvenstvu.

ROLKANJE

MLADINI 4 DRŽAVNI NASLOVI

Kriško športno društvo Mladina je na nedeljskem državnem prvenstvu v ravnini v Bielli odneslo 4 naslove in zasedlo 4. mesto na ekipni lestvici. Državni prvaki v ravninskem rolnanju so postali: kadet Eros Sullini, ki je bil boljši od leto starejših tekmovalcev, saj bo v tej konkurenci lahko nastopal še prihodnje leto; kadetinja Mateja Paulina, naraščajnica Mateja Bogatec (na sliki), ki je potrdila, da je v dobri formi, ter v kategoriji Master 1 običajni Guido Masiero. Tudi ostali Mladinini tekmovalci so se dobro odrezali: kadet Alexander Tretjak je bil 3., njegov klubski kolega Lorenzo Schirra pa je pristal na mestu nižje. Mlajša deklica Ana Košuta je bila

kljub padcu 4., Remigio Pinzani pa je med masterji 2. osvojil 2. mesto. Diamantna špica kriških rolnarjev - svetovni prvak David Bogatec se prvenstva ni udeležil zaradi študijskih obveznosti. Napovedal je že, da iz istih razlogov ne bo nastopil niti na bližnjem evropskem prvenstvu.

ED

HOKEJ NA ROLERJIH

OPENSKI POLET KWINSI ŠE NEPREMAGANI V A LIGI

V nedeljo, 21. t.m., so Kotorovci in ostali v Spinei najprej brez boja z 2-0 premagali ekipo iz Brinna, ki se ni predstavila na igrišču, in vse kaže, da je tudi odstopila iz prvenstva. Za tem so Poletovci po izredno izenačeni in razburljivi tekmi, med katero je prišlo tudi do nešportne poteze nasprotnikovega vratarja, ki je sprožila splošen pretep, s tesnim 3-2 (1-1) premagali še po-

stavo Cortina Delonghi. Openki so igrali slabše kot običajno, saj so bili močno pomanjkljivi napadalci (pet slovenskih hokejistov ni dalo niti enega gola) v obrambni igri. Po tej zmagi so Kwinsi ohranili prvo mesto na lestvici 1. italijanske divizije pred bocenskim moštvom Aurora Frogs, s katerim se bodo pomerili že v nedeljo, 28. t.m., ob 18. uri na domačem openškem kortališču na Pikelcu, pred tem pa bodo ob 14. uri igrali proti Islandersom iz Spinee. - DOLFO

PRVE ZAMEJSKE ŠPORTNE IGRE 98 ŠPORTNEGA DRUŠTVA SOKOL

OD ČETRTRKA JE V NABREŽINI IN OKOLICI VSE ŽIVO

Športno društvo Sokol iz Nabrežine prireja od četrtrka, 25. t.m., do petka, 3. julija, prve Zamejske športne igre 98.

Pokroviteljstvo so nad pobudo sprejeli: Kraška gorska skupnost, Občina Devin - Nabrežina, Primorski dnevniki, Svet slovenskih organizacij, Zadruga kraška banka in Združenje slovenskih športnih društev v Italiji. V ducatu športnih panog (moška in ženska odbojka, nogomet, košarka, plavanje, balinanje, jadrnanje, tek, jahanje, šah, namizni tenis in lov na zaklad) bo v osmih dneh nastopilo kakih 700 športnikov! Kot nam je povedal predsednik Sokola Niko Pertot, želijo s to pobudo v Nabrežini obuditi športno dejavnost domačega društva, ki je zadnje čase nekoliko zamrlo, predvsem pa je ob tekmovalnih v različnih športnih panogah pomembna družabnost, saj so igre namenjene predvsem "nevpisanim" oz. neaktivnim igralcem, ki se drugače ne ukvarjajo tekmovalno s športom.

PROGRAM

Četrtek, 25. junija

NOGOMET: 1. kolo: 1. tekma - Križ, malo nogometno igrišče, ob 19.30: PERSI PER PERSI - BATO TEAM (nogometne tekme bodo ob vsakem vremenu). KOŠARKA: 1. kolo: 1. tekma - Nabrežina, Sokolovo igrišče, ob 19. uri: ROBE DI CARTA - GRAD BANI, 2. tekma - Nabrežina, Sokolovo igrišče, ob 20. uri: GODBA PROSEK - ŠKEDENJ, 3. tekma: - Briški, ob 19.30: DEVIN - KONTOVEL ČLANI, 4. tekma - Zgonik, ob 19.30: RODMANS - KONTOVEL KADETI (v primeru slabega vremena bosta tekmi, predvideni v Nabrežini, v športnem centru v Zgoniku). Ob 21. uri: SLAVNOSTNA OTVORITEV na Sokolovem igrišču v Nabrežini: Dramski prizor Športne igre 98 malo drugače... v izvedbi dramske skupine SKD Igo Gruden, predstavitev himne ŠPORTNIH IGRE v izvedbi skupine Kraški ovčarji, pozdrav organizatorja, koncert z Andrejem Šifrerjem (v primeru slabega vremena bo slavnostna otvoritev potekala v športnem centru v Zgoniku).

Petek, 26. junija

NOGOMET: 1. kolo: 2. tekma - Križ, malo nogometno igrišče, ob 19.30: GODBA PROSEK - GRAD BANI Ferlugi, 3. tekma - Križ, malo nogometno igrišče, ob 21. uri: VESNAO - DEPORTIVO. ŽENSKA ODBOJKA: 1. kolo: 1. tekma - Nabrežina, Sokolovo igrišče, ob 19.30: ZEK - KUNTUVJEUKE, 2. tekma - Briški, ob 20. uri: GODBA PROSEK - ŠPRIC TEAM, 3. tekma - Nabrežina, Sokolovo igrišče,

ob 21. uri: OLYMPIA - SOKOL (v primeru slabega vremena bodo tekme, predvidene v Nabrežini, v športnem centru v Zgoniku).

KOŠARKA: 1. kolo: 5. tekma - Briški, ob 21.30: ZOIS - HULIGANI BARKOLANI. MOUNTAIN BIKE: ob 19. uri start in cilj na Sokolovem igrišču v Nabrežini. Po zadnji tekmi družabnost na igrišču Sokola s Kraškimi ovčarji.

Sobota, 27. junija

NOGOMET: 1. kolo: 4. tekma - Križ, malo nogometno igrišče, ob 17.30: KONTOVEL ČLANI - KLUB KRIŽ, 5. tekma - Križ, malo nogometno igrišče, ob 19. uri: MOSP TEAM - GODBA NABREŽINA, 6. tekma - Križ, malo nogometno igrišče, ob 20.30: ENO BREG - KONTOVEL KADETI. MOŠKA ODBOJKA: 1. kolo: 1. tekma - Briški, ob 19. uri: DEVIN - ŠEZAN. KOŠARKA: 1. kolo: 6. tekma - Nabrežina, Sokolovo igrišče, ob 19. uri: OUTSIDER - KRAŠKI BIKI (v primeru slabega vremena bo tekma v športnem centru v Zgoniku), 7. tekma - Nabrežina, Sokolovo igrišče, ob 20.15: PENZIJA TEAM - FIG, 8. tekma - Nabrežina, Sokolovo igrišče, ob 21.30: OLD CICI - KONTOVEL (v primeru slabega vremena bosta tekmi v športnem centru v Zgoniku). PLAVANJE: ob 18. uri - bazen v Trziču. Po zadnji tekmi družabnost na igrišču Sokola s Kraškimi ovčarji.

Nedelja, 28. junija

NOGOMET - Križ, malo nogometno igrišče: 1. kolo: 7. tekma, ob 9.30: KRAS - DOBERDOB, 8. tekma, ob 11. uri: LOKOMOTIV PROSEK - TOP TEAM, 9. tekma, ob 15.30: CEROVLJE MAVHINJE - SAMATURJN. 2. kolo: 1. tekma, ob 17. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 1. KOLA, 2. tekma, ob 18.30: ZMAGOVALEC 4. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 5. TEKME 1. KOLA, 3. tekma: ZMAGOVALEC 3. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 8. TEKME 1. KOLA, 4. tekma, ob 21.30: ZMAGOVALEC 6. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 7. TEKME 1. KOLA. MOŠKA ODBOJKA - Nabrežina, Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena bodo tekme v športnem centru v Zgoniku): 1. kolo: 2. tekma, ob 10. uri: EXBOR - OLYMPIA, 3. tekma, ob 11.30: NAŠ PRAPOR - DOBERDOB, 2. kolo: 1. tekma, ob 14. uri: VAL - ZMAGOVALEC 3. TEKME 1. KOLA. ŽENSKA ODBOJKA, Nabrežina - Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Briški-kih): 1. kolo: 4. tekma, ob 19. uri: EX MEBLO - EX FRIU-

LEXPORT, 2. kolo: 1. tekma, ob 21. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 3. TEKME 1. KOLA. KOŠARKA, Nabrežina - Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Briški-kih): 1. kolo: 9. tekma, ob 15.45: WARM - RDEČE KAPICE, 2. kolo: 1. tekma, ob 16.45: ZMAGOVALEC 1. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 3. TEKME 1. KOLA, 2. tekma, ob 17.45: ZMAGOVALEC 4. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 5. TEKME 1. KOLA. BALINANJE, ob 9. uri, Nabrežina - Sokolovo igrišče. JADRANJE v sodelovanju z JK ČUPA in TPK SIRENA, ob 14. uri - Sessljanski zaliv (sedež Čupe). TEK: ob 10.30 - start in cilj v Nabrežini, Sokolovo igrišče. JAHANJE: 10.30 - start in cilj v Samatorci, domačija Žbogar. Po zadnji tekmi družabnost na igrišču Sokola s Kraškimi ovčarji.

Ponedeljek, 29. junija

NOGOMET, Križ, malo nogometno igrišče: 3. kolo: 1. tekma, ob 19.30: ZMAGOVALEC 9. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 2. KOLA, 2. tekma, ob 21. uri: ZMAGOVALEC 3. TEKME 2. KOLA - ZMAGOVALEC 4. TEKME 2. KOLA. ŽENSKA ODBOJKA, Nabrežina, Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Zgoniku): 1. kolo: 5. tekma, ob 19.30: STARA KLAPA - ŠD KONTOVEL, 2. kolo: 2. tekma, ob 21. uri: ZMAGOVALEC 4. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 1. KOLA. KOŠARKA, Briški, telovadnica Ervatti: 2. kolo: 3. tekma, ob 20. uri: ZMAGOVALEC 6. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 7. TEKME 1. KOLA, 4. tekma, ob 21. uri: ZMAGOVALEC 9. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 1. KOLA. ŠAH: 18.30 - Nabrežina, Sokolovo igrišče.

Torek, 30. junija

NOGOMET, Križ - malo nogometno igrišče: 4. kolo: 1. tekma, ob 19. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 2. KOLA - ZMAGOVALEC 1. TEKME 3. KOLA. Finale za 3. mesto: 4. kolo: 2. tekma: ob 20.30: ZMAGOVALEC 2. TEKME 3. KOLA - PORAZENEC 1. TEKME 4. KOLA. Finale, ob 22. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 4. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 4. KOLA. MOŠKA ODBOJKA, Briški: 2. kolo, 2. tekma, ob 21. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 1. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 1. KOLA. ŽENSKA ODBOJKA, Nabrežina - Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Briški-kih):

3. kolo: 1. tekma, ob 21. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 2. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 2. KOLA. KOŠARKA, Nabrežina - Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Zgoniku), 3. kolo: 1. tekma, ob 20. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 2. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 2. KOLA. NAMIZNI TENIS: ob 19.30 - Športni center v Zgoniku. ŠAH: ob 18.30 - Nabrežina, Sokolovo igrišče.

Sreda, 1. julija

MOŠKA ODBOJKA, Nabrežina - Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Zgoniku), finale za 3. mesto: ob 21. uri: PORAZENEC 1. TEKME 2. KOLA - PORAZENEC 2. TEKME 2. KOLA. ŽENSKA ODBOJKA, Briški: 3. kolo: 2. tekma, ob 21. uri: PORAZENEC 1. TEKME 3. KOLA - ZMAGOVALEC 3. TEKME 2. KOLA. NAMIZNI TENIS, ob 19.30: finale v športnem centru v Zgoniku. KOŠARKA, Nabrežina - Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Briški-kih): 4. kolo: 1. tekma, ob 20. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 3. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 3. KOLA.

Četrtek, 2. julija

MOŠKA ODBOJKA, Nabrežina - Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Briški-kih): finale, ob 21.30: ZMAGOVALEC 1. TEKME 2. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 2. KOLA. KOŠARKA, Nabrežina - Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Briški-kih): 4. kolo: 2. tekma, ob 20.30: ZMAGOVALEC 3. TEKME 2. KOLA - PORAZENEC 1. TEKME 4. KOLA. LOV NA ZAKLAD: 18.30 - start in cilj v Nabrežini, Sokolovo igrišče.

Petek, 3. julija

KOŠARKA, Nabrežina, Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Briški-kih), finale, ob 19. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 4. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 4. KOLA. ŽENSKA ODBOJKA, Nabrežina, Sokolovo igrišče (v primeru slabega vremena v Briški-kih): finale, ob 20. uri: ZMAGOVALEC 1. TEKME 3. KOLA - ZMAGOVALEC 2. TEKME 3. KOLA. ob 21. uri: SLAVNOSTNO NAGRAJEVANJE. Ob 21.45 KONCERT Z ANSAMBLAM AGROPOP (v primeru slabega vremena bo slavnostno nagrajevanje v športnem centru v Briški-kih).

Restavracija na višini

HIT RESTAVRACIJA MARK, Šempeter

Restavracija Mark je restavracija na višini. Dobesedno! Vas je že kdaj prevzel pogled na sončni zahod ali pa morje luči pod brijem Mark? Prijetna restavracija lahko sprejme 220 gostov, odlikuje pa jo izjemen vrt z razkošnim pogledom. Mark pripravlja vrsto prireditev, seveda igra ob sobotah živa glasba. Na željo gostov je tu mogoče organizirati praznovanje osebnih praznikov, delovnih srečanj, obletnic... Tedaj se delovni čas restavracije prilagodi razpoloženju... Restavracija je sicer odprta vsak dan od 12. do 23. ure, ob sobotah pa do enih ponoči.

Poslovno kosilo ali večerja? Delovni vsakdan se lahko v Restavraciji Mark spremeni v prijeten dogodek ali poslovno srečanje: poslovnem je namenjen poseben prostor, kjer je zasebnost zagotovljena.

Sposebno skrbjo pripravljajo kuharski mojstri Restavracije Mark morske ribe, školjke, škampe in vrsto mesnih jedi.

In kaj posebej priporoča šef kuhinje? Poglejmo:

- škampi na žaru, v buzari
- mešane školjke, v buzari
- škarpna v pečici s krompirjem
- kapesante na žaru, gratinirane
- telečji medaljon z beluši
- goveji file po kraško
- prekmurska gibanica na primorski način

Mmmm, če je tole tako dobro, kot je prijetno okolje Restavracije Mark, vam preostane le še, da se odločite, kaj bo vaša glavna jed!

HIT Hoteli Igralnice Turizem

Delpinova 7a, 5000 Nova Gorica
tel. 00 386 65 126 40, 126 42 34 (prodajna služba)

Hit Restavracija Mark

Markova pot 25, 5290 Šempeter pri Gorici

Tel: 00386 / 65 311 03

Internet: <http://www.hit.si>, E-mail: info@hit.si

S 14. STRANI

PROBLEMI REFORME MEDNARODNIH POSVOJITEV

Začetni projekt, ki ga je izdelala vlada, jo je vseboval. Senat jo je odpravil. Pravosodna komisija poslanske zbornice jo je nato spet uvedla kot obvezo posvojiteljev, da "komaj je to možno in na najbolj primeren način" mladoletnega posvojence seznanijo z njegovim narodnim in kulturnim izvorom. Sedaj je bila v poslanski zbornici tudi ta verzija odpravljena. Zamenjali so jo s pravico posvojence, da ob doseženi polnoletnosti zaprosi sodišče za dostop do informacij o svojih naravnih starših. Sodišče lahko prošnjo zavrne, ko uvidi v tem nevarnost za psihično-čustveno ravnotežje posvojence, njegovih mladoletnih bratov ali njegovih naravnih staršev. Dostop pa je absolutno nemogoč takrat, ko je vsaj eden izmed naravnih staršev izjavil, da noče biti imenovan.

Gre za izredno delikatno vprašanje, ki bi potrebovalo globok premislek. Kar pa se že na prvi pogled ne zdi preveč umestno, je pristojnost sodišča za tovrstno odločitev, kar dejansko pomeni izrazito brezosebno obliko odločanja o tako koščljivem vprašanju.

DH

V torek, 16. t.m., je v prostorih restavracije Daneu na Opčinah potekal redni občni zbor gostinske sekcije pri Slovenskem deželni gospodarskem združenju. Na njem so zamejski gostinci podali obračun triletnega delovanja, se pogovorili o prihodnjih načrtih in izvolili novo vodstvo.

Iz poročil predsednika sekcije Lina Doljaka in tajnika Nika Tenzeta izhaja, da je bila gostinska sekcija v tem triletnem kar dejavna. Tako so zamejski gostinci sodelovali pri organizaciji in odprtju Vinske poti terana, priredili so razne strokovne izlete po Italiji, Sloveniji, Franciji in Kaliforniji, go-

OBČNI ZBOR GOSTINSKE SEKCIJE PRI SDGZ

stinske večere, izpopolnjevalne tečaje, prišlo je tudi do izboljšanja stikov in sodelovanja z drugimi sorodnimi organizacijami, kot npr. z goriškimi gostinci (na občnem zboru je bil prisoten njihov predsednik Avguštin Devetak), s sekcijo za gostinstvo in turizem pri Obrtni zbornici Slovenije, Kmečko zvezo in s Konzorcijem vin Kras. Sodelovanje poteka tudi s krajevnimi upravami in gospodarskimi ustanovami. Ni pa jim uspelo izpeljati določenih pobud, kot so ciklus večerov tipi-

čne kuhinje, publikacija o gostinstvu od Milj do Trbiža in povezava vinske poti terana na obeh straneh meje. Manjka tudi neki skupni načrt za prepoved in razvoj krajevnega gostinstva in turizma, kar bo naloga novega odbora sekcije. Gostinci pa se morajo tudi prilagoditi hitrim in vedno novim spremembam ter potrebam strank, do katerih prihaja v zadnjih letih. Ena od teh je gotovo nova zakonodaja o higienskih normah v zvezi z živili, znana pod siglo HACCP (to je kasneje podro-

bneje razložil ravnatelj SDGZ Vojko Kocjančič).

Novi 15-članski odbor, ki so ga izvolili na torkovem občnem zboru, gotovo ne bo brez dela. Še posebno se bosta morala potruditi novi predsednik sekcije Niko Tenze, ki je po enajstih letih zamenjal Lina Doljaka, in nova tajnica

Pavla Živic. No, verjetno bo novemu vodstvu prišel prav nastanek neformalne "skupine mladih", ki so ga podprli udeleženci občnega zbora. To skupino bodo sestavljali vsi mladi družinski člani obratov Slovenskega deželnega gospodarskega združenja.

IŽ

SGZ GORICA / "MED NAMI NI MEJA II"

PODJETNIKI OB MEJI SE POVEZUJEJO

MARTIN DRUFOVKA

Poslovno srečanje podjetnikov in obrtnikov zamejcev iz Italije in Severno-primorske regije na srečanju "Med nami ni meja II" v Novi Gorici

Novogoriški sejem nudi torej odlično priložnost za gospodarsko povezovanje v obmejnem prostoru. Obnavlja se že tretje leto zaporedoma na pobudo Gospodarske zbornice, Obrtne zbornice in

Slovenskega gospodarskega združenja iz Gorice. Gre za sodelovanje, spoznavno srečanje ob meji na gospodarskem področju, s predstavitev utripa gospodarstva na Goriškem, s posebnim ozrom na manjšinsko gospodarstvo. Slovenski obrtniki iz Italije so tisti, ki morajo ustvarjati most med slovenskim in italijanskim podjetništvom. To srečanje potrjuje, da nastaja enotni gospodarski prostor, saj vsi vemo, da bo Slovenija prej ali slej vstopila v

Evropsko zvezo, izmenjava uslug bo navadna in vsakdanja praksa, zato je potrebno vzdrževati čim boljše stike z našimi prijatelji obrtniki iz Nove Gorice.

Podobna srečanja so zelo koristna ne samo iz poslovnega razloga, temveč tudi zaradi spoznavanja med nami. Taka srečanja ustvarjajo zaupanje med ljudmi in s tem bolj sproščeno ozračje ter seveda večje možnosti za sodelovanje in razvoj in blagostanje vsega prebivalstva. Naše področje ima vse pogoje in možnosti, po besedah ravnatelja SGZ Igorja Orla, da se zelo razvije. Rezultat raziskave, ki ga je naročila Deutsche Bank, kaže, da se bodo po ši-

ritvi Evropske zveze na Vzhod naši kraji najbolj razvili. Mi seveda moramo vse te priložnosti modro izkoristiti in ne smejo se nam izmuzniti iz rok; razvoj namreč ne pride sam od sebe. Slovenci bomo imeli še veliko drugih prednosti pred ostalimi, saj poznamo oba jezika; ko ne bo več meja, bomo lažje nastopali na celotnem področju.

Sejma obrti v Novi Gorici, ki so ga uredili v nekdanjih halah tovarne Meblo, so se udeležili tudi predstavniki SDGZ iz Trsta (Malalan in Šik), predstavniki Gospodarske zbornice (Velikonja), Obrtne zbornice (Faganel) in SGZ iz Gorice (Primožič, Orel, Tomsič).

ZAKONSKI DEKRET ŠT. 155/97: AVTOKONTROLA PO SISTEMU HACCP - PRAKSA IN NAČIN IZVAJANJA

Zakonski dekret št. 155/97 predvideva za podjetja, ki se ukvarjajo z obdelavo in predelavo prehranskih izdelkov (jestvine, sadje in zelenjava, bari, gostilne itd.) oz. imajo na splošno opravka s prehrano in prehranskimi izdelki, da si morajo urediti preventivno kontrolni sistem - HACCP. Slovensko gospodarsko združenje je priredilo prejšnji ponedeljek, v sodelovanju s podjetjem Salus, predavanje v ta namen.

Interesenti se lahko zgledajo na sedežu SGZ Gorica, kjer bodo lahko dobili vse podrobnejše informacije. /MD